

naša luč

1975

7

splošna deklaracija o človekovih pravicah

Ob tridesetletnici te važne mednarodne listine objavljamo njeno besedilo v nadaljevanjih in ga razlagamo.

Med državami podpisnicami je bila tudi Jugoslavija.

ČLEN 19. Vsak človek ima pravico, da svobodno izraža svoje mišljenje. Ta pravica obsega svobodo, da se nemoteno oklene mišljenj ter išče, sprejema in širi novice in ideje z vsemi sredstvi sporazumevanja in ne glede na meje.

Ta člen je naravnost spomenik resnični demokraciji. V deželah zahodne demokracije je mogoče vsak dan brati po časopisih in revijah in poslušati po radiu in TV kritične pripombe na račun najvišjih državnih funkcionarjev. In za tako početje ni seveda nihče kaznovan, dokler so vesti resnične. V totalitarnih režimih so pa od določene stopnje navzgor vsi funkcionarji nedotakljivi. Vsaka kritika teh utegne tistega, ki si jo privoščijo, drago stati. Kaj šele, da bi nekdo širil tako kritiko po časopisu, radiu, TV — če bi mu bilo seveda vse to dostopno!

ČLEN 20. — 1. Vsak človek ima pravico do svobodnega sestajanja in združevanja v miroljubne namene.

Demokracija zahteva, da se smejo npr. verniki sestajati v cerkvenih društvih (apostolskih, dobrotelčnih, prosvetnih...). To je njihova pravica. Nima jo pa člani raznih prekucuskih združenj, ki bi hotela uničiti demokratsko družbo, pravico, da bi se sestajali, ker so njihovi načrti proti resničnim koristim družbe.

2. Nikogar ni dovoljeno siliti, da bi stopil v kakšno društvo.

Sistemi, ki se vzdržujejo brez svobodnega pristanka državljanov, znajo poiskati najrazličnejše načine za pridobivanje novih članov svojih društev.

ČLEN 21. — 1. Vsak človek ima pravico, da pri vodstvu javnih zadev svoje dežele sodeluje neposredno ali po svobodno izvoljenih predstavnikih.

Če človek pomisli, da je Jugoslavija podpisala tudi ta stavek, se mu inako stori. Saj vsakdo ve, da nima npr. katoličan (danes v Jugoslaviji) prav nobene možnosti, da bi bil izvoljen za župana, poslanca ali celo za državnega predsednika. In da tudi nima pravice, da bi mogel za ta mesta izvoliti svojega predstavnika, to je človeka, ki ni član KPJ, ali z drugimi besedami, ki je pravi demokrat (ki torej zagovarja družbeno ureditev z več političnimi strankami). In vendar vse te možnosti ta člen uzakonja.

2. Vsak človek ima ob enakih pogojih pravico, da ga v njegovi deželi sprejmejo v javne službe.

Kaj mislite, ali ni v vseh deželah na svetu, ki imajo to nesrečo, da so urejene nedemokratsko, ogromno demokratov, ki bi bili neprimerno bolj sposobni za razne javne službe (županov, ministrov, predsednikov delnih republik, univerzitetnih profesorjev, direktorjev), kot so njih kolegi totalitarci, ki ta mesta zasedajo izključno zaradi svoje pripadnosti vladni stranki? In če je to tako, potem je to stanje velika krivica proti temu členu.

3. Volja ljudstva predstavlja temelj veljavne javne oblasti; ta volja mora biti izražena z občasnimi in neponarejenimi volit-

vami ob splošni in enaki volilni pravici s tajnim glasovanjem ali po enakovrednem postopku, ki jamči svobodno glasovanje.

Prvi stavek tega člena je ena najvažnejših, če ne najvažnejša ugotovitev te deklaracije. Nihče drug kot ljudstvo samo postavlja temelj veljavne javne oblasti. A v nobenem totalitarizmu s tem pač ni tako. Ljudstvo nima v takih deželah nikdar priložnosti, da bi moglo v neponarejenih volitvah izraziti svojo voljo. Prisiljeno je, da se prilagaja volji majhnega odstotka totalitarcev, bodisi ker nima druge možnosti, bodisi ker je pač prisiljeno živeti v takšnih razmerah. Seveda se vsi nedemokratski režimi dobro zavedajo, da bi na svobodnih volitvah izgubili oblast, zato jih odklanjajo.

ČLEN 22. — Vsak človek ima kot član družbe pravico do socialne varnosti; pravico ima, da s pomočjo državnih uredb in mednarodne vzajemnosti doseže, v mejah organiziranosti in virov sredstev sleherne države, uresniči gospodarske, družbene in kulturne pravice, nepogrešljive za svoje dostojanstvo in za svobodni razvoj svoje osebnosti.

Slehernik ima pravico, da ga država varuje pred izkoriščanjem in da ustvari take družbene in gospodarske razmere, da bo mogel živeti človeka vredno življenje. Družba mora zagotoviti tudi delovno sposobnost in zdravje delavca in pa njegovo starost in onemoglost ter primer brezposelnosti. Dalje mora štiti država prizadevanja raznih kulturnih ustanov in gmotno podpirati resna vzgojna, umetniška in znanstvena prizadevanja. Vsako izključno pravico države nad kulturo pa je treba odločno odkloniti kot neskladljivo z demokracijo.

(Bo še)

*Slika na naslovni strani:
V Draščih (Bela krajina).*

Nihče si ne more svojega jezika sam izbrati

Sedajle na jesen se bodo spet začeli po naših zdomskih župnijah šolski tečaji za otroke. Ob tem nekaj misli o materinem jeziku naših otrok v tujini.

„Otrok postane človek v pravem pomenu besede šele,“ tako piše Edvard Kocbek (Svoboda in nujnost, Maribor 1974, str. 210 in 211), „ko si prisvoji materin jezik. Ni nobenega drugega popolnejšega pristopa k resničnosti, kakor je imenovanje sveta z materinščino. Zato ga sprejemamo vase z materinim mlekom, pravimo na podzavestni in igrivi in vendar najtotalnejši način.“

Na strani 211 nadaljuje: „Resnica človeštva ima mnogo obrazov, vsak jezik je zase del te resnice o svetu in življenju... Nihče si ne more sam izbrati svoj jezik ali se šele pozneje svobodno odločiti zanj. Jezik je človeku določen z rojstvom vred, zato ga nihče ne more in ne sme odvreči ali zamenjati.“

In na strani 212: „Slovenci smo si jezik kot sistem besednega izražanja razvili do takšne stopnje oblikovne dognanosti, da ne zaostajamo za drugimi, starejšimi in večjimi jeziki. Slovenščina se more celó ponašati z odklami, ki jih marsikak drug narod nima.“

Razumljivo je, da je teže priučiti slovenskega jezika otroka iz narodnostno mešanega zakona, posebno še, če je Slovenec oče, ki je navadno ves dan zdoma, ali če se je družina odločila za vselej ostati v tujini, pa nima v bližini drugih slovenskih družin. Vendar opravičljivo to ni. Popolnoma pa je zgrešeno že skrajša določiti otroku kot materinščino tujo govorico, zlasti še, če sta oče in mati Slovenca.

Ugovor, češ da bo imel otrok težave s tujim jezikom, če bodo starši z njim po domače govorili, ne drži. Prav nasprotno je res: izkušnja dokazuje, da tisti otroci, ki znajo materinščino, običajno tudi tuji jezik popolnoma obvladajo, ker ga prav zaradi znanja že enega jezika globlje razumejo.

V zgodovini povojnega izseljenstva srečujemo izredne primere, ko se je npr. tuja zakonska žena priučila slovenščine ali ko otroci, rojeni na čisto drugem koncu sveta, govorijo slovensko, kot bi pravkar prišli od doma.

Celotno vprašanje o ohranjanju slovenstva na tujem je seveda vse boljše široko in razčlenjeno in ne zadeva samo govorice: gre za ustvarjanje celotnega „slovenskega prostora“ v tujini.

Del tega vprašanja je npr. ohranjanje slovenskih ljudskih verskih pobožnosti in običajev na tujem. Glede tega so zapisali slovenski dušni pastirji po Zahodni Evropi med drugim tudi tole: „Naj bi kdo izdal posebno brošuro z navodili, kako preživljati cerkveno leto po ‚slovensko‘. Obenem naj bi pripravili potrebne avdiovizualne pripomočke v skladu z brošuro.“

Avditivne: plošče z nabožnimi pesmimi (kar vse je zadnje čase že precej uresničeno).

Vizualne: slovenski adventni koledar za otroke (ki bi navajal vsak dan k branju iz Kratkega svetega pisma s slikami ali iz knjige Živel je med nami, k petju slovenskih adventnih pesmi in k molitvi), slovenske jaslice, bogkov kot (križ, podobi, prtič z različicami za vse cerkveno leto), slovenske butare v miniaturni, šmarnični oltarček itd.“

naša luč

1975 7

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 24
september 1975

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	20 fr. fran.
Italija	2200 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. gld.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

za vas smo nabrali
najbolj zanimive

novice od doma

„HLAPEC JERNEJ“

Ljubljanska Mladinska knjiga je izdala v zbirki „Monumenta litterarum slovenicarum“ faksimile Cankarjevega rokopisa novele o „Hlapcu Jerneju in njegovi pravici“. Rokopis je zgledno čist, le z nekaj pisateljevih popravkov, črt in vrnikov, in se dá brati, kot da bi bil natisnjen. Natisnjen je bil v 2000 izvodih. Knjiga pa stane 220 ND.

MEDNARODNO PRIZNANJE

Otroška verska revija „Mavrica“ je mlade povabila, naj v slikah prikažejo svoje življenje. Najboljše so se uvrstile na svetovno razstavo otroške risbe v Bologni. Prva nagrada je bila podeljena Slovenki Marjanici Šurla iz Gornje Lakovnice pri Novem mestu za risbo „Delo na polju“. Konkurenca je bila močna, saj je na razstavo prispelo 19.600 slik.

NAKAZILA ZDOMCEV

Zavod za statistiko je podal pregled deviznih nakazil zdomcev in izseljencev (v milijardah dinarjev): I. 1970 — 6,3; I. 1971 — 10,3; I. 1972 — 23,8; I. 1974 — 27,6. Skoraj enak delež so doprinesli turisti. S temi devizami pokriva Jugoslavija polovico uvoza, ostalo pa z izvozom.

NOVOMAŠNIKI

Na praznik sv. Petra in Pavla je bilo v Ljubljani, Mariboru in na Sveti gori pri Gorici posvečenih 58 novomašnikov. Nekaj tednov kasneje so imeli nove maše v svojih rojstnih krajih. To so bili lepi in veseli dogodki za novomašnike, domače in rojake, pravzaprav za vso slovensko Cerkev, saj prinaša novo pomlad in manifestira idealnost pri mladih.

PEŠ NA BREZJE

V cerkvi v Št. Vidu nad Ljubljano so se zbrali študentje ljubljanskih univerz. Po enourni duhovni prireditvi so zvečer odšli peš na Brezje in prispeli tja naslednje jutro. Prepričani smo, da je taka žrtev več kot avantura.

PRIZNANJE AVSENIKOM

Berlinska akademija za plošče je podelila nagrado ansamblu bratov Avsenik. Priznanje je dobil za svojo izvirnost, melodičnost in kvaliteto.

ROMANJE SLEPIH

Na prvo nedeljo v juniju so slepi iz raznih krajev Slovenije poromali v Stično na Dolenjskem. Srečali so se stari znanci in prijatelji. Nekateri so bili prvič. Romanje je imelo evharistični poudarek. Slepi

med vrstami smo brali:

ČEPRAV JE BIL NEPISMEN, JE MARSIKOGA PREBRAL.

Z DVIGANJEM CEN NEKATERIM CENA PADA.

OB VSAKI PODRAŽITVI PADE CENA MALEMU ČLOVEKU.

ZA VČERAJSNJE NAPAKE BOMO PLAČEVALI TUDI VIŠOKE OBRESTI.

NEKATERI ZELO DOBRO ŽIVIJO CELO OD PRIHODNJEGA DELA.

PAMETNEMU NE MOREŠ NATAKNITI UZDE, BEDAKU JE NE MOREŠ SNETI.

ČLOVEK JE POGOSTO TARČA, A POREDKO CILJ.

NAZIVI ME NE VZNEMIRJAJO: TUDI MED TOVARIŠI NALETIMO NA GOSPODE IN MED GOSPODI NA TOVARIŠE.

PRAVICA JE NA NAŠI STRANI, DRUGE STRANI PA NI.

so pri maši živo sodelovali in brali berili v Braillovi pisavi za slepe. Samostanska družina je slepe po maši sprejela kot drage goste. Mladi pa so jim pripravili lep glasbeni program.

*

BOVEC — Delavci ATC Bovec so se takoj oprijeli del na poškodovani Kaninski žičnici. Velik snežni plaz je dobesedno zmečkal tretjo postajo in nekatere nosilne drogove. Škoda znaša preko 9 milijonov in dodatna turistična zguba. Čim je bil sneg sčiščen, so takoj montirali novo postajo, tako da je vsaj poletna sezona zaživela. Zgradili so tudi varnostni sistem proti plazovom z razstreljevalnimi žičnicami.

BREZJE — 21. junija je bilo na Brezjah že sedmo slovensko romanje invalidov in bolnikov. Srečanja organizira vodstvo revije „Ognjišče“. Romanje je vodil koprski škof Jenko. Maša je bila na trgu pred cerkvijo. Romarji s spremljevalci so napolnili ves prostor. Veliko pomoč so prispevali študentje in mladi iz veroučnih skupin. Po maši so prav ti poskrbeli za pogostitev in domače vzdušje.

BREŽICE — V juniju je bil v Brežicah festival cvetja in glasbe. Na gradu je bila bogata razstava cvetja, okrasnih aranžmajev, ikeban

in parkov. Po mestu se je vila cvetlična povorka. Na grajskem dvorišču je bila revija posavskih pevskih zborov. Organizirana so bila tudi športna tekmovanja in mednarodni moto-kros.

CELJE — Po dveh letih gradnje so odprli nove prostore celjske bolnišnice — patomorfološki in pediatrični oddelek za dojenčke. Poleg teh so uredili še študijsko medicinsko knjižnico.

CERKLJE NA GORENJSKEM — V maju je bil v župnijski cerkvi v Cerkljah že sedmi festival cerkvene glasbe. Nastopilo je 300 pevcev (enaajst zborov). Pevci so prišli iz vse Slovenije in dokazali veliko glasbeno raven. Srečanje ni bilo tekmovalnega značaja — bila je bratska spodbuda za še večji elan. Vsak zbor je zaslužil kakšen „naj“. Diplom niso dobili, vsem pa bodo ostali lepi spomini, iz katerih bodo zajemali moči za naprej.

CERKVENJAK — V maju so odprli mladinski klub. Slovesna otvoritev je potekala ob praznovanju meseca mladine. V njem bodo imeli mladi prostor za svoj prosti čas in nadaljnja izpopolnjevanja. Po otvoritvi je bilo srečanje mladine z mladimi literati.

ČRNOMELJ — S kresovanjem se je začelo letošnje 13. jurjevanje. Naslednjega dne je sprevod z zelenim Jurijem obšel vse ulice, kjer so odmevali veseli glasovi godcev in pevcev. Na prireditvenem pro-

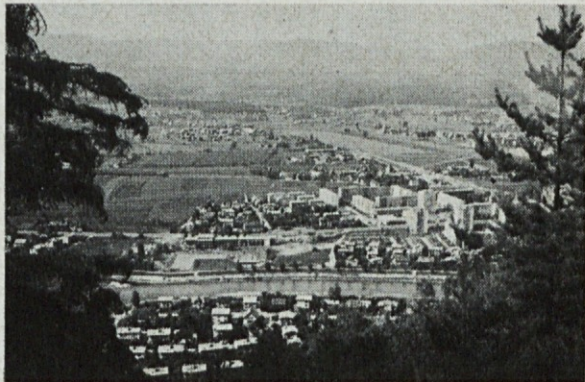
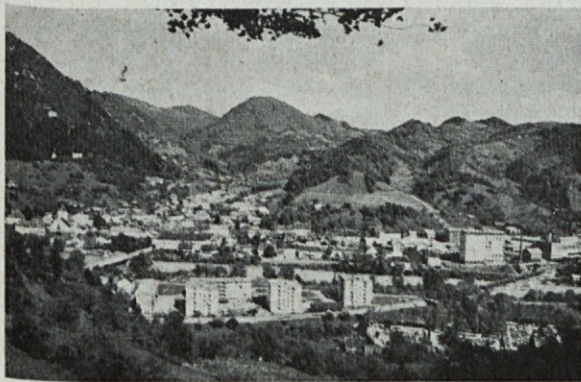
Ptujska gora je vas na slemenu Savinjsko med Dravskim poljem in dolino dolnje Dravinje, slovita božja pot.

storu je nastopilo dvesto plesalcev v narodnih nošah iz sedmih belokranjskih folklornih skupin. Priказali so še celo vrsto starih običajev, ki so bili prava paša za oči. Pri vsem praznovanju je najslabše „odnesel“ zeleni Jurij, ki so ga polili z vodo, da bi privabili deževne kaplje na suha polja.

(Dalje na str. 10)

Celje je danes živahno versko, kulturno in gospodarsko središče.

Laško je znano po toplicah, zdravilišču in pivu.

Jezus je vedel, kaj je v človeku. V tem človeku, v katerega je položil Bog tako velike stvari: kanček božjega, umno spoznanje, svobodno voljo. Prav zaradi teh dragocenosti je človek razpet med nebo in prst.

Ljudje ne vemo, kaj je v človeku. Prav zato smo vsak dan razočarani nad seboj in drugimi. Kako prav je imel Jezus, ko ni zaupal ljudem!

„Svet je že odrešen! Kaj bi se še mučili in trudili!“ Tako je odgovoril mlad duhovnik svojemu župniku, ko ga je ta nagovarjal k večji zavzetosti.

Mlad duhovnik je iz resničnega dejstva, da je svet odrešen, sklepal popolnoma napačno. Jezus je apostole drugače učil in apostoli so ga drugače razumeli, kot je to razumel mladi duhovnik. „Gorje mi, ko bi evangelija ne oznanjal!“ Je zapisal apostol Pavel.

Res je svet odrešen, vendar ni vseeno, ali nekdo preživi življenje brez razodetja ali pa z njim. Ali misli, da je vržen tja-

vdan v ta kruti svet, ali pa ve, da to ni tako. Sam mora prek življenja. Morda bo šel z obupom nasproti svojemu uničenju. Če pa se je kdo potrudil in je temu človeku s svojim pričevanjem približal Kristusa, potem on ve, da je z njim Kristus, se trudi delati skupaj s Kristusom za boljši svet in ve, da gre naproti povečanju življenja, ko bo Kristusa tudi užival.

Italijani so krstili sveto leto za „koncil baze“: sveto leto mora biti za temeljne celice Cerkve — župnije, razne male skupine v Cerkvi in škofije — to, kar je bil koncil za vesoljno Cerkev.

Vsaka župnija se mora v tem letu spraševati, kako je sprejela oznanilo o Bogu in kaj s tem oznanilom počne. To oznanilo je Jezusove prve učence povežalo v skupnost. Vera namreč ni predvsem neki moralni nauk, ni predvsem povabilo k obredom, sploh ni skupek nekih pravilic, marveč je predvsem oznanilo o živem Bogu, ki je z nami v povečanju Kristusa.

Tega Kristusa ni dolžan označevali predvsem in samo duhovnik: Za Vstalega naj priča in „lovi“ vsa skupnost tistih, ki vedo, da je On z njimi.

„Izven Cerkve ne bi hotel živeti niti pet minut!“ Tako je zapisal veliki francoski pisatelj Bernanos. Pač zato, ker je vedel, da je Cerkev, čeprav je na zunaj podobna drugim organizacijam, „strukturam in institucijam“, v resnici neskončno več: je Jezus Kristus med nami.

Bernanos je dejal, da bi se Cerkev, če bi ga obsodila, takoj podvrnil in bi izven nje ne hotel živeti niti pet minut zato, ker je po Cerkev skrivnostno povezan s Kristusom. Cerkev ni nekaj, ampak Nekdo: Kristus med nami.

Za Cerkev se nam ni treba bati. Cerkev je polna Kristusovega življenjskega soka. Bati se moramo zase: da ne bi bili mi v tem Kristusovem telesu rakasta celica ali suha mladika, ki bi jo moral Bog odstraniti in vreči v ogenj.

A. S.

v šoli življenja

zakaj ne bi postal duhovnik?

Štirinajstletni veren slovenski fant je ob sklepu letošnjega veroučnega leta napisal kot odgovor na gornje vprašanje sledeče razloge: „Ker imam premajhno ljubezen do Boga..., ker ne bi hotel biti sredi župljanov osamljen, zapuščen, brez vsake avtoritete in vpliva..., ker ne bi hotel poslušati očitkov, da nimam nobenega dela in se zato zanimam za vero..., ker ne bi hotel biti popolnoma

odvisen od drugih in poslušati očitkov, da živim od žuljev drugih..., ker ne bi hotel, da bi me poslali v zakotno župnijo..., ker bi se s tem moral odpovedati družini.“

Ob teh odgovorih so nekateri slovenski duhovniki napisali svoje misli o duhovništvu. Objavila jih je „Družina“. Iz teh odgovorov objavljamo najzanimivejše stavke.

TONE STRES:

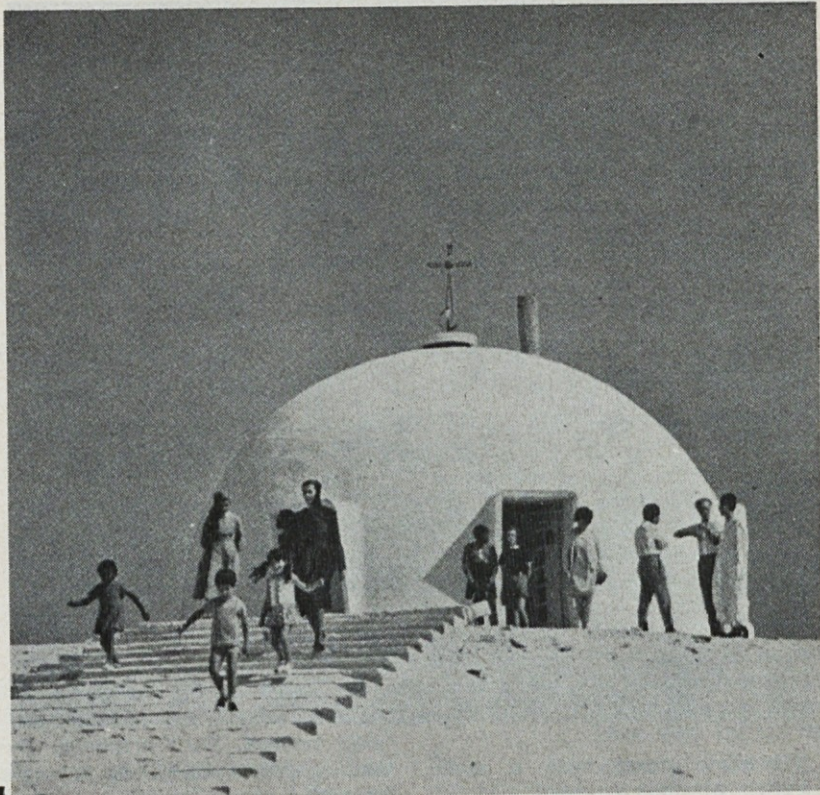
Vsi delamo na neki način za druge in vsi drugi za nas. Tako živimo vsi od tujih žuljev. Zato ni duhovnik nobena posebna

pijavka. Takšno misel o vrednosti duhovniškega dela lahko sprožita samo obrekovanje in materialistična razlaga človekovih potreb, sposobnosti in veličine.

Tudi od mene samega je odvisno, kakšen duhovnik bom: ali bom imel vpliv in kakšnega, ali pa bom moral po pravici poslušati očitke o parazitizmu in trotu sredi delovnega ljudstva.

Moti me že sam izraz „zakotna župnija“. Ljudje so povsod. In res ne vem, zakaj bi bilo bolj zveličavno vrtenje okoli mestnih ljudi, kot prisluhniti življenju stare žene na deželi,

naša maša

Slej ko prej ostaja maša središče dogajanja v Kristusovi Cerkvi: Kristus ponavlja v njej svoje darovanje Očetu.

Seveda pa morejo biti zunanje oblike maše (oblačila, molitve, petje, pridiga, bogoslužni prostor) različne: prikupne ali pa vse prej

kot prikupne. To spet odvisi od mnogih dejavnikov, npr. od duhovnikov zavzetosti za mašo in za Kristusa sploh, od njegovega

ki osamljena obdeluje svoj kos zemlje.

Mislím, da sodi versko življenje med pristne duhovne razsežnosti človeka. Če sem duhovnik, sem torej tudi zato, ker verujem v pomen duhovnosti (tudi prave verske) za napredek ljudi vseh časov, krajev in družbenih ureditev. Družba, ki duhovnost in pristno vernost izriva na rob dogajanja, tone v vulgarnost, življenjski materializem, dolčas in plitvost, s tem pa tudi v nečloveški humanizem. Postaja v jedru nečloveška.

Duhovništvo pojmem kot služenje, kot posvetitev sebe

nečemu (ali nekemu), za kar (ali za kogar) je vredno služiti. Za tisto, kar bo ostalo. Pri tem si ne delam utvar. „Norosti križa“ ne bo mogoče nikoli spraviti v sklad z vase zagledano modrostjo tega sveta.

TOMAŽ PODOBNIK:

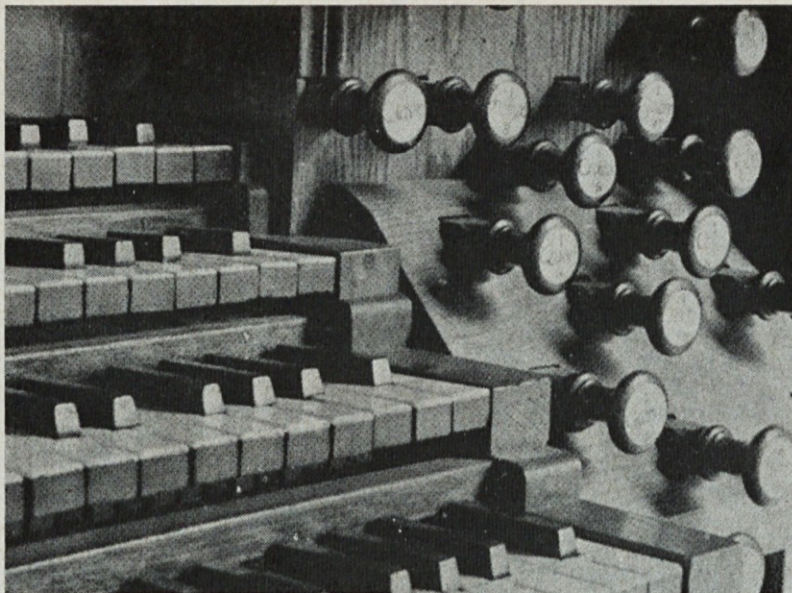
Kljub vsemu bomo vedno ostajali ljudje svojega časa: ljudje mase. Proti tej bolezni se kot duhovnik borim s človeškostjo. V svet robotov prinašam srce in domačnost. Človeka.

Nekaj hočem pomeniti tudi drugim. Ne bi rad živel sam zase. Rad bi kaj dobrega storil in vplival nanje s tem, da zanje

živim. Da delim z njimi radost in bolečino. Da služim. (Pa ne denarja.) Tudi ta svojevrstna specializacija je potrebna.

Odvisnost od drugih? Sit sem moderne samozadostnosti. S svojo odvisnostjo od drugih želim protestirati, vznemirjati, biti uganka — za potrošniško mišljenje neresljivo. Tudi to je ljubezen, da si včasih pustiš storiti kaj dobrega. Da moraš biti komu za kaj hvaležen.

Vsemu na svetu se odpovedujem, le ljubezni ne. Hočem ljubiti in biti ljubljen. Hočem družino, katere temeljni zakon je razumevanje. Družino božjih (Dalje na 8. strani)

okusa, upoštevanja sodobnega okusa ljudi, potrebnega časa za pripravo maše, pa tudi od sodelovanja vernikov tako pri pripravi maše kot pri maši sami.

Navedimo nekaj misli o maši sploh in posebej o pridigi.

MLADI GOVORIMO O MAŠI

● „Maša mi dá vselej novega poguma. Včasih začutim pri njej nekaj svetega. Tako praznično je. Meni je potem lepše, če sem bil pri maši.“

● „Pred mladinsko mašo se voditelji večkrat zberemo z duhovnikom, kjer izberemo predmet pridige, sami sestavimo molitve in določimo pesmi. Kasnejša kritika maše je potem kritika naše nezadostne ali neposrečene priprave.“

● „Prav posebno uspele se mi zdijo jazz-maše in ekumenske božje službe. Na ta način pridejo v cerkev tudi mladi in ne le šolski otroci in starejši ljudje.“

● „V naši cerkvi pridigajo pogosto tuji duhovniki, včasih že tudi laiki. Te pridige so večinoma zanimive. Tudi mladina sestavi včasih besedilo za bogoslužje besede. Tedaj nastopijo posamezni govorniki, tako kot v televiziji.“

● „V cerkvi si more človek privoščiti med mašo počitek in spanje.“

● „Kako pogosto sem se že jezil na molitve in pesmi pri mašah! So kičaste, življenju tuje, čustvene, da ne rečem sladkobne

v sinovem srcu je mati umrla

Mati je ostrmela, ko je brala v časopisu: „Sandiju Blažiču, novemu dipl. inženirju strojništva, čestita k diplomi, doseženi ob rednem delu, žena Mimi z otrokoma.“

Inženir je postal! Ni pričakovala, da bo tako kmalu diplomiral. Zato se tako dolgo ni oglasil! Niti za god ni pisal, kot da je umrla, čeprav ju loči le polurna vožnja z avtom, s katerim se sicer vozi dan na dan... Pred zadnjim naskokom res ni utegnil misliti na mater, saj mu je bila vsaka ura prekratka.

Kako si je le mogla tako narobe razlagati njegov molk! Prenekatero noč je moral presedeti ob knjigah in risbah...

Zdaj se mora najprej naspati, nato se bo pa oglasil! Objel jo bo kakor takrat, ko ga je, vajenca, presenetila s kolesom... Ja, saj je dober fant!

Minil je teden, minila sta dva, a Sandija od nikoder. V materino veselje je kanila kaplja pelina: kaj pa, če se ni oglasil zato, ker mu preprosta mati sedaj, ko si je pridobil visoko izobrazbo in vodilni položaj v podjetju, nič več ne pomeni in jo je mimogrede odpisal?

Ne, to ni mogoče! A če je res, ona ve, kdo stoji za tem... S snaho se nista nikoli iskreno zbližali. Že od poroke dalje ju razdvaja nevidna senca, ki od časa do časa zazija kot prepad. (Ne more pozabiti, kako posmehljivo je kot nevesta odklonila cerkveni obred, Sandi se pa njej ni mogel odreči. Ta-

ko se je ta zveza zarila materi v dušo kakor drobce granate v vojakovo kost, kjer običi in po malem boli do smrti.)

Lahko bi sinu tudi pisala... Toda zakaj ne gre kar sama k njemu? Mati ima pravico ob vsakem času potrkati na sinova vrata, to ji je kajpada jasno, le to ji ni, zakaj se ji zdi polurna razdalja nenadoma nepremagljiva.

Pa kaj bi slepomišila s svojim srcem: priznati si mora, da skuša svoj strah in nezaupanje preliti v nekaj zunanjega, ker ne bi prenesla hladnega sprejema ali hlinjene toplote iz ledene notranjosti. Ne, čakala ga bo doma, da pride, kadar ga bo volja!

Toda mati je in nekaj mora storiti...

Znova ji je stopila pred oči

in dostikrat brez vsebine. Čeprav se od nas kristjanov marsikaj upravičeno zahteva, jaz takega samopremagovanja kratko malo nisem zmožen. Takih molitev ni mogoče moliti! Zakaj tega ne spremenijo in mirno gledajo, kako večina mladih odhaja iz Cerkve?"

● „Naš župnik, ki današnjega sveta prav nič ne razume in ki odklanja vse novo in zahteve mladine, ne pridiga nikdar manj kot dvajset minut, tako da mora človek pri pridigi zaspati. Pri tem pa ostaja toliko vprašanj, ki bi se jih bilo treba lotiti, nerešenih.“

PRIDIGA NEKEGA MISIJONARJA

Ameriški mladinski pisatelj Mark Twain je popisal pridigo nekega misijonarja takole:

„Tisti dan je pridigal neki misijonar. Imel je čudovit, v srce segajoč glas. Naslikal je trpljenje poganov in s tako pretresljivimi besedami prosil za te uboge ljudi, da sem se odločil, da vržem v puščico namesto 50 centov, kot sem skrajna nameraval, 1 dolar. Pri-

digar je govoril dalje in risal obupno bedo divjakov. Iz 1 dolarja

jih je v moji odločitvi nastalo 5. Še nekaj časa in govor mi je pri-

ženina objava v časopisu. Ja, Mimi ima rada pomp... Kaj, če bi sinu čestitala po radiu? Še nikoli ni imela opraviti s tem, a zdaj je tako edinstvena priložnost: diploma, desetletnica poroke, vselitev v lastno hišo. Odločila se je in naročila primerno ploščo s kratkim besedilom. Sina ni posebej obveščala o tem, saj je vedela, da vsaj žena redno posluša čestitke. In nemara jih bo javno voščilo celo tesneje povežalo...

V trenutku, ko je čestitka stekla skozi eter, ko je poslušala svoje izbrane besede, se ji je zdelo, da se je dobro odločila, in snahi je bila celo hvala za spodbudo.

Kako neki je sin sprejel to presenečenje? Nič ni dvomila o tem, da bo naslednji dan privihral z otrokoma in že na stop-

nicah klical: „Mama, ali si doma?“...

Zgodilo pa se je povsem nasprotno. Namesto sina je čez nekaj dni prispelo pismo. Sin se ji je hladno zahvaljeval, toda z „globokim obžalovanjem“, da je ob desetletnici poroke prezrla ime njegove žene, v katero je „investiral vsa svoja čustva“..., da je torej Mimi upravičeno užaljena, sam pa se bo že oglasil, ko se uredi v novih razmerah in dolžnostih.

Prejšnja leta je spet in spet prebirala sinova pisma s počitnic in od vojakov. Temu pismu je bila kljub temu, da je bilo kratko, komaj kos, da ga je prebrala do podpisa. Vsaka beseda ji je bila kakor udarec z gorjačo po glavi. Počutila se je osramočeno, kot da je zagrešila zločin...

Ali je mogoče, da v sinovem srcu ni več prostora za mater? Nesrečna čestitka! Hotela je najboljše, pa je naredila razdejanje. Zakaj ni sina obiskala? Ohranila bi tisto vsaj majavo brv med seboj in snaho, zdaj pa še te ni več...

Ko si je otrla zadnjo solzo, je bruhnilo iz nje: „Moj Bog, saj je ne sovražim! Nikoli ji ga nisem jemala, naj ga ima! Saj vendar vem: Sin bo zapustil očeta in mater in se pridružil ženi.“ Tako mora biti!“

Najbrž se bo premagala in odšla k njima kakor otrok, ki mu je žoga ušla v šipo in mora obljubiti, da ne bo nikoli več... Bolečina v srcu pa bo ostala kakor drobci granate v vojakovi kosti, ki po malem boli do smrti.

J. C.

vabil solze v oči. Opazil sem, da nimam dovolj denarja pri sebi, in sklenil sem, da mu bom poslal ček. Pridigar je še vedno pripovedoval, kako hudo se godi tistim ljudem. Misel na ček sem opustil. Govoril je dalje. Spet sem se odločil za 5 dolarjev, potem za 4, 3, 2, 1. Še vedno je govoril. Ko so končno pobirali s puščico, sem vzletel iz žepa 10 centov.

PRIDIGA NAJ VSA ŽUPNIJA

Služba oznanjevanja božje besede ne sme biti omejena le na enega človeka. Vsa župnija mora biti pri njej soudeležena, seveda različni člani na različne načine, pač v skladu z nadarjenostjo, izobrazbo, položajem in naročilom. Vernikov ni mogoče jemati le kot nedejavno poslušajočih.

● V manjših občestvih in pri skupinskih božjih službah bi bilo

možno vpeljati namesto pridige verski razgovor.

● Tudi bi bilo priporočljivo, da bi pridigar organiziral načrtno kritiko svojih pridig: po maši bi se dobil z nekaterimi ljudmi in bi skupaj z njimi svojo pridigo kritično analiziral.

● V marsikateri fari je v navadi po maši verski razgovor. Določene skupine vernikov lahko pomagajo tudi pri pripravi pridige.

„KDOR VAS POSLUŠA?...“

Kristus je rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas odklanja, mene odklanja, kdor pa mene odklanja, odklanja tistega, ki me je poslal.“

Apostol Pavel je zapisal v prvem pismu Solunčanom: „Zato tudi mi nenehoma Boga hvalimo, da božjega nauka, ki ste ga od nas prevzeli, niste sprejeli kot človeško besedo, marveč, kar resnično je, kot božjo besedo, ki deluje tudi v vas, kateri verujete.“

Knjiga Apostolskih del poroča: „Ko so Judje na binkoštni dan slišali Petrovo pridigo, jih je v srce zabolelo in so rekli Petru in drugim apostolom: ‚Bratje, kaj naj storimo?‘ Peter jim je rekel: ‚Spreobrnite se in dajte se krstiti!‘“

(Nadaljevanje s 5. str.)

otrok. Da bi laže in bolj popolno uresničeval svojo najglobljo željo, se odpovedujem svoji družini. Nič zato, če nekateri tega ne morejo razumeti ali pa razumejo narobe. Hočem biti duhovnik, ker Nekdo tako hoče.

MELHIOR GOLOB:

Temelj duhovništva je Kristus, njegova neskončna človeška in božja ljubezen do vseh ljudi. Njegovo življenje je pot popolne predanosti, nesebične ljubezni, dobrote in plemenitosti. Zato je njegovo življenje za vsakega človeka izziv, da bi tudi sam stopil na isto pot.

ALOJZIJ VETRIH:

Duhovnik je danes porinjen na rob dogajanja, ker ga družba uradno ne potrebuje. A to, kako gleda kdo na duhovnika in na njegovo mesto v družbenem dogajanju, se mi zdi manj važno kot dejstvo, da se duhovniku odpirajo pota do številnih ljudi, ki pri njem iščejo, česar jim nihče drug ne more dati: božjo besedo, vero, svete skrivnosti, smisel življenja, rešitev iz stisk, občutek pripadnosti božjemu ljudstvu.

LOJZE BRATINA:

Ne bi hotel postati duhovnik, ko bi ne bil v moči osebne vere

prepričan, da sem po imenu poklican v to svojevrstno službo.

Zato se mi zdi, da ne bi mogel živeti duhovniškega poklica kot samotni samec, kot hladna, nečloveška figura, večni vdovec ali celo vase zaverovan egoist, kot verski birokrat, ki izpolnjuje formularje krstnih in mrtaških listov, kot uradnik, ki je mrežo svojega življenjskega prostora obesil na paragrafe, kot dninar, ki zgolj s kultom služi svoj denar, kot človek, ki se istoveti s kolarjem, farovžem, starinsko govorico, politično partijo...

vladimir truhlar

pretehtajmo, kar vsak dan srečujemo!

SVETOVNI NAZOR

Svetovni nazor ni le sistem predstav o svetu in o človekovem mestu v njem, marveč pogled na celotno resničnost in na naloge, ki jih ta vsakokrat nalaga poedincu.

Kjer pogled svetovnega nazora ni že vnaprej neutemeljeno ali samovoljno zožen, temveč zajema resničnost v vseh njenih razsežnostih, tam nujno presoja in vrednoti človeka kot bitje, ki presega samo sebe, ki je odprto v absolutno ter izpostavljeno vsem njegovim mnogovrstnim pobudam. Tako presojanje in vrednotenje je včasih sicer zastrto, a takó, da vendar še vedno nedvoumno preseva.

SVOBODA INFORMACIJE

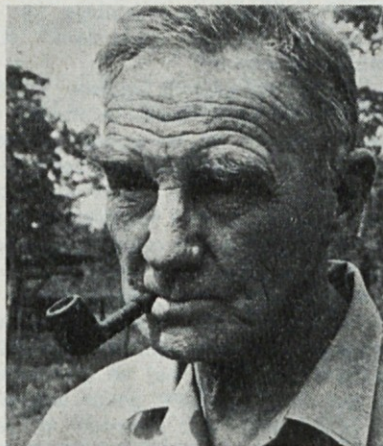
Med oblikami svobode je tudi svoboda informacije: „Sodobni človek ne more biti brez informacije. Ta naj bo pravilna, skrbna, natančna, zvesta. Le tako more človek po njej poglobiti poznavanje modernega sveta, ki je v nenehnem razvoju, in se v polni zavesti svoje odgovornosti prilagoditi vsak dan novim položajem. Le tako lahko zavzame dejavno vlogo v svoji družbeni skupini in se čuti življenjsko vstavljenega v sodobna vprašanja gospodarskega, političnega, kulturnega in verskega reda.“ (Pavel VI.).

Naloga obveščanja ni vedno lahka. Bolj splošno gledanje na dejstva more biti nepopolno in neskladno. Le stalen dotok vesti iz mnogih in različnih virov, ki jih obveščevalec kritično pregleda, more v tem ustvarjati neko ravnotežje. Kljub temu pa delo poklicnega obveščevalca ne bo nikoli popolno. A ljudje imajo „pravico-dolžnost, zahtevati takoj popravek vesti, ki bi bile napačne ali po-

manjkljive; zahtevati, da se besedilo s tistimi važnimi podrobnostmi, ki so bile opuščene, dopolni; pravico-dolžnost zahtevati, kadar obveščevalec predstavlja dejstva takó, da jih trga iz povezave, skrivljeno, da jih predstavi v celoti; protestirati, kadar so dejstva prikazana pretirano ali kadar niso prejela poudarka, ki bi ga zaslužila.“ (Pavel VI.).

Vendar mora svoboda informacije spoštovati pravice človekovega zasebnega območja. Javno obveščanje nikakor ni pooblaščenó, da bi prodiralo v vsako, tudi najosebnejše področje človekovega življenja, ki ga je vsaj doslej ščitil neki čut spoštovanja in tenkočutnosti.

za otroke brez ljubezni

*Prosim te za otroke,
ki v njih starši gledajo
le nadležna nemirna bitja,
zmanjševalce družinskih
dohodkov,
nezaželene posledice
ljubezni,
jim dajo jesti in jih naženejo
proč,
jih dresirajo in z njimi slabo
ravnajo,
jih razvajajo z opičjo
ljubeznijo,
jih z raznimi darili sleparijo
za pravo ljubezen...*

*Prosim te za otroke,
ki niso bili nikoli ljubljeni,
ker jih starši niso ljubili.
Prosim te za otroke,
s katerimi odrasli manipuli-
rajo,
da jih napravijo za dobre
potrošnike.
Prosim te za otroke
iz razbitih zakonov.*

*Prosim te za otroke,
ki jih zapostavljajo
zaradi njihovega porekla.
Prosim te za otroke,
ki jih vzgajajo za nedoraslost
namesto za samostojnost.*

*Prosim te za otroke,
ki se nikoli ne bodo prav
naučili ljubiti Boga,
ker oni sami niso bili
ljubljeni;
ker jim Boga prikazujejo
samo kot Sodnika ali kot
Jezuščka;
ker njihovi starši gledajo na
vero
le kot na sredstvo za vzgojo
v pridnosti...*

*Prosim te za pomoč in
usmiljenje,
ker si bil tudi ti sam nekoč
otrok,
slaboten in brez moči.*

Paul Roth

novice od doma

(Nadaljevanje s 3. strani)

KANAL OB SOČI — Pasijonske igre, ki so na Slovenskem skoraj nepoznane, so v Kanalu letos spet zaživele. Pripravil jih je letošnji novomašnik Ivan Blažič s skupino štiridesetih mladih. Velika vsebina je bila podana v moderni režiji z glasbenimi vložki.

KOZJANE — Ta vas leži sredi slikovitih Brkinov na Krasu. Še pred petintridesetimi leti je bilo 260 prebivalcev, sedaj med na pol podrtimi hišami životari le še nekaj ostarelih in obnemoglih starčkov. Šolsko poslopje sameva, saj ni otroka, ki bi prišel vanjo. V vasi se je že na desetine streh podrlo in zidovje nekoč trdnih domačij preraščata robida in mah. Tu se še najdejo obokane črne kuhinje in ognjišča, kotliček za kuhanje repe, krompirja in polente ter kakšna stara vojaška posoda za vodo. Kaj več bi težko našli.

KRANJ — Trgovsko podjetje „Živila“ iz Kranja je v Naklem zgradilo sodobno skladišče s 5800 m² površine in 4600 ton zmogljivosti. Delo v skladišču je mehanizirano in tako olajšuje delo zaposlenim. To prehrabeno podjetje oskrbuje skoraj vso Gorenjsko.

SV. LENART — Podjetje „Kristal“ iz Maribora gradi pri Sv. Lenartu v Slov. goricah novo tovarno termoizolacijskega in kaljenega stekla. V bistvu je to dvojno ali trojno hermetično lepljeno steklo, ki ne prepušča hrupa in je dobro izolacijsko sredstvo. Tovarna bo zaposlila 120 delavcev in proizvedla 100.000 m² tega kakovostnega stekla na leto.

iz slovenskega tiska doma in na tujem

Z izrezki slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe!

Katoliki GLAS

CUDNA PRIDIGA GOSPOSVETSKEGA ŽUPNIKA

V Vernberku na Koroškem je krajevna skupina koroških brambovcv priredila v nedeljo 29. junija zborovanje, ki naj bi potekalo pod geslom *Preprečimo zapostavljanje Nemcev in vindišarjev v šoli in cerkvi!* Vabilu organizatorjev se je odzvalo kakih 2.300 oseb. Na programu je bila tudi maša na prostem, na istem kraju, kjer je bilo zborovanje.

Narodni svet koroških Slovencev je v posebnem pismu opozoril celovškega škofa dr. Köstnerja na zborovanje v Vernberku in na to, da je kot pridigar napovedan Wilhelm Mucher, župnik pri Gospe Sveti, znan po svojih protislovenskih izpadih. Tudi dekanjski svet je na posebni seji obravnaval to zborovanje in prišel do zaključka, da maša v takih okoliščinah ni dopustna. Toda celovski ordinariat se je zavrnil v molk.

Takó je župnik Mucher opravil mašo kar na odru, ki je bil namenjen zboru, govornikom in častnim gostom. Ko je začel s pridigo, je bil deležen navdušenega ploskanja. Edine krščanske besede, ki jih je spregovoril, so bile: „Predragi v Gospodu!“ Potem pa so začele prihajati iz njegovih ust zgolj hujskaške besede.

„Nekrščansko je,“ je dejal, „če hoče kdo z grožnjami izsiliti nedemokratično razlago izvajanja avstrijske državne pogodbe. Slovenci živijo na Koroškem pod nemško oblastjo že 1200 let, pa se jim ni nič zgodilo (res ne?, op. ur.), v Jugoslaviji pa je bilo dovolj 27 let slovenske oblasti, pa je tam izginilo vseh 600.000 Nemcev. Če bi hoteli vsem pomorjenim postaviti spomenike, bi bilo treba razrezati ves Triglav in Triglava ne bi bilo več.“

Avstrijskega zveznega predsednika Kirchschrägerja je nato Mucher naprosil, naj poskrbi, da bo kmalu odprta avtocesta prek Visokih Tur s Koroške vse tja do Salzburga, ker „to je pot, po kateri bomo bežali, ko bodo neki dunajski krogi dejali: ‚Kaj nas zanima južna Koroška! Naj jo imajo Jugoslovani!‘“

Glede dvojezičnih napisov je Mucher dejal, da so ti morali izginiti, ter naprosil vse župane, odbornike in Korošce ob meji, naj skrbijo za to, da na cestah ne bo nobenega slovenskega napisa, ker bodo drugače prišli ruski tanki ter deželo zasedli.

„Nikdar ne bomo mogli posvetiti dovolj nemških zastav in jih dvigati dovolj visoko, da vidi ves svet: to je nemška dežela, to ni slovensko, ampak nemško ozemlje. Koroška bo svobodna le, če bo ostala nemška. Kdor se na Koroškem priznava za Slovenca, dela za to, da bo Koroška nekoč priključena Jugoslaviji.“

Navzoči so Mucherjevo pridigo večkrat prekinili z aplavzi. Predsednik brambovske zveze „vindišer“ (nemško čuteči Slovenec) Josef Hofstätter je nato predlagal, naj se Mucherju in evangeličanskemu duhovniku, ki je tudi imel „ognjevit“ govor, podeli najvišje odlikovanje brambovske zveze (zlat koroški križ z mečem in hrastovim listom), kar so prisotni navdušeno odobrili.

Na to nekrščansko pridigo so slovenski duhovniki in bogoslovci, ki

kaj gre ljudem na živce?

UPUTA NA MLINU ZA KAFU:
„UVERAVAMO VAS, DA SMO
ZLO SREČNI, KER SMO UVEZ-
LI NOVI AMERIŠKI STROJ ZA
POPRAVLJANJE GREŠAKA, KI
SMO JIH DOZDAJ ZMERI MELI
NA UPUTAH V SLOVENAČKOM
JEZIKU.“

Delavca med seboj: „Ne vem,
zakaj nas kar naprej priganja-
jo k večji storilnosti! Ali ni bo-
lje, da je storilnost manjša in
smo vsaj vsi zaposleni?“

POLICAJI NISO MOGLI UJETI
TIGRA. ZATO SO UJELI VELI-
KO MAČKO IN JO TAKO DOL-
GO TEPLI, DA JE PRIZNALA.

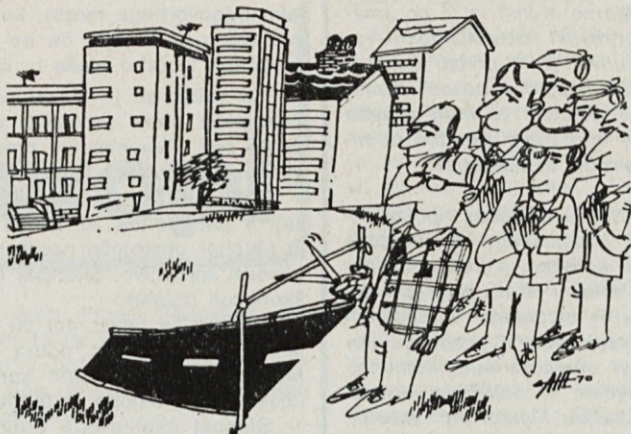
Na sestanku: „Mislim, da je
predložena resolucija dobra. Če
se pa kdo ne strinja, naj ga
opozorim, da doslej itak ni bila
še nobena uresničena.“

ALI BI BIL MARTIN KRPA-
NES PRAV TAKO USPEŠEN
KOT OB SVOJEM ČASU?

- Verjetno ne bi bil tako mo-
gočen, ker bi se moral integri-
rati s kakšnim manj razvitim.
- Kako le, ko pa bi ves iz-
kupiček od soli dal za davke?
- Kje bi pa parkiral svojo
kobilco?

DIREKTORJI DELAVCU: „NE
MEŠAJ SE NAM V SAMO-
UPRAVLJANJE!“

Delavec delavcu: „Vidiš, fant,
pa smo spet nasankali: direk-
torske cigarete so šle nazaj na
staro ceno, delavske so pa osta-
le podražene.“

„ALI VEŠ, DA JE ZADNJE ČA-
SE PRI NAS ZAVLADALA DI-
REKTORSKA KRIZA? NIHČE
NOČE VEČ BITI DIREKTOR.“

„ZAKAJ NE?“

„ZATO, KER JIM HOČEJO PO-
LEG OČITKA, DA IMAJO NAJ-
VIŠJE PLAČE, NAPRTITI ŠE
ODGOVORNOST ZA DELO.“

Ker vsi pijejo, tudi vsi plača-
mo.

„KAJ MISLITE O OSEBNIH DO-
HODKIH?“

„O ČIGAVIH?“

„Kako se boš pa letos rekreiral
s 35 jurji, ki jih boš dobil k po-
kojnini?“

„Tri četrt tone premoga si bom
kupil in ga sam znosil v klet.“

BOLJŠE JE BITI NA KRANJ-
SKEM OSEL KOT V ŠPANIJI
BIK.

Direktor direktorju: „Pomisli,
kako lep bi bil TOZD brez de-
lavcev!“

NE OBUPUJMO ŽE DANES,
KAJ BOMO SICER DELALI JU-
TRI!

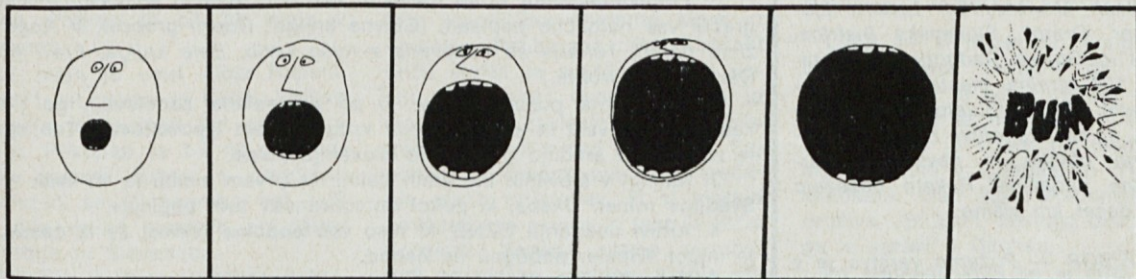
Direktorji: „Osnovna sredstva
imamo, vodilna delovna mesta
tudi, zdaj potrebujemo samo še
nekoga, ki bi delal, pa bi imeli
lepo kovaško podjetje.“

„KAJ SI MI PA DANES NATRE-
SLA V ČAJ, ŽENA?“

„POZABILA SEM TI POVEDA-
TI: LIMON SPET NI, SEM SI
PA S KISLIM ZELJEM POMA-
GALA.“

Pri nas smo celó dvakrat vsi
enaki: enkrat oni zgoraj, dru-
gič pa mi spodaj.

Po Pavlihu

LJUBLJANA — Akademski pevski zbor „Tone Tomšič“ je letos imel že svoj 29. letni koncert. Deset let ga vodi Marko Munih in je po amaterski zborovski ustvarjalnosti vodilen v Sloveniji. V prvem delu je zbor izvajal klasične pesmi in madrigale. V drugem je med drugim predstavil štiri nove skladbe vodilnih slovenskih skladateljev.

LJUBLJANA — Zavod pokojninskega in invalidskega zavarovanja je sprejel odločbo, s katero se beneficira delovni staž šoferjem tovornjakov in avtobusov v mestnem prometu, sekačem v gozdovih, delavcem v cementarnah, komunalnim delavcem in delavcem na nekaterih težkih delovnih mestih. Tem se eno leto dela šteje za 14 mesecev zavarovanja.

LJUBLJANA — Po številnih folklornih prireditvah je bila zadnjega maja „kmečka ohcet“, ki je že enajsta po vrsti. Letos je bilo 14 parov iz različnih držav. Povorke z lepo okrašenimi vozovi, godbo in veselimi pevci so privabile na ulice pisano množico radovednežev. Posebno pozornost vedno bolj vzbujajo narodne noše, ki jih je vedno več.

LJUBLJANA — Ljubljanski študent ekonomije, 23-letni Slavko Šorn je v juniju poletel z zmajem s Kredarice. Letel je nad Severno triglavsko steno in čez 12 minut srečno pristal v dolini Vrat. Zmaj, s katerim je poletel so izdelali pri Elanu in stane 6850 Din. Slavko namerava ustanoviti svojo šolo za plete z zmaji. Sam je nastopal že na svetovnem prvenstvu.

MARIBOR — Kmetijski zavod v Mariboru je letošnje poletje dobro organiziral obrambo proti toči. V občinah Maribor, Sv. Lenart, Ljutomer, Ormož, Slovenska Bistrica, Ptuj in Gornja Radgona so postavili 104 strelna mesta s tisoč raketami. Te vsebujejo srebrov jodid, ki ob izstrelitvi razženejo nevarne oblake in povzročijo normalne padavine. Rakete dosežejo do deset km višine.

MARIBOR — Požarno varstvo je v Mariboru dobro razvito. V občini (Nadaljevanje na 38. strani)

so bili zbrani v Apačah na zlatomašniškem slavlju župnika Jožefa Wutteja (24 duhovnikov in 7 bogoslovcev), še isti dan ostro protestirali. Od celovškega škofa dr. Köstnerja so zahtevali, da Mucherja takoj odstrani s tako odgovornega mesta, kot je Gospa Sveta. Slovenski duhovniki in bogoslovci pričakujejo, da bo ordinariat napravil primerne korake, saj gre za očitno zlorabo maše in liturgične obleke za blatenje Slovencev.

Isti večer se je sestal tudi Koordinacijski odbor koroških Slovencev. Zastopniki obeh osrednjih političnih organizacij so prišli do zaključka, da je bila blagoslovitev brambovske zastave v Vernberku pristna neonacistična prireditev.

Tudi nemško-slovenski Koordinacijski odbor krške škofije se je na seji v ponedeljek 30. junija baval s Mucherjevo pridigo. Ugotovil je, da je Mucher obstoječa nasprotja še poostril, ko bi moral v duhu evangelija govoriti spravljivo. Škofijski odbor pričakuje zato primerne ukrepe s strani škofijskih oblasti.

Teh pa še deset dni po hujskaški pridigi ni bilo. Ordinariat pravi, da je treba pridigo do dobra preštudirati. Zato pa se je ponovno oglasil Mucher in v vseh treh koroških dnevnikih napadel škofijski Koordinacijski odbor, sinodo in farne odbore, ki da so sad goljufije.

Slabost škofijskega ordinariata je očitna. Kot že tolikokrat prej, se spreneveda. Le kaj bo moral Mucher še storiti, da se bo škof zganil in nastopil, kot mu to velevala položaj, ki ga ima v krajevni Cerkvi? Če tudi to pot Mucher ne bo kaznovan, bo celovško škofijsko vodstvo izgubilo svojo zadnjo verodostojnost.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 17. julija 1975, str. 2.

OB TRIDESETLETNICI KOČEVSKEGA ROGA

Maja je vsa Evropa praznovala tridesetletnico konca druge vojne. Slovenci smo tridesetletnico občutili še posebno živo, saj je bil naš medvojni krvni davek sorazmerno med najvišjimi na svetu.

Ob tridesetletnici pa gre naš spomin še dalje. Sreča in zmaga majskih dni sta bili za glavnino slovenskega naroda skaljeni. Narodno-osvobodilna zmaga se je namreč izkazala kot nekaj, za kar ogromna večina slovenskih partizanov ni šla v gozdove. Postala je zmaga manjšinske KP, ki je iz osvobodilne vojne naredila revolucijo in potem prevzela vso oblast. Današnjost je nadaljevanje tega dejstva in vsi, ki čutimo demokratično, si želimo, da bi Slovenija na svoji razvojni poti dosegla svobodni pluralizem brez novih tragičnih pretresov.

Toda naša misel je v maju 1945. V dneh, ko je bil tujec že preganjan in premagan, se je dogodilo nekaj, kar bi bilo v jubilejnem letu nizkotno zamolčati. Po že končani vojni je na slovenskih tleh izginil brez sledu skoraj cel odstotek našega naroda. Število, ki kroži kot grozljivo ustno izročilo že vseh teh trideset let, se glasi 12 tisoč.

Čeprav ve za ta zločin vsa Slovenija že skoraj tri desetletja, si še enkrat zastavimo vprašanje, ki si ga je pač vsakdo, ko je prvič slišal o tem: je grozna vest sploh resnična? Do danes imamo na razpolago šest pritrilnih dokazov:

1. Pričevanje ljudi, ki so čudežno ušli z morišč in so kasneje v emigraciji vse natančno popisali. (Glavne knjige: *Odprti grobovi*, *V Rogu ležimo pobiti*, *Teharje so tlakovane z našo krvjo*, *Bela knjiga*, *Pravi obraz Osvobodilne fronte*.)

2. Pričevanja posameznikov, ki so pri pokolu sodelovali, pa jih je kasneje strla vest in so se v ožjih krogih o tem izpovedovali. Teh zgodb je zlasti med srednjo generacijo Slovenija polna.

3. Namigi v številnih literarnih delih. Na prvem mestu je na vsak način Svetinov roman *Ukana*, ki pokol domobrancev tudi popisuje.

4. Arhivi nekdanje OZNE, ki niso več popolna tajnost že iz časov, ko je major Winkler pobegnil na Zahod.

5. Spisi Edvarda Kocbeka.

(Nadaljevanje na 38. strani)

slovenci po evropi

anglija

Krsti: Mark J. R. Wilkinson je bil krščen v naši kapeli v Londonu 1. junija. — V cerkvi sv. Jožefa, Bedford, Midland Rd., so krstili 6. julija Ivanko May Simonds. — Trstenjakovi iz Kempstona so imeli lep praznik 13. julija, ko je bila krščena Sonja, a obenem je njen brat Anton imel *prvo sv. obhajilo*.

Vsem staršem želimo, da bi njihovi otroci rastle tudi v modrosti pred Bogom in ljudmi, da bi jim bili v srečo in zares božji blagoslov!

Poroke: 5. julija sta se poročila Veronika Motaln in James Campbell v župnijski cerkvi na Goldington Rd., Bedford. — 26. julija sta stopila pred oltar Vilma Žbogar in Christopher Collins v cerkvi na Midland Rd., Bedford. — 9. avgusta sta se poročila prav tako na Midland Rd. v Bedfordu Ema Fras in Steven Denton.

Vsem novoporočenim čestitamo z željo, da bi ohranili srečo vse življenje ob božjem blagoslovu!

Pogrebi: 13. maja je bil pogreb ge. Klare Vilder. Po rodu je bila Madžarka in soproga znanega hrvatskega politika izpred zadnje vojne. Pogreb je bil 22. maja v Mordenu.

22. maja je umrl Alojz Rupnik, star 71 let, doma iz Celja. Večino življenja je preživel kot orožnik v Srbiji. Pokopan je bil na pokopališču Kensal Green v Londonu. Udeležilo se je pogreba kot tudi 30. dne veliko njegovih prijateljev iz Srbije in Slovenije.

3. julija je blizu Prestona v bol-

nišnici umrl Franc Platovšek. Bil je bolan 15 let in je večino teh let preživel v bolnišnici. Zapušča ženo in sina. Pogreb je bil 9. julija v Manchestru.

1. avgusta je v Stoke on Trent umrl Stanislav Lorgier. Pogreb je bil 8. avgusta v Stoke on Trent. Zapušča ženo in dve hčeri.

23. julija smo pokopali v Lincolnu na tamkajšnjem pokopališču Mihaela Sherman. Star je bil 33 let, zapušča ženo in štiri otroke.

Vsem izrekamo globoko sožalje. Naj jih Bog tolaži v veliki izgubi! Rajnim pa želimo božji mir in pokoj v večnosti!

SLOVENSKI DAN V ANGLIJI

Slovenci v Angliji so 25. maja letos dokazali, da so vredni nositelji svojih tradicij in kulture.

Iz vseh strani Anglije in Waleša so na ta dan prišli v Bedford, da skupaj s svojimi rojaki praznujejo 30-letnico zdomstva. Tudi spored je bil skrbno pripravljen. V cerkvi na London Rd. je misijonar g. St. Cikanek daroval sv. mašo za žrtve zadnje vojne. Cerkev je bila polna Slovencev, tudi mladih. Rochdalski zbor je olepšal božjo daritev z izvrstnim petjem. Berila sta čitala vseučiliška študenta Miha in Francka Rehberger. Po končani božji službi je sledilo skupno kosilo v cerkveni dvorani, ki se je sicer malo zavleklo, ker je bilo treba postreči z nad 200 kosili. Saj pomeni „Slovenski dan“ tudi srečanje starih prijateljev, ki si morajo povedati vse novice in tako je lažje počakati. Seveda nismo pozabili tudi na vinsko kapljico. Kosila sta

se udeležila tudi krajevni župan in župnik kanonik Hulme.

Nato je g. Jože Rehberger začel z izvajanjem programa na odru, ki je bil v ta namen prirejen. V uvodu so govorniki misli posvetili vetrinjskim žrtvam in vsem, ki jih je uničila svetovna vojna. Pozdravil je vse predsednik Slovenskega kulturnega društva g. F. Rožman in jasno povedal, kaj večina Slovencev tu in v domovini misli. Spomnil se je tudi 12.000 pobitih, ki so dali svoja življenja že po vojni. Glavni govor je imel g. prof. F. Sekolec, ki je segel v vsa srca s svojo besedo. Pri recitacijah je deklamirala ga. M. Grkman „Svetopolkovo oporoko“, g. Rožman pa „Kri in zemlja“. Ob koncu je Gregorec Roman zaigral na trobenti mirozov.

V drugem delu, ki je bil posvečen slovenstvu danes, so se rojaki razživel. Zbor iz Rochdale je izvajal pevski prizor „Pod oknom“ in bil obilno nagrajen s pohvalo. Nastopali so tudi otroci in še druge skupine s petjem in prizori. Razumemo, da si prijatelji, ko pridejo skupaj, hočejo marsikaj povedati in tako ni bilo one tišine pri nekaterih prizorih, kot bi želeli. Pa kdo bi to zameril, saj je poudarek vedno na srečanju v pravem pomenu!

Za vse pa je bil „Slovenski dan“ zares doživetje in vsa prireditve v Bedfordu je dala dokaz, da zavest med Slovenci tu raste in se krepi, da morejo s ponosom reči „Slovenec sem“.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — V torek, 17. junija, je umrl v Linzu primarij dr. Ivan Preac. Doma je bil iz celjske okolice. Študiral je najprej v Mariboru. Nato se je vpisal na medicinsko fakulteto v Ljubljani in bil kot akademik član Kat. akademskega društva „Straža“. Nemški okupator ga je spravil v Dachau.

Po končani vojni se je vrnil do-

mov iz taborišča smrti, a ni mogel dolgo vzdržati doma in je zbežal preko meje. V Gradcu je zaključil medicinske študije in se specializiral za zobnega zdravnika. Po kratki zdravniški praksi je sprejel mesto zobnega zdravnika v linški železarni VOEST in se povzpел do primarija zobnega oddelka.

Bil je dober zdravnik in tudi zaveden Slovenec. V tovarni se ni bal govoriti slovensko ali srbskohrvatsko. Rad je prihajal k slovenskim prireditvam in pomagal zraven peti. Zadnje mesece je bolehal in zahrbtni rak ga je spravil v prezgodnji grob v devetindesetem letu starosti. Pokopan je bil v Bad Ischlu. Zapušča ženo in štiri otroke.

Naj mu bo Bog plačnik za vse, kar je dobrega storil! Zelo prizadeji družini izrekamo iskreno sožalje!

Upamo, da bomo v septembru dobili Slovenci v Linzu na razpolago majhen *lokal*, kjer se bomo mogli redno po maši zbirati. Pa tudi ob petkih in sobotah, ko se ne dela, se bomo lahko tam zbirali. Tako nam bo izpolnjena dolgoletna želja.

V septembru bomo imeli spet mašo narodov. Letos bo v cerkvi

Kristusa Kralja v Urfahru. Podrobnejša obvestila bodo poslana po posebni okrožnici.

SALZBURŠKA

SALZBURG. — V sredo, 11. junija, je *Bog poklical k sebi* gospo Lojzko Tumpej. Ga. Lojzka je bila doma izpod Ptujске gore in je zadnja leta, ko ji je umrl mož, živela sama v begunskem naselju v Aigenu. Redno se je udeleževala slovenske maše in vseh prireditev, dokler je le mogla. Zadnje leto je močno bolehal na srcu in bila tudi dvakrat v bolnišnici na zdravljenju. Dočkala je 76 let. Njene posmrtnе ostanke so prepeljali v domovino, kjer počiva ob svojem pokojnem možu, ki je bil pred dvema letoma prepeljan domov. Naj se spočije v Bogu!

V soboto, 28. junija, sta bila *posvečena v duhovnika* v celovski stolnici g. Jurij Buh in g. Janez Tratar. Oba sta veliko pomagala v času bogoslovnega študija v Salzburgu v naši skupnosti. Na duhovniški poti jima želimo božji blagoslov in uspeh v „kamnolomu Gospodovem“.

Ko smo tretjo nedeljo imeli mašo namesto v Salzburgu v *Niederalmu*, se je nad Salzburgom razvnela taka nevihta z gromom in točo, da je izgledalo, kakor da bo konec sveta. Pa se je hitro unesla in se nas je kar dosti ljudi zbralo

pri maši, ki smo jo začeli s četrturno zamudo, prav zaradi nevihte. Ker je bil travnik ob župnišču moke, smo se zatekli v garažo in tam prepevali, pekli čevapčiče, ki sta jih pripravila g. Peter in ga. Marija Zver. Šele noč nas je opomnila, da je treba iti domov. Prav prijetno je bilo.

TENNECK. — 3. maja sta se doma v Križevcih pri Ljutomeru *poročila* g. Alojzij Puklavec iz Nunske Grabe in gdč. Stanka Škrabar iz Gojševcev. Gdč. Stanka je že dolga leta med nami. Mladima zakoncem želimo na skupni življenjski poti vso srečo in blagoslov!

Drugo nedeljo v juniju smo hoteli imeti sv. mašo na prostem, pa je bilo vreme kislo in mrzlo in smo se zato zatekli v cerkev. Med mašo je sprejel *krst* Tomaž Serec. Drugega sina sta se razveselila oče Franc in mati Marija, roj. Podnevar, oba prekmurska rojaka iz okolice Murske Sobote. Po maši smo se zbrali v dvorani. Pred dvorano sta g. Cimerman in njegova žena pripravila izvrstne čevapčiče. Veliko jih je bilo, pa so vsi pošli. Žeje je bilo tudi dosti in pijače skoraj preveč. Vsem, ki so s svojim delom prispevali, da je večer uspel, iskrena hvala!

Tenneck pri Salzburgu: Krst Tomaža Serec

Krst Marjanice Kerec v Klausu pri Rankweilu.

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI. — Kakor povsod, se tudi v Spittalu vrstijo veseli in žalostni dogodki. 12. julija je praznovala 80-letnico življenja ga. Mrakova. Saj bi živahni ženi nihče teh let ne prisodil. Men-da ji je rodna Goriška dala tako naravo, da se ji starost nič ne po-zna. Naj jo Bog živi še dolgo let!

Isti mesec je njena hči Jelka, por. Dolinar, srečala Abrahama. Tudi njej vse najboljše in dolgo življenje!

V začetku julija je umrla ga. Angela Holozan, ki je dočakala lepo starost 85 let. Doma je bila iz žup-nije Devica Marija v Polju. Skupaj s pokojnim možem Karlom sta pri-bežala na Koroško leta 1945; pre-stala je ves begunski križev pot: Vetrinj, Št. Vid ob Glini, Kellerberg in Spittal so bile postaje njenega križevega pota. Iz zadnje postaje jo je Gospodar življenja poklical k sebi.

Da življenje v nekdanjem tabo-rišču čisto ne zaspi, je prišel pre-davat in kazat slike o nekdanjih taboriščnikih, ki sedaj živé v Zdru-ženih državah Sev. Amerike, g. Vin-ko Zaletel, znani svetovni potnik. Mož zna lepo pripovedovati in še lepše fotografirati. Kaj bo pa temu potujočemu župniku rekel sv. Pe-ter, ko se mu bo predstavil, je pa res vprašanje.

13. julija je č. g. Franc Vidic krstil malega Aleksandra Mirtiča. Oče Ivan je doma iz Hinj v Suhi krajini, mati Agata je pa iz Prek-murja. Naj jim bo mali Aljoša v veselje!

AMLACH pri LIENZU. — 27. ju-lija je praznoval zlato mašo g. dr. Franc Miheličič.

Jubilant je svoje življenje po-svetil dvem stvarim: znanosti in mladini. Poleg teologije je študiral tudi prirodopis in se je posvetil študiju mikroskopsko malih živalic, ki živé v mahu. Bil je nekaj časa tudi profesor na univerzi v Madri-du na Španskem. Veliko je delal pri zvezi mladih katoliških delav-cev, kjer je bil res duša tega ka-toliškega delavskega gibanja (žo-sistov). Prav zaradi tega dela in

zaradi ljubezni do svobode je leta 1945 izbral križ begunstva.

Naj ga Bog ohranja še mnogo let! K lepemu jubileju mu čestita-mo vsi prijatelji in znanci.

PREDARLSKA

Majniško romanje: Za letošnje romanje smo si izbrali nov kraj, in to vasio Übersaxen nad našim znanim središčem Rankweil. Leži v višini okrog 1000 m, in to strmo nad Rensko dolino, ki jo lahko pregledaš od Bodenskega jezera pa vse navzgor, dokler se ne skrije za ovinkom v liechtensteinski de-želi. Nasproti se vzpenjajo Švicar-ske Alpe, samo nekaj kilometrov oddaljene so slikovite Predarlske Alpe.

Slovenci imamo radi cerkvice na gričih in tako se nas je zbralo na binkoštni ponedeljek okrog 70 ro-marjev na vznožju hriba. Bila je to zelo pestra družba obeh spolov in vseh starosti od 4 do 50 let.

Pot se prijetno vzpenja skozi pretežno smrekov gozd, pelje pre-ko slikovitih jas in travnikov ved-no višje, postaja vedno ožja in bolj strma.

Po dobri uri hodá smo že bili na cilju. Najmanj še enkrat toliko jih je prišlo z avtomobili, tako da smo župno cerkev napolnili do kraja. Naš župnik g. Žagar je opravil sve-to daritev in je v svojem nagovoru

poudaril potrebo, da naše versko življenje vedno bolj poglobimo.

Ni treba posebej poudariti, da so slovenske pesmi kar vrele iz pri-pravljenih src in izražale dožive-tost skupnega praznika. Posebno domače smo se počutile, ko so izbrani pevci z župnikom pri oltar-ju peli litanije Matere božje in je vsa cerkev sodelovala z znanimi odpevi. Po sv. maši se nam je do-mači g. župnik zahvalil za lepo do-živetje, rekoč, da še ni videl in ob-čutil takega sodelovanja pri službi božji.

Po cerkveni pobožnosti smo šli še 15 minut dalje in višje ter pri-speli na veliko sončno trato, ob-dano z gozdovi, s katere smo gle-dali v dolino.

Tukaj se je sedaj slovenska du-ša lahko zasluženo oddejala in po-krepčala. Požrtvovalni sodelavci so spekli dva prašička; že od 6. ure zjutraj so bili na delu. Seveda ni smelo manjkati kranjskih klobas in klobasic, spečenih na žaru.

Ko je bila prva lakota potešena, smo se zabavali in smejali ob raz-ličnih igrah za odrasle in otroke. Posebno privlačno je bilo zbija-nje konzervnih škatel z žago.

Del naših rojakov iz Rankweila in okolice (Predarlska) na letošnjem majniškem romanju pred cerkvijo na Übersaxen nad Rankweilom.

*„Sedaj gre pa zares ...!“
so rekli naši
malčki, ki so
tekmovali med
seboj kdo bo
prvi.*

Popoldan je hitro minil. Nisi videl pustega obraza in slovenska pesem je odmevala daleč naokrog. Prav posebno smo bili veseli, da so se kot vedno udeležili romanja in zabave pod prostim nebom številni otroci naših dobrih družin.

Zahvaliti se moramo požrtvovalnim sodelavcem, ki so s svojo skrbjo ni trudem omogočili tako lep popoldan.

Zahvaliti se moramo pa tudi domačinom, predvsem županu gospodu Duelliju, ki so nam dali brez-

plačno prostor in kurjavo na razpolago.

Mislimo, da smo s krajem Übersaxen našli kotiček izbranih lepot, ki pa je obenem lahko dostopen in splošno prepričanje je bilo, da bomo še prišli sem.

belgija

LIEGE-LIMBURG

V Eisdenu je društvo „Slomšek“ v majniku imel lepo *materinsko in očetovsko proslavo*. Začeli smo z evharistično daritvijo, pri kateri je

Tudi na tek v vrečah nismo pozabili.

lepo prepeval naš mešani zbor. Pri slavlju so nastopali naši najmlajši s pesmijo in plesom, enako „Vesela mladina“ in mešani zbor s pesmijo. Polna dvorana je z živim zadoščenjem sledila bogatemu in dobro pripravljenemu programu. Naš študentovski ansambel nam je pri okrepčilu s kavo zaigral venec veselih. Bilo je prav lepo. Starši in prijatelji so bili ponosni na svojo številno mladino, ki tako lepo napreduje.

Vsem sodelavcem se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje. V septembru bomo znova šli „udarniško“ na delo. Se toplo priporočamo!

Opozarjamo na „Slovenski dan“, ki bo v soboto pred tretjo nedeljo v oktobru. Pridite!

Naši rajniki: V Vuchtu so rojaki in številni znanci in prijatelji spremljali na zadnji zemeljski poti g. Antona Udovča. Pokojni je več let bolehal na rudarski bolezn. Bil je družaben človek. Dokler mu je zdravje dopuščalo, se je pridno udeleževal vseh slovenskih prireditve. Bolezen je potrpežljivo prenašal. Priporočamo ga v molitev. Ge. soprogi, hčerki in sinu izrekamo krščansko sožalje!

V Eisdenu je nenadoma umrla ga. Pepca Simončič. Kdo je ni poznal? S svojim častitljivim biciklom je prevozila ves Limburg. Njeno veselje je bilo drugim prinašati veselje in tolažbo. Če je zvedela za kakega bolnika, ga je hotela obiskati, naj je bil še tako daleč. Ni bilo slovenske prireditve brez njene navzočnosti. Z veseljem je raznašala „Našo luč“ ali zbiral denar v dobre namene.

Zadnja leta je bolehal. Često se je čutila osamljena in pozabljena. Smrt jo je našla pripravljeno. Pri zadnji slovenski maši pred njeno smrtjo je še bila med nami in domači duhovnik je maševal v njeni sobi na sam dan njene smrti. Pokojno Pepco bomo zelo pogrešali. Številni rojaki in znanci so jo spremljali na zadnji poti. Pevci so ji zapeli v cerkvi in na pokopališču.

Naj dragi Bog bogato nagradi njeno zvestobo in ljubezen!

Dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi, ki je uprizoril veseloigro „Kadar zdravnika ni doma“ na 22. slovenski prireditvi v Gilly-Haies (26. 4. 1975).

Člani slovenskega pevskega zbora „Simon Gregorčič“ iz Bruslja takoj po nastopu v Gilly-Haies, 26. 4. 1975, na 22. slovenski prireditvi. Na skrajni levici je Franc Gjorek, pevovodja.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau: prve tri nedelje v septembru še ob šestih, z zadnjo nedeljo v septembru začnemo zopet ob petih.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Po sv. krstu sta bila vključena

v Cerkev: Annic, hči Anke in Jožeta Hajdinjak, ki je bila krščena na binkoštno nedeljo v Chambon (Loiret); 7. junija sta pa Minka in Georges Blachon v Le Mesnil-St. Denis prinesla h krstu sina Francois René.

Škof Jenko med našimi rojaki v Parizu.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Binkoštnega srečanja v Düsseldorfu (Nemčija) 18. maja t. l. smo se udeležili tudi Slovenci iz zapadne Belgije. Naš pevski zbor „Simon Gregorčič“ iz Bruslja je pred več kot 1000 Slovenci zapel venček slovenskih narodnih pesmi in žel lep uspeh.

Vsi smo bili veseli, da smo ponovno slišali ansambel Otona Lesjaka, ki je tako lepo zaigral na naši letošnji „22. slovenski prireditvi“ v Gilly-Haies.

Od 18. do 26. julija pa smo iz zapadne Belgije poromali v pravi Lurd; kar 41 nas je bilo romarjev. V Lurdu smo se pridružili veliki skupini romarjev iz domovine, nad 850 jih je bilo, ki so prišli v Lurd iste dni pod vodstvom koprškega škofa dr. Janeza Jenka. To je bilo res lepo doživetje, ko smo skupaj z brati in sestrami iz domovine prepevali in molili v čast Bogu in Mariji. Vsi hranimo v našem srcu nepozabne spomine na to letošnjo romanje! (Glej sliko na str. 18!)

Ob krstu Annic Hajdinjak v Cham-
bon (Loiret, Francija).

V soboto, 21. junija, smo pokopali gospo Margerito Poderžaj, ki

je umrla v svojem 80. letu. Bila je svakinja našega misijonarja v Indiji, Stanislava Poderžaja, ki ga je lani v avgustu še z velikim veseljem vodila po Parizu. Pokojna, ki je bila po rodu Francozinja in ki je svojega moža zgubila pred dvema letoma, je bila zelo verna, še par mesecev pred smrtjo je poromala v Lurd, je pa tudi zelo rada imela Slovence, saj se je tudi dobro naučila naš jezik. Njeni hčerki Veroniki izrekamo naše iskreno sožalje!

Izlet v Epernay: Prvo nedeljo v juniju smo pariški Slovenci šli na izlet v Epernay, bilo nas je kar lepo število, 60, in na poti v avtobusu ni manjkalo dobre volje. V Epernay smo imeli skupaj s tamkajšnjimi rojaki najprej skupno sv. mašo, nato smo si pa dobro ogle-

dali šampanjsko klet, kjer smo doumeli, zakaj je šampanjec tako drag.

Po ogledu smo šli v Mareuil, kjer so nam Omejčevi, Južničevi in Pereničevi, katerim se vsem iskreno zahvaljujemo, pripravili dvorano in kosilo. Tam smo se zamudili do večera, deloma ob mizi, deloma ob godbi, za katero sta skrbela Marjan in Milan, deloma na travniku, kjer smo pobrali vse rože; mladi in tudi manj mladi pa smo se sijajno zabavali na dvori-

SLOVENSKO ROMANJE V LURD
(od 18.—26. julija 1975): Slovenski romarji iz Belgije so se takole slikali z g. škofom dr. Janezom Jenkom iz Kopra in narodnimi nošami iz domovine.

šču ob igrah, ki jih je skrbno pripravila sestra Cirila.

Ko smo se zvečer vračali v Pariz, smo odnesli s seboj najlepše spomine, pa tudi ne malo steklenic šampanjca, ki je medtem seveda že stekel v kozarce, pri katerih pa smo mislili tudi na vse rojake po Franciji in drugod.

Zaključek nedeljske šole: V nedeljo, 22. junija 1975, so šolarji slovenske nedeljske šole — od najstarejših do najmlajših — ob zaključni prireditvi pokazali, da trud sester, duhovnikov in staršev ni bil zaman in da je v danih okoliščinah, v katerih moramo delati in živeti, dal kar lepe uspehe, ki so za bodoče delo za vse in za vsakega najboljša vzpodbuda. S skupno sveto mašo, kjer so otroci sodelovali zlasti z branjem beril in prošenj, smo zaključili šolsko leto.

Novo šolsko leto bomo začeli v septembru:

v nedeljo, 14. septembra, bo ob pol petih v dvorani 97 rue de Sèvres, sestanek staršev in otrok ter vpisovanje;

v nedeljo, 28. septembra, pa bo začetek rednega pouka ob 14,45 v prostorih na 23 rue Oudinot.

Za veronauk in za slovenščino se zahteva, da je otrok dopolnil osem let.

Zavisi pa seveda od staršev, ali izrabijo to edinstveno priliko, da dajo svojim otrokom potrebno versko vzgojo (zato so jih dali krstiti!) in da jim posredujejo vsaj nekaj znanja materinega jezika in kulture. Naša župnija z zaupanjem računa na sodelovanje družin.

V nedeljo, 14. septembra, bosta med nami *dva slovenska duhovnika*, ki delujeta v Čile, gg. Maruša in Kristan. Skupaj bomo somaševali ob šestih, po maši pa bosta v dvorani poleg cerkve govorila o položaju v Čile, kar bo gotovo vse zanimalo in ste vsi prijazno vabljeni!

SLOVENSKA ROMANJA V LURD

V letošnjem poletju so bili poleg manjših skupin dve veliki slovenski romanji v Lurd:

Od 7. do 12. julija je prišlo 320 rojakov iz Trsta in Gorice, katerim so se v Lurdu pridružili nekateri naši izseljenci iz Francije;

od 20. do 25. julija pa je bilo pod vodstvom koprškega škofa Jenka veliko slovensko romanje rojakov iz domovine in izseljencev iz Francije ter Belgije.

Iz domovine je prišlo s posebnim vlakom (16 vagonov) in dvema avtobusoma 700 romarjev, med njimi 50 hujših bolnikov (2 bolniška vagona) in sto lažjih bolnikov; izseljencev iz Belgije, iz Pariza, iz Pas-de-Calais in ostale Francije pa je bilo skoro 100.

Že v nedeljo, 20. julija, smo se po večerni procesiji ob desetih

Francois Blachon v Le Mesnil-St. Denis pri Parizu je bil krščen.

zvečer dobili pri skupni maši v rožnovenski baziliki. Naslednje jutro pa smo se vsi romarji z bolniki vred zbrali pri votlini, kjer smo uradno začeli romanje v Lurdu. 27 naših duhovnikov je somaševalo s škofom Jenkom, ki nas je v pridigi opozoril na smisel in pomen našega romanja. G. Čretnik pa je kot direktor slovenskega dušnega pastirstva v Franciji pozdravil vse

Lepe pozdrave pošiljajo naši rojaki iz La Machine, Francija.

Na izletu v Epernay so nam bile v zabavo tudi razne igre.

romarje, posebno še izseljence. Za vsakega romarja je srečanje z Marijo pri votlini doživetje, ki se mu vtisne za vse življenje. Vse druge narodnosti, bilo jih je tiste dni v Lurdu čez 16, pa se niso mogle načuditi slovenski zbranosti in na-

Začeli smo se zbirati za povratek iz Epernaya v Pariz.

šemu petju kakor tudi lepoti naših narodnih noš.

V torek, 22. julija, smo imeli slovenski dan. Zjutraj smo se zbrali v podzemeljski Pijevi baziliki, kjer je najprej pet letošnjih novomašnikov, ki so se udeležili romanja, dalo novomašniški blagoslov, pa tudi bogoslužje in prošnje so bile osredotočene na duhovniško poslanstvo, o katerem je pri pridigi spregovoril eden od novomašnikov. Obenem je bila ta maša tudi srečanje s hrvaškimi romarji, ki so se prav tisti čas, kakih sto, pod vodstvom mostarskega pomožnega ško-

fa Žaniča mudili v Lurdu. Popoldansko in večerno procesijo smo ta dan vodili Slovenci. Naš škof Jenko je ob asistenci mostarskega pomožnega škofa in g. Čretnika nosil sv. Rešnje Telo in blagoslavljal bolnike, iz zvočnikov pa so na prvem mestu odmevale slovenske pesmi in slovenske prošnje.

Ob nedeljah in sredah je v Pijevi baziliki maša narodov, katere vodstvo je bilo v sredo, 23. julija, zaupano Slovincem. Pod vodstvom škofa Jenka je somaševalo 6 škofov in nad sto duhovnikov, evangelij v slovenščini je bil na prvem mestu (pel ga je g. Gaberc) in naši pevci so deloma v latinščini, deloma v slovenščini vodili petje.

V četrtek, 24. julija, smo zjutraj najprej opravili križev pot, ki je za vsakega lurškega romarja eno najglobljih doživetij, potem pa smo si ogledali naselje Secours Catholique, kjer je stanovalo tudi 60 naših romarjev, popoldne pa smo pred procesijo sv. Rešnjega Telesa imeli skupno mašo z maziljenjem bolnikov, kjer smo lahko zaslužili duhovno bogastvo zakramenta bolnikov, pa tudi pomen trpljenja, doumeli pa tudi, koliko žrtev so slovenski romarji-bolniki doprinesli, da so prišli v Lurd, in z njimi zdravniki in zdravniško osebje.

Prekmalu je prišlo slovo, ko smo se v petek zgodaj zjutraj s skupno mašo poslovili od votline.

Da bo naše poročilo popolno, moramo omeniti še srečanje mladih kot tudi obisk vseh tistih krajev v mestu, ki so v tesni zvezi z Bernardkinim življenjem, o kateri je bil tudi za naše romarje dvakrat predvajen film: enkrat za bolnike, drugič za ostale romarje.

Seveda pa ne smemo pozabiti naših pevcev, ki so ne samo pri naših skupnih mašah, marveč tudi pri vseh skupnih procesijah poskrbeli, da je v zboru narodov tudi naša molitev v pesmi dobila častno mesto. Za izseljence je imel g. Čretnik še dve predavanji o Lurdu in lurških čudežih.

Za skupino romarjev-izseljencev je bila tudi posebna maša pri votlini v sredo zjutraj ob pol šestih.

V pesmi, ki so jo vsi narodi najbolj občudovali, smo v Lurdu večkrat prepevali: „Marija, skoz' življenje voditi srečno znaš...“ Za vsakega našega romarja je po srečanju z Marijo in Kristusom v Lurdu to tudi geslo naše življenjske romarske poti, ko skozi veselje in težave, skozi uspehe in padce, skozi probleme in trpljenje vsakdanjega življenja romamo k mestu na gori, k nebeškemu Jeruzalemu.

In če bo sad našega lurškega romanja, da bomo znali tudi brate in sestre povesti na pot življenjskega romanja k nebeškemu Jeruzalemu, naša pot v Lurd ni bila zaman. Pariški lurški romar

VILLERS-COTTERETS (Aisne)

30. maja je bil pokopan Rafael Česnik, doma iz vasi Palčje pri Pivki. Pokojni je prišel v Francijo po drugi svetovni vojni.

MELUN

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 14. septembra, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie, 81 rue Adrien Chatelain.

LOIRET

V soboto, 5. julija, sta pred oltarjem sklenila življenjsko zvezo Vinko Hodnik, rojen v Gerlincih v Prekmurju, in Maria Caldeira iz Sae Vincente na portugalskem otoku Madeiri. Naše iskrene čestitke!

Skupna maša bo v nedeljo, 5. oktobra, ob desetih dopoldne v Chilleurs. Vsi prijazno vabljeni!

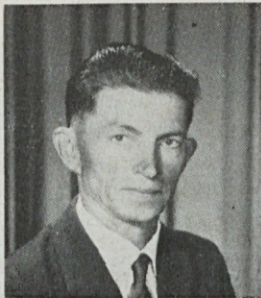
LA MACHINE (Nièvre)

Prihodnje naše srečanje bo pri skupni sveti maši v nedeljo, 21. septembra 1975, ob devetih dopoldne.

CLUGNAT (Creuse)

10. maja je umrl in bil 12. maja pokopan v Clugnat, kjer je delal 20 let, Martin Matjašec. Pokojni je bil rojen leta 1913 na Hotizi. V Francijo je prišel s svojo ženo Marijo leta 1954. V maju 1974 je zbolel, v januarju 1975 se je mo-

ral podvreči večji operaciji, ki pa ni dala pričakovanega rezultata.

Pokojni Martin Matjašec, pokopan v Clugnat (Creuse).

Težko preizkušeni gospé Mariji ter hčerki in sinu izrekamo svoje sožalje!

VILLIERS-SUR-MARNE

30. aprila je, zadet od srčne kapi, tu umrl in bil pokopan 5. maja Karel Ficko. Pokojni je bil rojen leta 1904 v Pečarovcih v Prekmurju, v Francijo je prišel pred drugo svetovno vojno. Vsem njegovim, posebno sestri Veri in nečakinji Mariji, izrekamo svoje sožalje!

Pokojni Karel Ficko iz Villiers-sur-Marne.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Počitnice so za nami. Spočiti in okrepljeni začnemo novo šolsko in veroučno leto. Poleg priprave na prvo obhajilo bo letos tudi priprava na zakrament sv. birme. Verouk in slovenski tečaj bo po dosedanjem redu in urniku, prav tako slovenska služba božja.

Zakrament sv. krsta so prejeli v Méricourt 8. junija Hieronim Janez Karel Delvallez. — 15. junija Štefanija Neža Wisniewski, Erika Sawka, Jeremija Lozowski. — 22. junija Saša Jurij Stanimir Milovanović. — 12. julija Ingrid Ivanka Lefebvre. — V Tourcoing 3. avgusta Tanja Myriama Domitrovič. Naj jih nebeški Oče vodi vse življenje po pravi poti!

Zakrament sv. zakona so si dali: v Méricourt-s-Lens 10. maja 1975 Werner Jožef Sturm in Jožefina Frančiška Bossy. — V Courières 2. avgusta Ivan Ključević in Ani Zglinski.

Vsem naše čestitke in na mnoga srečna leta!

Novi grobovi: 9. maja je po kratki bolezni v svojem 90. letu umrla naša najstarejša rojakinja Ana Hostnik, zvesta bralka vseh slovenskih publikacij in knjig. Za pokojnico je bilo življenje v tujini silno trdo, saj je kmalu po prihodu iz domovine zgubila v rudniški nesreči svojega moža in je morala trdo delati po kmetijah, da je preživljala in vzgojila svoje tri hčerke. Kljub vsemu je ostala zvesta Bogu in ob vsaki priliki rada prihitela iz oddaljenega Leforesta k slovenski službi božji. Ob veliki udeležbi rojakov in domačinov je bila pokopana v Leforest 12. maja na tamkajšnje pokopališče.

19. junija sta preminila kar dva naša rojaka in sta bila tudi pokopana 21. junija na pokopališču v Sallaumines. Prva je gdč. Milka Žibret, ki je po dolgi mučni bolezni odšla po plačilo za vso zvestobo in dobroto. Hotela je ostati ob svoji ostareli materi in ji biti v oporo, pa ji je v hudi bolezni prav mati in sestra morala požrtvovalno streči. Odšla je od nas šele v svojem 54. letu.

Prav tako nas je zapustil isti dan v svojem 53. letu življenja po daljšem bolehanju na rudarski bolezni silikozni naš rojak Viljem Potrpin. Tih po značaju je s pridnim delom požrtvovalno skrbel za svojo družino in prav rad obiskal svojo domovino, kadar je le mogel. Oba rojaka je spremilo k zadnjemu po-

čitku veliko število sorojakov in domačinov.

V Tourcoing je v Gospodu vdana preminila v svojem 80. letu 23. julija Frančiška Potekev, roj. Cizelj. Po vojni se je s svojimi za nekaj časa vrnila v domovino, pa je zopet prišla nazaj v Francijo in svojo starost preživela pri svojih otrocih, zlasti pri dveh hčerkah. Zvesta je ostala tu svojim prijateljem v Pas-de-Calais, ki so jo s številnimi domačini tudi spremljali na njeni zadnji zemeljski poti v Pérenchies 29. julija.

Naj se vsi štirje naši rojaki spočijejo v Gospodu! Žalujemo pa naše iskreno sožalje!

OB LUKSEMBURGU

Ob počitnicah so se naši rojaki raztepli na vse strani. Razmeroma veliko jih je pohitelo v domovino: eni z aeroplanom, drugi z vlakom, tretji z avtobusom, največ pa s svojim osebnim avtom, da se tam snidejo s svojimi sorodniki, prijatelji in znanci in preživijo z njimi tako zaželeno počitnice oziroma dopust. Nekateri so se udeležili tudi novih maš. Tudi pri mednarodnih romanjih, kot Rimu in Lurdu, smo bili prisotni.

V mesecu juliju je zopet smrt vzela kar tri naše rojake. 7. julija smo pokopali na Aumetzu Aleksandra Kogovška, starega 50 let. — 28. julija v Fillières Marijo Leban v starosti 67 let. — 29. julija zopet na Aumetzu gospo Kunej v 78. letu starosti, po dolgi bolezni, ki jo je potrpežljivo z zaupanjem v Boga prenašala. — Naj se vsi spočijejo v Gospodu od svojih bolezní in trudov!

WITTENHEIM-RUELSHEIM.

Rojake iz okolice Wittenheima in Guebwillerja opozarjamo, naj ne pozabijo na tretjo nedeljo v septembru na slovensko mašo.

ALGRANGE. — Dragi rojaki, v septembru slovenska maša ne bo na tretjo nedeljo, ampak na četrto ob isti uri.

FILLIERES. — Po daljši bolezni je 26. julija umrla gospa Marija Leban, rojena na Tolminskem 2. 2. 1908. Bila je verna katoliška žena

in mati. Delovala je v vrstah župnijske Katoliške akcije. Rada se je udeleževala romanj, slovenskih

Pokojna Marija Leban iz Fillières (Francija).

v Habsterdick in francoskih v Lurd. Bila je dobrega srca, gostoljubna in postrežljiva. Zato jo je prišlo iz hvaležnosti veliko kropit in na pogreb. Bila je zvesta naročnica „Naše luči“ in je vzela vsako leto Mohorjeve knjige. Zredila in vzgojila je štiri otroke.

Njena smrt je vnesla v družino praznino, ki jo bo čas morda, a le počasi zabilisal. Možu in otrokom naše iskreno sožalje!

VZHODNA LOTARINGIJA

Po raznih kolonijah naše Misije so rojaki z žalostjo zvedeli pri maši, da „Naše luči“ dva meseca ne bo: tudi ta čas je preteklo in tako se zopet oglašamo.

Krsti: Tim Damir Mikša je prejel v Merlebachu sveti krst, sin zobozdravnika Draga Mikša in Sigritt Krämer. Z veseljem sem čestital očetu in materi, ki sta bila vsa srečna navzoča pri lepih obredih. — 18. 5. je prejela sv. krst mala Kristijana, hčerka Darinke Grčar in Franceta Reinhard v župni cerkvi v Merlebachu. — Istega dne je bila krščena v isti cerkvi Sonja Posego, hčerka Franceta Posego in Valerieje Kovač. — 6. 7. je bil krščen mali Sebastijan, sinko Julke Gorenc in Ivana Weyland. — 27. 7. je prejela sv. krst Valerija, hčerka Franceta Jošt in Marije Matilde Meiller.

Otrokom in staršem želimo vso srečo!

Tudi poroke so prinesle veliko veselja po raznih kolonijah. V Merlebachu se je poročila 2. 8. Milena Kociper z Robertom Zielinski. — Družina Ignatovič iz Cité la Chapelle, zvesti naročnik „Naše luči“, je ta čas praznovala poročno slovesnost sina Emila 15. 3. v isti koloniji, 24. 5. pa hčerke Marije v krasnem ukrajinskem domu v Marsweiler.

Vsem novoporočencem čestitamo in jim želimo obilo božjega blagoslova!

Od veselih sporočil prihajamo na žalostna:

25. 3. je umrla v Cité la Chapelle Marija Žvar, cerkveno pokopana v isti koloniji 28. marca. — 9. 4. je nas zapustila 72 let stara Marija Mestnik v Forbachu. — 29. 5. je umrl 69 let star daleč naokrog znani Rihard Huter v Merlebachu. — Istega dne je umrla Jožefa Trefalt, por. Schweitzer, 47 let stara, stanujoča v Marienau pri Forbachu. — 12. 6. je napolnila velika žalost družino Turčinovič, ko je za vedno zapustil oče Silvain svoje drage, komaj 38 let star, pokopan v Freymingu. — 15. 5. so se z avtom smrtno ponesrečili: Jožef Horvatič, 43 let star, šofer, v bližini mesta Metz, Radomir Jelič, 38 let star, in Trivun Petrovič, 28 let star. — 5. 7. je bil cerkveno pokopan v mestu Freyming Henrik Škoda, 48 let star. — 26. 7. je umrl dobri oče Jožef Končina, star 74 let, v Beningu. Izredna velika udeležba je pričala, kako je bil splošno priljubljen. Bil je član društva „Jadran“, ki se je udeležil pogreba z zastavo in svojim dobrim pevskim zborom pod vodstvom našega prijatelja, znane dirigenta Augusta Rohra.

Vsem našim rajnim želimo večno srečno domovino, vsem sorodnikom pa izražamo globoko sožalje! Razna druga poročila sledijo prihodnjič.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

NOVA MAŠA

Ne vem, kaj bodo ukrenili uredniki „Naše luči“, ker naše današnje poročilo je nekaj posebnega,

Napotki za naše delavce v ZR Nemčiji

DEDIČ V TUJINI

Mnogi naši bravci ne vedó, kako naj ravnajo v primeru, če jim umre nekdo iz ožjega sorodstva. Gre predvsem za vprašanja zapuščinskih razprav in dedovanja. O več ali manj znanih stvareh tu seveda ne bomo razpravljali. Kljub temu vas želimo opozoriti na nekatere predpise, ki vam morda še niso znani:

Po jugoslovanskih zakonskih določbah so zakonski in nezakonski otroci izenačeni v pravici do dedovanja. To velja prav tako za posvojene otroke.

Zakonski tovariš izgubi pravico do dedovanja v primeru, če je njegov civilni zakon ločen ali razveljavljen. Prav tako tudi, če je njegov zakonski drug (partner) pred svojo smrtjo vložil prošnjo za ločitev zakona in se ugotovi, da je bila ta prošnja upravičena.

Nujni dediči so: potomci preminulega, njegovi posvojenci in njih otroci, njegovi starši ter njegov zakonski tovariš. Drugi sorodniki, stari starši ali bratje in sestre, so nujni dediči le, če so stalno nesposobni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. Nujni dediči imajo pravico do dela zapuščine, ki z njo preminuli ni mogel razpolagati. To je tako imenovani nujni del.

Iz zapuščine pa se lahko izvzame tisti del imetja, ki si ga je pokojni pridobil v skupnem gospodarstvu s svojimi potomci. V zapuščino tudi ne spadajo gospodinjski predmeti, ki služijo za vsakdanjo rabo (pohištvo, oprema, posteljnina in podobno).

Moramo še dodati, da lahko oporočnik v nekaterih primerih dediču odreče pravico do nujnega dela dediščine. To se more zgoditi v naslednjih primerih: če dedič ni izpolnjeval svojih pravnih in moralnih dolžnosti; če je zagrešil težje krivično dejanje nasproti oporočniku ali njegovemu zakonskemu tovarišu, otroku ali staršem; če je storil krivično dejanje proti državi; če se je predal brezdelju in nepoštenemu življenju.

Kaj morate storiti, če ste v tujini?

Velikokrat se zgodi, da sodišče ne vé, kje bivajo posamezni dediči. V tem primeru bo z uradnim pozivom poklicalo te osebe, naj se v roku enega leta prijavijo na sodišču.

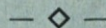
Kdor vé, da je sodišče razpisalo zapuščinsko razpravo, mu ni treba osebno prisostvovati pri razpravi. Lahko namreč nekoga pooblasti, da ga bo zastopal pri razpravi. Preko zastopnika lahko dá dedič tako imenovano dednostno izjavo, s katero pove, ali sprejema dediščino ali pa se ji mogoče odreka. To lahko stori tudi s pismeno izjavo, ki jo mora po pošti poslati sodišču. Opozarjamo, da mora biti podpis na dednostni izjavi kakor tudi na pooblastilu za morebitnega zastopnika overovljen. To praktično pomeni, da lahko te podpise overovite na najbližjem jugoslovanskem konzulatu.

Dosmrtno vzdrževanje in oporoka

V smislu zakona je dosmrtno vzdrževanje pogodba, s katero se prvi pogodbenik obveže, da bo do smrti vzdrževal drugega pogodbenika, ki mu bo zapustil svoje imetje. Ta pogodba mora biti sestavljena v pismeni obliki in sodnijsko overovljena. Pogodbo je moč v času njenega izvrševanja sporazumno razveljaviti. V primeru, da ena stran ne izpolnjuje pogodbe, lahko druga stran zahteva razveljavitev pogodbe.

O oporoki želimo povedati le to, da obstaja več vrst oporok in da lahko oporočnik določi enega ali več dedičev.

Če se dediči ne strinjajo z delitvijo dediščine, lahko na sodišče vložijo pritožbo.

VOZNIKI NA SLOVENSKEH CESTAH

Prišel je čas letnih dopustov in zopet boste mnogi pohiteli s svojimi vozili domov (nekateri ste medtem že bili doma). Posebej vas opozarjamo, da je na javnih cestah SR Slovenije tudi po 1. maju 1975

v veljavi omejitev hitrosti. Na magistralnih cestah (npr. Maribor—Ljubljana) smete voziti s hitrostjo do 100 km na uro; na regionalnih in lokalnih cestah (npr. Dob—Moravče) pa le s hitrostjo do 80 km na uro.

Edino na avtomobilski cesti Vrhnika—Razdrto, ki je grajena po vseh predpisih sodobnih mednarodnih avto cest, načelno ni omejitev hitrosti. Tako je določil slovenski Republiški sekretariat za notranje zadeve. V primeru, da ne boste upoštevali teh predpisov, lahko računate z neprijetnimi posledicami.

VRNITEV V DOMOVINO

Jugoslavija ima v tujini zaposlenih skoraj milijon svojih državljanov. Med njimi jih je približno 80.000 iz Slovenije. Največ naših ljudi je odšlo na delo v tujino okrog 1970 leta. Naslednja leta je vedno manj rojakov zapuščalo svoja ognjišča. Ljudje so se iz zelo različnih vzrokov odločali iskati delo v inozemstvu.

Kakšen je položaj v letu 1975? Lansko leto je odšlo na delo v tujino iz Slovenije le še 1.200 delavcev, od tega 1.000 v Avstrijo. V tem času pa se jih je vrnilo domov okrog 2.000, kar pomeni, da so se rojaki začeli seliti nazaj domov. Nekateri so se morali vrniti v Slovenijo zaradi odpovedi tujih delodajalcev. Večina pa se jih vrača zato, ker se želijo doma zaposliti in si urediti normalno življenje. Nekaj pa je tudi takih, ki se zaradi katerega koli vzroka povsem nenadoma odločijo za povratek. Seveda bi se večina želela takoj zaposliti. Zavedanje, da ima tako polne roke dela.

Nekateri se razburjajo, ker ne dobijo nemudoma zaposlitve. Vendar je treba upoštevati, da postopek za zaposlitev ni tako enostaven. Če je ta postopek v tujini trajal več tednov, morate razumeti, da vas tudi doma ne morejo kar v naglici zaposliti! Obstajajo predpisi o razmerju delavcev v združenem delu, obstajajo komisije za sprejem v delovno razmerje, ki odločajo, kdo in kdaj ter na kakšno delovno mesto bo sprejet. Vse to morate upoštevati! Po ustavnih načelih in po izhodiščih, ki jih vsebuje resolucija o družbenoekonomski politiki SR Slovenije za leto 1975, ni nobene razlike med domačimi delavci in delavci, ki se vračajo iz tujine. Vsi imajo pod enakimi pogoji enake možnosti za zaposlitev, če je seveda mogoče.

V zadnjih letih so se v tujini zaposlovali pretežno delavci iz Pomurja. Sedaj jih je težko naenkrat

sprejeti večje število nazaj, saj je to še vedno dokaj nerazvito področje v Sloveniji. Politika razvoja manj razvitih področij teži za tem, da se vsem delavcem zagotovi delovno mesto v domačem kraju. To pa ni mogoče takoj izpeljati. Potrebna so velika sredstva, saj postavitve neke tovarne ali obrata stane veliko denarja.

Slovenija prav gotovo potrebuje delavcev, posebno še kvalificiranih poklicev. Zato se slovensko gospodarstvo veseli vaše vrnitve! Ljubljanski dnevnik „Delo“ objavlja ob sredah prosta delovna mesta, a „Večer“ obljublja, da bo kmalu začel objavljati prosta delovna mesta z razpoložljivimi stanovanjskimi možnostmi. Na podlagi take objave se lahko neposredno javite organizaciji združenega dela, ki objavlja prosta delovna mesta, in stopite z njo v stik. Lahko pa se javite že vnaprej pri pristojnem komunalnem zavodu za zaposlovanje.

SVET PODJETJA V ZR NEMČIJI (BETRIEBSRAT)

V povojnem obdobju je ZR Nemčija v svoji družbeni ureditvi skušala najti izvirne lastne poti, kako delavci in sindikati lahko vplivajo na družbene in ekonomske tokove. To obliko vplivanja delavcev in sindikatov na ekonomsko in družbeno življenje imenujemo soodločanje (Mitbestimmung).

Organi, ki soodločajo v nemških podjetjih, se imenujejo sveti podjetja (Betriebsrat). Ti sveti imajo pomembno vlogo predvsem v območju delovno-pravne, higienske-tehnične in socialne zaščite. Preko svetov delujejo tudi nemški sindikati, ki so vključeni v zvezo sindikatov Nemčije (DGB). Vlogo svetov določa zakon o ureditvi podjetij, ki je začel veljati leta 1972.

Pravice sveta podjetja

Po novem zakonu svet podjetja soodloča in sodeluje v naslednjih važnih vprašanjih:

1. pri sprejemu ukrepov za strokovno izobraževanje in prekvalifikacijo;
2. pri odpovedih delavcev;
3. pri podpisih tarifnih sprememb in podrobnosti v podjetju;
4. pri določanju norm, akordov itd., kar je povezano z zaslužki;
5. pri določanju časa, prostora in načina izplačila dohodka;

Več kot 3.000 Slovencev se je zbralo na Binkoštnem srečanju v Stuttgartu in Düsseldorfu pod geslom:

Slovenski svet, ti si krasan!

Stuttgart

Mogoče je bilo mlado zelenje in cvetje, polno sonca, mogoče praznični obrazi naših ljudi iz srednje in spodnje Nemčije, mo-

goče pisane narodne noše, mogoče dostojanstvene kretnje škofa, najbrž pa je bilo vse to skupaj tisto, kar je povzdignilo ta naš dan v praznik, slovesen in pristrčen, resen in domač.

Besede, ki naj bi veljale kot geslo dneva, „Slovenski svet, ti si krasan!“, so se spremenile v živo občutje vseh, ki so na ta praznik prišli. Ali, kakor je to izrazila dekle, ki je pozdravila navzoče v dvorani: „Slovenski svet, to je naše zvesto slovensko srce! Slovenski svet, to je naša materina beseda! Sloven-

ski svet, to je naša pesem! Slovenski svet, to je naša ljubezen do narodnih in verskih izročil naših dedov!“

Že samo številka udeležencev — več kot 2.000 — jasno pove, da so postala binkoštna srečanja v Zahodnonemški republiki največja vsakoletna slovenska manifestacija, saj se toliko naših ljudi ne zbere ob nobeni drugi priložnosti. To je postal res naš dan.

Hvala Bogu za blagoslov, ki ga je ta dan slovenski srenji v Stuttgartu naklonil!

V cerkvi

Velika, okusno grajena cerkev je bila spet praznično okrašena: pisani šopki rož so žareli okrog oltarja. Seveda, saj je bil praznik Sv. Duha!

V slovesni procesiji je prišel skozi cerkev pred oltar rottenburški škof dr. Georg Moser v spremstvu slovenskih duhovnikov gg. msgr. Kunstlja, Matka, p. Kranerja, Cimermana in Demšarja.

Škofa je pozdravil direktor slovenskih duhovnikov v tujini msgr. Ignacij Kunstelj iz Londona, škof pa je izrekel vsem v cerkvi tople pozdravne besede.

Mogočno petje vseh navzočih je bilo polno binškošnega ognja, saj — po besedah pridigarja — „božji ogenj požiga v nas vse, kar ni od Boga, nas očističuje kot navaden ogenj kovine, nam osvetljuje božje načrte, greje naša srca z ljubeznijo“. V moči tega binškošnega ognja naj bi „oznanjali Kristusa kot edini odgovor na zadnja življenjska vprašanja, kot zgled popolnoma sebe praznega in Boga polnega človeka, skratka kot nekoga, mimo katerega ne more nihče: noben še tako genialen posameznik, noben še toliko obetajoč sistem“.

Fotografije od zgoraj navzdol: Pri somaševanju gg. Demšar, Matko, rottenburški škof, msgr. Kunstelj, Cimerman, p. Fidelis. — Med mašo. V prvi vrsti so člani folklorne plesne skupine iz Sel na Koroškem.

— Med mašo.

V dvorani

Veseli živžav je že zdavnaj pred začetkom popoldanskega prosvetno-družabnega dela pridelitve napolnil največjo dvorano na razstavnem prostoru na Killesbergu. Z vseh koncev dvorane so se oči nehote ustavljale na odru, polnem cvetja v slovenskih barvah in z geslom nad njim, ki se je blestel v mogočnih črkah. Beli, modri in rdeči balončki v rokah otrok so žareli po dvorani, kamorkoli si pogledal.

In se je pričelo ...

Gdč. Majda Bajtova je pozdravila goste, med slovenskimi še posebej msgr. Kunstlja, folklorno plesno skupino iz Sel na Koroškem, komorni moški zbor iz Frankfurta in „Planinski kvintet“, med nemškimi pa škofa iz Rottenburga, podpravnatelja organizacije Caritas iz Stuttgarta, zastopnika katoliškega delavskega gibanja od prav tam, župnika iz Esslingena in župnika župnije Sv. Duha v Stuttgartu.

Moški zbor iz Frankfurta je zapel Kernjakovo „Rož, Podjuna, Zila“, Flajšmanovo „Luna sije“ in Vodopivčevo „Pobratimija“. Zliti glasovi, občuteno menjajoča se dinamika in ritem — to so bile odlike, ki jih je znal pevovodja dr. Edo Škulj zboru dati in na katere je lahko zbor upravičeno ponosen.

Mladost, razigranost, skoraj nagajivost nam je prinesla na oder simpatična folklorna sku-

Fotografije od zgoraj navzdol: Pevski zbor iz Frankfurta. — Folklorna skupina iz Sel na Koroškem pri plesu. — „Planinski kvintet“.

pina iz Sel na Koroškem s svojimi plesi. V njih korakih in gibih je bilo čutiti večjo roko strokovnjaka in dolge ure vaj. Na željo dvorane je morala skupina na ponovno na oder in ponovno je žela navdušen aplavz.

Predolgo bi bilo ocenjevati vse ostale nastope, saj jih je bilo toliko kot še nikoli. Le naštejmo jih!

G. Anton Planko je spremljal na harmoniko svojo hčerko Eriko, ki je zapela dve pesmi; tri punčke iz Sindelfingena so deklamirale, potem sta deklamirali še dve; Podjavorškovi deklici Anita in Hajdi sta ob orgelski spremljavi mladega Petra Arka zapeli nekaj pesmi; Janez Kováč je deklamiral in zaigral na harmoniko; šest deklic v narodnih nošah, iz sobotne šole v Stuttgartu, je zaplesalo; učenci iste šole Martin, Simon, Emil in Tomaž so zapeli. Pa smo prav gotovo pozabili še koga, ki je nastopil. Naj nam ne zameri! Ob toliko nastopih je skoraj nemogoče navesti vse. Sporočite nam, če smo koga pozabili omeniti, pa bomo njegovo ime objavili v prihodnji številki „Naše luči!“

Vsem nastopajočim je treba dati veliko priznanje za kvaliteto njihovih nastopov, posebno še, če upoštevamo, da ni menda niti eden od njih poklicni umetnik. A še bolj važno kot dovršenost nastopov je nekaj drugega: to namreč, da goji toliko naše mladine sredi tujine s takim navdušenjem slovensko kulturo. Največje priznanje za to gre tistim, ki imajo posebno zaslugo za to: staršem teh otrok, pa vzgojiteljem, ki po mnogih sre-

Fotografije od zgoraj navzdol: Deklice iz Sindelfingena deklamirajo. — Učenci sobotne šole v Stuttgartu pojejo. — Slavnostni gostje, med njimi škof iz Rottenburga.

diščih slovenske stuttgartske župnije navdušujejo slovenske otroke za naše kulturne vrednote. Takšno delo se more navdihovati le v idealizmu in veliki ljubezni do naroda.

Skupni imenovalec letošnjih veselih tekem je bilo preskušanje pljuč, čeprav more to čudno zveneti: vrsta otrok je napihovala balončke, moški so se morali spoprijeti z ogromnimi baloni, dekleta pa so morala mrmrati v mikrofon. Smeh in ploskanje v dvorani je bilo zahvala nastopajočim.

Že skrajni čas je, da omenimo „Planinski kvintet“, ki je igral in igral, tako da so se marsikomu pete pri plesu zbrusile. Enodušno mnenje vse dvorane je bilo, da je bilo igranje kvalitetno in po srcu in okusu udeležencev. Sicer je pa to dvorana sama ves večer dokazovala s ponovnim spontanim in navdušenim ploskanjem.

Kaj vse bi bilo treba še omeniti!

Da je bilo pri barih s hrano in pijačo ves čas polno lačnih in žejnih (klobas so prodali 2200, pijače je zmanjkalo).

Da ni manjkalo ne običajnih slovenskih zastavic za na prsi, ne posebnih barvnih razglednic (prodanih je bilo 1600).

Da so šle srečke kot med (6000 prodanih) in da sta odšla TV-aparat in harmonika na Štatersko, magnetofon pa na Kranjsko.

In kaj še?

Le končna beseda še: Prireditelji, nadaljujte s temi srečanji prav tako, kot ste to delali doslej — domače, pošteno, veselo! Za nas v tujini to ogromno pomeni! Hvala vam!

Posebno priznanje še župniku Cirilu Turku, ki je bil skupaj s svojimi sodelavci duša prireditve!

Fotografije od zgoraj navzdol: Otroci napihujejo balončke. — G. Plancko spremlja na harmoniki petje svoje hčerke. — Razglednice prodajajo.

Düsseldorf

Sončno, sveže binkošno popoldne. V južnem delu mesta Düsseldorf žari v bogatih barvah park Volksgarten Oberbilk. Na njegovem robu je Philips-Halle. S svojo najmodernejšo tehnično ureditvijo vzbuja hladno spoštovanje.

Toda ko vstopiš v ogromno dvorano, te prevzame ljubka scena na odru: slovenska vasiča s pravo kmečko hišico z vrtno ograjo, z rožami na oknih (delo rudarja Antona Živiča iz Zdol pri Krškem), spredaj pa kakor sredi vasi: preprosta oltarna miza, sveči, križ, rože, zelenje. Nad odrom velik napis, naslov prireditve: „SLOVENSKI SVET, TI SI KRASAN, TI POLN NEBEŠKE SI LEPOTE!“ Po dvorani svatovsko pogrnjene in okrašene mize. Nad njimi binkoštni pirhi: stotine balončkov, ki „hrepenijo“ navzgor.

Tukaj smo se tega božjega dne zbrali Slovenci iz Porenja in Porurja — menda se nas je nabralo okrog tisoč dvesto — k poslušanju božje besede, proslavitvi svete evharistije, h kulturnemu programu in zabavi.

Fotografije od zgoraj navzdol: Dvorana Philips-Halle v Düsseldorfu. — Somaševanje. — Mladi „Škrjančki“ iz Heerlerheida na Holandskem po belokranjsko.

V cerkvi

Že pri maši ob štirih popoldne nas je bilo kar sedemsto. Glavni mašnik Ludvik Rot, ki je tudi sicer s svojim sodelavcem Jožkom Bucikom nosil teže dneva in organizacije, je pri pridigi razkril dušo prireditve: „Spričo velikanskega prostora, po katerem smo Slovenci tukaj raztreseni, bi skoro postali malodušni. Naše duhovniško delo je res skromno. Posredujemo vam nekaj socialne pomoči, pa mašo in zakramente. Toda oznanjamo vam velikega Boga med nami in to je velikanska zadeva.“

Somaševali so še trije nemški duhovniki kot zastopniki nemške Cerkve, pa slovenski izseljenski duhovniki Vinko Žakelj, Kazimir Gaberc, Ivan Ifko ter Pavel Uršič. Tudi nemški župnik Reiner Stein iz Leverkusna je spregovoril: „Kakor so mnoge kapljice vode šele takrat osvežilna pijača, kadar skupaj postanejo voda, tako smo kristjani užiten svet, če se zlijemo v eno v Bogu.“ Mnogi mladi naši rojaki so pristopili k obhajilu. Evharistično slavlje je silno lepo povzdignilo ubrano petje mešana zbora „Zvon“ iz Belgije.

V dvorani

Kulturni program se je začel z nagovorom odličnega nemškega gosta duhovnika dr. Hanspetra Heinza, rektorja centralnega komiteja nemških katoličanov pri zvezni vladi v Bad Godesbergu.

Naslednje točke so bile spontan izbruh dolgo zadržane slovenske duše v tujini, kakor da je komaj čakala, da si spet enkrat dá duška. Nastopili so:

Iz Heerleheide (Holandska) moški in mešani pevski zbor „Zvon“ pod vodstvom g. Wille-

Fotografije od zgoraj navzdol: Vesele otročad navdušeno sodeluje z dogajanjem na odru. — „Vesela mladina“, naraščaj društva „Slomšek“ iz Limburga v Belgiji. — Prav tako „Vesela mladina“.

ma, plesna skupina v gorenjskih nošah in posebej otroška skupina „Škrjanček“ v stiliziranih belokranjskih nošah, med njimi najmlajši par — petletna otroka.

Iz Bruslja je prišel petdesetčlanski pevski zbor „Simon Gregorčič“ pod vodstvom g. Franceta Gjoreka. Ustanovili so ga šele lani oktobra. Društvo „Slomšek“ pa je pripeljalo iz belgijskega Limburga kar 180 svojih članov. Presenetili so nas s svojo plesno skupino „Vesela mladina“.

Od skupin iz Nemčije naj omenimo nadarjene učence harmonikarje iz šole g. Otona Lesjaka iz Hildna. Žal je bilo premalo časa tudi za skupino „Vasovalci“, iz Moersa in Oberhausna (ter Hildna). Spremljal jih je instrumentalni ansambel „Mladi vasovalci“ iz Oberhausna. Velik aplavz sta doživela nadarjena solista Iztok in Klavdija iz Moersa. Le škoda, da so prav takrat „stavkali“ zvočniki.

Zabavni program je vodil priznani instrumentalni kvintet „Oto Lesjak“ iz Hildna. Neutrudni godci, še bolj neutrudni plesalci, vmes pa še zabavni triki, štriki in raznovrstni miki — pod režijo g. Jožka Bucika. Slovenska duša se je naplesala, nagrajala, napela in nasmejala. Tudi sreča je lovila ljudi, saj je bilo pri srečolovu na voljo za 2000 DM vrednih dobitkov. Kmalu so vse srečke razprodali simpatični fantje in dekleta. Posebne priložnostne razglednice so prav tako vse prodali. Kuhinja in klet sta bili založeni z domačimi jedami in pijačami; postrežba odlična.

Za konec: Vse priznanje za tako dobro uspešno prireditev zaslužijo organizatorji, njih pomočniki in pa rojaki, ki so z veliko udeležbo pokazali povezanost s svojimi duhovniki!

Fotografije od zgoraj navzdol: Instrumentalni ansambel „Mladi vasovalci“ mladinskega kluba „Oberhausen“ se je že dolgo pred nastopom marljivo vadil. — Nadarjeni učence se uči harmonike pri prof. Otu Lesjaku. — Veselje v dvorani.

6. pri določanju splošnih smernic in načrtov za letne dopuste in pri potrjevanju časovnega izkoriščanja dopustov;
7. pri določanju premij in nagrad;
8. pri dodeljevanju stanovanj, ki so last podjetja, ter pri določanju višine stanarine.

Samo iz teh primerov lahko vidite, da je veliko vprašanj, ki se neposredno dotikajo tudi vaših interesov (zaslužki, letni dopusti, odpovedi — zlasti v sedanji krizni situaciji). Na volitvah v svete podjetja leta 1972 naši jugoslovanski delavci še zdaleč niso izkoristili zakonskih možnosti, da bi v te svete kandidirali in izbrali večje število svojih predstavnikov. Od okrog 500.000 zaposlenih Jugoslovancev v ZR Nemčiji je bilo izbrano le 22 članov sveta podjetja. To je izredno malo. Prepričani smo, da bi naši delavci imeli precej manj težav, če bi jih bilo več v svetih podjetja!

PLAČANI LETNI DOPUST

Kmalu boste zopet odpotovali na svoj redni letni dopust. Tako kot vaši nemški kolegi imate tudi vi pravico do plačanega letnega dopusta. To pomeni, da vam v določenem obdobju leta ni treba delati, a da kljub temu prejimate redno plačo. S svojim delodajalcem se morate pravočasno sporazumeti, kdaj želite oditi na dopust. Dolžina le-tega je odvisna od posebnih delovno-pravnih predpisov.

Vsekakor mora plačani letni dopust trajati najmanj petnajst delovnih dni. Prvi dopust si morete vzeti šele po šestih mesecih službe pri istem delodajalcu. Če še niste zaposleni šest mesecev, imate pravico do odgovarjajočih dni plačanega letnega dopusta.

Če ste zaposleni v gradbeništvu, velja za vas tole pravilo: Vsak gradbeni podjetnik, pri katerem delate, vplačuje, za časa vaše službe pri njem, določen znesek v blagajno za letne dopuste gradbenikov. Iz te vsote vam izplačujejo del stroškov za vaš letni dopust. Po šestmesečni zaposlitvi v gradbeništvu (in v vašem podjetju) lahko izkoristite vaš letni dopust, ki vam ga mora izplačati vaš delodajalec. Do tega imate vso pravico!

Če v roku šestih mesecev prenehate delati v gradbeništvu in se lotite nekega drugega dela, vam izplačajo del stroškov za letni dopust šele takrat, ko vam uspe dokazati, da že več kot dva meseca niste več zaposleni v gradbeništvu. V tem primeru vam bo ta denar izplačal tisti gradbeni podjetnik, pri katerem ste nazadnje delali.

VOZNIŠKO DOVOLJENJE

Mnogi ste prišli na delo v ZR Nemčijo z jugoslovanskim vozniškim dovoljenjem. Opozarjamo vas, da morate to dovoljenje, če želite voziti po nemških cestah, najpozneje po enem letu bivanja v ZR Nemčiji zamenjati z nemškim. Ta enoletni rok se začne z dnem, ko ste prvič prestopili nemško mejo. Če ta rok prekoračite, bodo obravnavali vaš primer, kot da ste vozili brez vozniškega dovoljenja. V primeru nesreče vas bo bremenila zavarovalnica. Tvegate ogromno denarno izgubo!

Po enem letu bivanja v ZR Nemčiji morate vsekar imeti nemško vozniško dovoljenje, ki vam ga pod naslednjimi pogoji načelno izdajo brez vsakega izpita:

1. ne sme biti nikakršnega dvoma o tem, da ste sposobni voziti motorno vozilo;
2. stanovati morate v ZR Nemčiji;
3. vsaj zadnje leto ste morali pretežno živeti v ZR Nemčiji;
4. v tem času ste morali voziti tisto kategorijo vozila, za katero sedaj prosite vozniško dovoljenje.

Če ne izpolnujete pogojev, navedenih v točkah 2 in 4, morate polagati teoretični izpit. Za vozniško dovoljenje za prevoz potnikov je vedno potreben tako teoretični kakor tudi praktični izpit.

BREZPLAČNI VARNOSTNI ZDRAVNIŠKI PREGLED

Enako kot vaše nemške kolegice in kolegi imate tudi vi pravico do brezplačnih varnostnih zdravniških pregledov zaradi pravočasnega ugotavljanja raznovrstnih rakastih obolenj. To pravico imajo moški od 45. leta naprej, a ženske že od 30. leta dalje.

Nemške oblasti ugotavljajo, da se tuji delavci te pravice skoraj prav nič ne poslužujejo. Kaj je temu vzrok? Naj povemo, da umre danes vsak peti človek za rakom! Zakaj se torej ne bi poslužili te pravice za zaščito svojega zdravja?!

Vsako leto je potrebno iti na varnostni zdravniški pregled. Ta pregled je ob priložitvi potrdila za zdravnika, ki ga izdaja bolniška blagajna (Krankenkasse), brezplačen. Zdravniki imajo za te preglede na razpolago posebne ure. Za sprejemanje pacientov imajo celo vnaprej določene dneve. Tako vam ne bo treba dolgo čakati.

PODALJŠANJE DOVOLJENJA ZA DELO (ARBEITSERLAUBNIS)

Nemški urad za delo (Arbeitsamt) opozarja vse tuje delavce, da nemške oblasti zaradi trenutnega gospodarskega stanja pri podaljševanju dovoljenj za delo postopajo zelo strogo po veljavnih predpisih.

Nemške odgovorne oblasti še prav posebej poudarjajo, da je vsak delavec sam odgovoren za pravočasno vlaganje prošnje za podaljšanje dovoljenja za delo. Običajno prosijo za podaljšanje delodajalci sami, vendar pazite, da bo prošnja res pravočasno vložena! Zaradi majhne pozabljivosti lahko izgubite delo v ZR Nemčiji. Brezposelnost ogroža vse!

PRISELJEVANJE TUJIH DELAVCEV V PRENASELJENA PODROČJA

Na temelju dogovora med nemškimi deželami in zvezno vlado v Bonnu je od 1. aprila 1975 omejeno doseljevanje tujih delavcev v prenaseljena področja (Ballungsgebiete). Omejitev priseljevanja se nanaša na naslednje pokrajine:

Nordrhein—Westfalen: področje mesta Remscheid;

Hessen: svobodna okrožna mesta Frankfurt am Main, Offenbach ter deželno okrožje (Landkreis) Großgerau, mesto Hanau;

Baden—Württemberg: mestna okrožja (Stadtkreise) Stuttgart, Ulm, Mannheim, Pforzheim; deželna okrožja Ludwigsburg, Esslingen, Böblingen, Rems-Murr, Schwarzwald-Baar;

Bavarska: mesta München, Ingolstadt, Fürth, Nürnberg, Augsburg, deželna okrožja Dachau, Starnberg, Fürstenfeldbruck, Ebesberg in München.

Kriterij, po katerem neko področje ali mesto proglase za prenaseljeno, je delež, ki ga ima tuje prebivalstvo v odnosu na celotno prebivalstvo v okrožjih in mestih. Ta delež ugotavljajo v določenih rokih ali terminih, ki veljajo za vso ZR Nemčijo. Vendar omejitev priseljevanja ne velja za:

- a) državljane iz Skupnega evropskega trga (EGS = EWG);
- b) tuje delavce, ki pridejo v ZR Nemčijo z dovoljenjem za bivanje v obliki vizuma (Sichtvermerk);
- c) avstrijske, švicarske in ameriške državljane, ker se ti lahko priselijo na temelju posebnih pogodb, ki jih je z njihovimi državami sklenila ZR Nemčija;
- č) tujce, ki so poročeni z nemškimi državljani ali ki živé v skupnem gospodinjstvu s temi družinami;
- d) tuje delavce, ki že imajo stalno dovoljenje za delo ali neomejeno dovoljenje za bivanje v ZR Nemčiji;
- e) tuje delavce, ki so dobili ali pravkar dobivajo pravico do bivanja (Aufenthaltsberechtigung);
- f) lastnike nemškega potnega lista po členu 28 Pogodbe o pravnem položaju beguncev ali Londonske pogodbe o potnih listih za begunce.

Nemške oblasti želijo z omejevanjem priseljevanja doseči, da bi čim manj tujih delavcev dospelo v prenatrpana področja.

nekaj izrednega; pravzaprav bi ga bilo treba uvrstiti na vidnejše mesto in ne med vsakomesečne navadne novice.

Dolgoletna želja gospe Anice Jurca, njenega moža in stare mame, žene prezgodaj umrlega rudarja Ivana Zupana, se je izpolnila.

Njihov sin, oziroma vnuk, je bral in pel dne 29. junija v kapeli na Marini novo mašo. Študije je končal v Nancy, kjer je bil tudi posvečen dne 22. junija. Posvetil ga je škof mgr. Bernard, osebni prijatelj svoječasnega rektorja slovenskih katoliških misij v Franciji preč. g. Hodnika. Bila sta nekaj časa skupaj v pariškem semenišču.

Na veselo presenečenje je ta dobri višji dušni pastir obiskal Jurca-Zupanovo družino ter jo po slovensko pozdravil. Novomašnik govori kar dobro naš jezik in škof je bajé izjavil, da bo smel Janko, če bo kdaj to potrebno, pomagati tudi našim duhovnikom v Franciji pri verski vzgoji slovenskih naseeljencev.

Pri novi maši sta poleg številnih francoskih duhovnikov koncelebrirala tudi naša dva tukajšnja slovenska misijonarja mgr. Grims in č. g. Dejak. Naj mimogrede omenimo, da je novomašnikov krstni božer mgr. Grims, ki je seveda spregovoril Janku v cerkvi, potem pa še pri kosilu nekaj bodrilnih besed deloma v slovenskem, deloma pa v francoskem jeziku.

Zelo zanimiv je bil tudi novomašnikov govor. Povedal je, da je bil oče kakor tudi starši matere revni, ko so prišli v Francijo. Ničesar niso imeli in jezika niso znali. Ostali so kljub vsem vplivom ter težavam globoko verni. Pohvalil je tudi slovensko kolonijo v Tucquegnieux, ki je v veliki večini ostala enako zvesta Bogu.

Novomašnikova mama ob vsaki priliki prosi znance in prijatelje, naj molijo za njenega sina, da bi vztrajal v svojem vzvišenem poklicu ter bil zmeraj dober duhovnik. Novomašnik nam je po tudi v zahvalnih pismih zagotovil, da nas v svojih molitvah ne bo pozabil.

Naj pripomnimo še to, da mali

*Novomašnik
Janko Jurca,
Tucquegnieux-
Marine, v
krogu svojih
sorodnikov
in znancev.
Zraven njega
je njegova
stara mama,
oprta na palico.
V zadnji vrsti
je drugi od
leve njegov oče,
tretja pa
njegova mama.*

slovenski narod daje svetu relativno, v odstotkih računano, največ misijonarjev; menda jih je približno 130 zunaj Slovenije, ki po Kristusovi zapovedi učijo tudi druge narode in širijo njegov nauk v različnih jezikih. Med te se je zdaj uvrstil tudi naš Janko. Ponosni smo na to, v prvi vrsti pa seveda Bogu zelo hvaležni.

Še marsikaj bi morali napisati, pa saj bo še prilika za to. Ponovno izražamo svoje veselje novomašniku, njegovim staršem in njegovi stari mami!

Omenimo naj še, da je novomašnik Janko Jurca smel ves mesec julij preživeti doma v Tucquegnieux. Tudi ob delavnikih se je zbralo vsak dan kar lepo število vernikov pri njegovi maši, največ slovenskih.

„Dobra roba se sama hvali!“ pravijo, zato naj povem, da naša mala tikenjska kolonija šteje komaj 22 družin, a je prekosila velike kolonije kot so pariška, merlebaška in „pasdekalajska“, saj je dala Bogu že kar tri usmiljenke in zdaj pa še duhovnika.

Ne imejte to za baharijo, ampak za znak, da nam je Bog precej naklonjen in je pravzaprav On dal nam, ne pa mi Njemu!

Prav lepo pozdravljeni! J. J.

NICA

Na nedeljo, 29. junija, je naš duhovnik skromno obhajal 25-letnico mašništva. K zahvalni daritvi so prišli tisti naši rojaki, ki so res navezani na slovenski misijon, ki

čutijo, kaj jim pomeni to, da imajo svojega duhovnika in ki cenijo njegove žrtve. Kajti ni majhna stvar, žrtvovati se za druge, kot to delajo naši duhovniki, ko bi si sicer mogli s svojimi sposobnostmi lepo urediti svoje življenje, če bi se drugače odločili oz. izbrali drug poklic in ne poklic žrtve za druge zaradi Boga.

Mi to vse premalo upoštevamo in zato od nas velikokrat za plačilo prejemajo nehvaležnost in nerazumevanje. Morda smo preveč zaverovani samo v pridobitnost in nam še na misel ne pride, da bi za svoje duhovnike molili, naj jim Bog daje moči, da ne omagajo.

Po maši smo v dvorani gledali predvajanje filma z letošnjega slovenskega romanja iz domovine v Palestino ob priliki posvetitve slovenskega mozaika v Nazaretu. Film

Nica: Najljubše in morda edino razvedrilo naših moških je — balinanje. Kakor hitro pridejo skupaj, takoj poiščejo tihi prostor, da se pomerijo.

Nica —
La Pointe
de Contes:
Za slovensko
sveto mašo
se navadno
zberemo pri
Francéškinovih.

je trajal skoro eno uro. Tako smo se seznanili, kako je danes s svetimi kraji, in vsaj nekoliko, kakšne so danes razmere na tem nemirnem področju.

Med počitnicami smo večina odšli na odmor v domovino. Sedaj v septembru spet začenjamo redno delo in šolsko leto. V tem šolskem letu bodo nekateri otroci prejeli

zakrament sv. birme. Če se bodo dovolj pripravili, bo to pred Veliko nočjo, sicer bo treba še čakati.

Slovenska sv. maša je v Nici vsako nedeljo ob 10. uri pri Don Bosku kot doslej. Če ni mogoče vsem iz Nice in bližine priti vsako nedeljo, vsaj eno nedeljo v mesecu pa je mogoče, da se vsaka družina zvrsti pred oltarjem, da kot slovenska skupnost združeni v molitvi in pri najsvetejši daritvi damo Bogu čast in si zagotovimo božjo pomoč.

CANNES

Doslej smo se zbirali vsaj enkrat mesečno v cerkvi sester na rue Nicolas. Z novim šolskim letom pa

Gémenos pri Marseille-u: Na sliki so Slovenci iz okolice Marseille-a po maši. Tudi krajevni župnik je na sliki — zgoraj. Slovenske kolonije ne bo kmalu konec, vsaj so-deč po „drobižu“, ki ga je tudi kar precej na sliki.

se selimo in se bomo zbirali zraven v kapeli sester Sacre-Coeur, nasproti „Lycée Bristol“. Ko se vrnemo z oddiha, morda najdemo že porušeno našo cerkev in samostan sester; sestre namreč mislijo tam postaviti nov in večji samostan s cerkvijo, da bodo tam mogle sprejemati svoje bolne sosesstre in tiste, ki pridejo na oddih. — V oktobru se bomo torej spet redno začeli zbirati na novem mestu: *Oeuvre du Sacre-Coeur*, 6 rue Roger Renandie (nasproti Lycée Bristol).

Ko boste dobili to številko „Naše luči“ v roke, bo s. Miriam že na novi dolžnosti v Parizu, kjer bo že 2. septembra morala nastopiti. Od srca se ji zahvaljujemo za vso prijaznost, ko nas je obiskovala po hišah in nas tako ljubeznivo sprejemala, ko smo se tam zbirali. Naj ji Bog s svojo milostjo povrne vse žrtve in naj jo krepi na novi dolžnosti!

MARSEILLE

Pred počitnicami smo se še zadnjič zbrali k slovenski maši v cerkvi na Plateau de la Viste. Z novim šolskim letom pa se bomo zbirali v *Camoins-les-Bains* pri La Valentine, kar je komaj 1 km zadaj za „Géant-Casino“ ob avtocesti Marseille-Aubagne. Kdaj se bomo tam dobili, se bomo še pogovorili in boste vsi obveščeni: to še ne bo mogoče v septembru.

Tudi tukaj smo se z novim šolskim letom preselili. To pa smo storili zato, ker nam tako bolj odgovarja in bomo lažje prišli skupaj in se — vsaj večina — izognili strašni prometni gneči, ki je v Marseilleu v nedeljo zvečer; tam se bomo zbirali tudi zato, ker je to župnijo prevzel isti župnik, ki nas je doslej tako prijazno sprejemal na Plateau de la Viste. Njegovo dosedanjo župnijo pa so prevzeli duhovniki-delavci iz „Mission de France“.

ZAHVALA

Vsem slovenskim prijateljem in znancem iz domovine, Francije in širom sveta, ki so mi za moj sre-

brnomašniški jubilej zagotovili svojo molitve in izrazili svoja osebna voščila, se najtopleje zahvaljujem. V veliko spodbudo mi je vaš spomin v molitvi.

V bratski ljubezni bodimo združeni z Jezusom pri njegovi evharistični daritvi, da našim bratromtrpinom, raztresenim po svetu, prismo milost in moč od Boga na križevem potu, ki ga hodijo v tujem svetu! Hvala!

Franc Pavalec

nemčija

MOERS — OBERHAUSEN

Dragi prijatelji! Tak občutek imamo, kakor da se začena novo leto za nas izseljence po počitnicah in dopustih. Zato si ob „novem letu“ želimo vse dobro in da bi velikokrat prišli skupaj, bili srečni in si povedali vesele in žalostne stvari.

Že v tem mesecu septembru vas prav iskreno vabimo na našo božjo pot. Priredimo jo vsako jesen, zadnjo nedeljo v septembru. Prisluhnite, ko vam sporočimo še, kje in kdaj se zberemo. Z Marijo, z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo!

Druga naša prireditelja pa bo jesenska vinska trgatva prvo nedeljo v oktobru. Letos se zberemo v čudovito urejenem in čisto novem „Revierparku“, ki zavzema velik zelen pas z bazeni, jezercem in mnogimi stavbami za kulturo in razvedrilo. Stoji ob Bottroperstraßi v Osterfeldu čisto ob meji Bottropa. Park sprejme do 30.000 ljudi, naša dvorana pa okrog 400. Upajmo, da bo napolnjena do zadnjega kotička.

V začetku bodo nastopili rojaki iz Belgije z veseloigro „Kadar zdravnik ni doma“. Za njimi bo sledil zabavni program s plesom. Na voljo bo tudi bogata loterija z jugoslovanskimi oz. slovenskimi spominki. Postrežba in glasba bo sta odlični. Radi pridite, povabite znanke in prijatelje!

Da ne pozabimo, začenjamo tudi z rednimi sestanki naših otrok

Skupina naših
dečkov
Slovenske šole
iz Moersa na
izletu v
Sauerlandu.

in mladine v šolah v Moersu in v Sterkrade. Do sedaj so se naši najmlajši odlično skazali tako z udeležbo kakor z znanjem in igranjem instrumentov. V juniju letos smo imeli ob koncu šolskega leta zaključni izlet v Sauerland. Z veseljem se ga spominjamo in ob letu spet vabimo s seboj še druge, ki tokrat niso bili zraven.

Slovenski mladinski klub Oberhausen sporoča, da sta se v juliju od nas poslovila naša najbolj zvesta člana Ladislava in Darko Oblak, doma iz Dobca pri Begunjah pri Cerknici. Odšla sta v Stuttgart. Lepo ju pozdravljamo in po njiju vse učence slovenske šole tam. Prinašamo tudi fotografijo našega izleta v letošnjem juniju.

Najvažnejše pa bi skoraj pozabili. Nadaljujemo z rednimi mašami vsako nedeljo v Oberhausen-Sterkrade (St. Josef-Hospital), enkrat na mesec pa v Moersu v St. Josef-Kirche (vsako drugo nedeljo), v Castrop-Rauxelu vsako tretjo v mesecu in v Dortmundu v Leohausu vsako četrto nedeljo v mesecu. Še nikomur ni bilo žal, ko se je udeležil bogoslužja in skromnega srečanja po maši. Vabljeni!

KÖLN

Počitniški dnevi so gotovo najbolj težko pričakovan čas v celém letu. Potrebni so nam, da se oddahnemo, po možnosti spremenimo zrak in okolje. Morda najdemo tudi malo več časa, da se srečamo bolj osebno z Bogom, se mu za-

hvalimo in mu izrazimo čast in slavo, ki mu jo poje poletna narava.

Naše skupnosti se poleti večinoma razidejo. Tako ni kaj posebnega poročati. Pohvalne omembe je vredno, da se je udeležilo julijske maše v Hildenu veliko rojakov.

V zadnjem času je naša številna družina spet narasla. Novokrščene člane bomo odslej takole klicali:

V Kölnu Tomaž, sin Marije in Stanislava Rebernik; Boris, sin Jožice in Marjana Potočnik. — V Hildnu: Robert, sin Frančiške in Antona Varga; Brigita, hčerka Marije in Toneta Robič; Aleksander, sin Marjane in Marjana Veronek. — V Solingenu: Danijel, sin Ma-

Slovenski mladinski klub Oberhausen (glasbeni ansambel „Mladi vasovavci“) na izletu v Sauerlandu ob zaključku šolskega leta.

Slovenija v malem v Düsseldorfu. Kaj vse smo dolžni tem mladim očem, ki nas tako zaupljivo gledajo!

rije in Lojzeta Bahč; Marko, sin Irene in Janka Antonič. — V *Bergneustadu*: Petra, hčerka Alojzije in Toneta Jelenc. — V *Wipperfürthu*: Marko, sin Marije in Petra Smolnikar. — V *Geldernu*: Milan, sin Katice in Milana Duič. — V *Remscheidu*: Danijel, sin Veronike in Janeza Zorič. — V *Leverkusnu*: Simona, hčerka Marte in Poldeta Žičkar.

Na junijskem pikniku nedeljsko popoldne pri Hildnu.

Družinam prsrčno čestitamo, novorojenčkom pa želimo vse dobro in obilo božjega blagoslova.

HESSEN

Izjemoma je letos v mesecu juliju odpadla maša v Mainzu, ker so popravljali cerkev, kjer imamo Slovenci službo božjo. Zato bi radi še enkrat opozorili, *kdaž so maše* na našem področju: V *Frankfurtu* vsako nedeljo in zapovedan praznik ob 16.45 v cerkvi Deutschorden. — V *Darmstadtu* vsako prvo in tretjo nedeljo ob 10. uri v kapeli Hrvaškega centra. — V *Mainzu* ravno tako vsako prvo in tretjo nedeljo ob 12. uri v cerkvi sv. Antona na KolpingstraÙe. — V *Lichu* pa vsako zadnjo (ne ÷etrto) nedeljo v mesecu v župni cerkvi sv. Pavla.

Upamo, da bo zdaj, ko so dopusti in počitnice mimo, udeleŹba spet normalna in polnoÙtevilna. Povabite tudi znance v vaÙi okolici!

Poročila sta se v Lichu Ivan Šestak in Marija Besak, oba doma iz Sektina.

Kršćeni so bili: v Frankfurtu Nensi Aupič, hći Antona in Helene, roj. Štangar; Robert Albreht, sin Jurija in Anice, roj. Frešer; Astrid Schöner, hći Edija in Silve, roj. Kovač; Milena Zemljich, hći Maksi-

Le pogledjte, kako naš otroÙki drobiŹ v Hildnu drŹi skupaj!

milijana in Majde, roj. Reiter; Andrej Kavćiç, sin Danijela in Štefice, roj. Novak. — V Lichu Martin Leskovar, sin Stanislava in Milene, roj. Volćiç.

Staršem čestitamo in želimo mnogo boŹjega Źegna pri vzgoji in dolŹnosti, ki so jo nase sprejeli!

STUTTGART-okolica

Mamice — pozdravljene: V nedeljo, 11. maja, smo praznovali v Stuttgartu *materinsko nedeljo*. Otroci, ki so obiskovali naÙo sobotno šolo, so po maÙi poćastili matere z enournim programom v dvorani pri cerkvi St. Konrad. Šolarka Valerija Slaćek je v nagovoru dejala:

„O materi so veliko razmiÙljali pesniki in pisatelji. Najveć pa materi pove njen otrok, kadar ji ljubezen vraća z ubogljivostjo, delavnostjo in poÙtenjem.“

Po pozdravu so sledile skupinske deklamacije, petje in muziciranje ter simbolićna vaja deklic v narodnih noÙah. Po konćanem programu so otroci pripeli materam rdeće nageljne v znak hvaleŹnosti in ljubezni. Nato so si imele matere pri „Schwarzwälder-torti“ še marsikaj povedati ob belo pogrnjenih in okraÙenih mizah.

Prvoobhajilna slavnost: Na praznik presv. Rešnjega Telesa, 29. maja, smo imeli v Stuttgartu prvoobhajilno slavnost. Del otrok smo na prvo obhajilo pripravili v slovenski sobotni šoli, nekateri pa so

Pri krstu Simona Brceta v Lichu.

bili pri prvem obhajilu že v nemški cerkvi, a so se tega dne pridružili tudi slovenski slavnosti. Tako smo imeli v celoti 16 prvoobhajancev v cerkvi — za naše razmere kar lepo skupino!

50 spričeval smo razdelili: V soboto, 7. junija, je bil v Slovenskem centru na StaffenbergstraÙe v Stuttgartu velik živjav. Tega dne smo namreč zaključili šolsko leto v sobotni šoli. 50 otrok je sprejelo spričevala. V zaključno slovesnost pa smo vključili tudi filma o praznovanju materinskega dne 1975 in o romanju v Palestino I. del.

Krst za krstom: Ne boste verjeli, pa je res! V zadnjih treh mesecih se je naša fara pomnožila za 22 novorojenčkov, ki so pri svetem krstu postali božji otroci. Komu gredo to pot naše čestitke: Alojzu in Tereziji Klemenčič k sinku Igorju; Martinu in Tereziji Plut k sinku Jožku; Karlu in Tereziji Pečar k hčerki Aniti; Alojzu in Tereziji Lovrenčič k sinku Romanu; Adolfu in Štefki Gostè k hčerki Petri; Ivanu in Ančki Glavica k sinku Danijelu; Jožefu in Tončki Hudoklin k hčerki Nataši; Francu in Anici Romih k hčerki Sandri; Antonu in Marinki Kočevar k sinku Marku; Andreju in Mariji Arko k hčerki Gabrijelci; Stanku in Mileni Leskovar k sinku Martinu; Ivanu in Angelci Gregorič k sinku Igorju; Karlu in Mariji Podgoršek k sinku Igorju; Francu in Ani Kocan k hčerki Kristini; Veri Strahija k hčerki Nataliji; Kolomanu in Miri Kerčmar k hčerki Diani; Ivanu in

*Naši rojaki,
zbrani po
nedeljski
maši
v Lichu.*

Tončki Škulj k sinku Romanu; Pavlu in Jožici Jankovič k hčerki Sonji; Jožefu in Ireni Račič k hčerki Andreji; Viljemu in Ivanki Božičnik k sinku Bojanu; Francu in Štefaniji Slemenšek k sinku Vladimiru; Antonu in Heleni Pilko k dvojčkoma, sinku Aleksandru in hčerki Klavdiji.

Naj mladi rod raste v milosti in sreči pri Bogu in pri ljudeh!

WÜRTTEMBERG-OBERLAND

Krsti: 25. maja je bil v naši kapeli v Konstanzu krščen Srečko Krajcar, sin Štefana in Milike, roj. Kozo, stanujočih v Konstanzu; 14. 6. Nino Kramberger, sin Draga in Božene, roj. Tkalcčević, stanujočih v Weingartnu, krščen v Liebfrauenkirche v Ravensburgu; v isti cerkvi

6. julija Andreja Žagar, hči Jožefa in Katice, roj. Bižal, stanujočih v bližnjem Torkenweilerju.

Tudi poroki sta bili zopet dve, obe v Liebfrauenkirche v Ravensburgu: 6. junija sta se poročila Jožef Pust in Milena Gorenc, oba iz župnije Sv. Duh — Veliki Trn; 5. julija Anton Herjan in Biserka-

Letošnji slovenski prvoobhajanci v Stuttgartu. Fantki: Srečko Meglič, Aleksander Slemenšek, Roman Bukovšek, Danijel Metelko, Peter Arko, Jožef Planinc, Maks Levec. *Deklice:* Mira Ješovnik, Dušica Ješovnik, Leonida Klinc, Marija Cesar, Karmen Vornšek, Andreja Celec, Jovanka Kegl, Nataša Planinc, Majda Perovšek.

Krst Andreja Žagar v Liebfrauenkirche v Ravensburgu 6. julija.

Marjeta Mihel, oba iz Polenška pri Ptuju.

Družinam novorojenčkov in novoporočencem naše čestitke in voščila za obilni božji blagoslov.

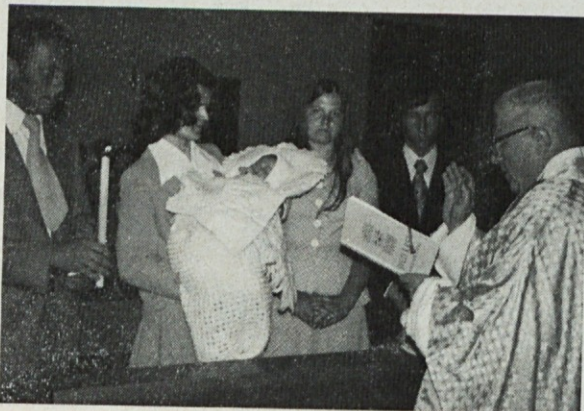
Upamo, da ste se vsi tisti, ki ste čez poletje odšli v domovino na dopust, sedaj že vrnili in da bodo udeležbe pri slovenskih mašah zopet polnoštevne.

BAVARSKA

MÜNCHEN

Naša slovenska maša v Münchnu se je tudi med počitnicami redno nadaljevala, udeležba je bila pa manjša kot sicer. To iz dveh razlogov: najprej zato, ker si vza-

Krst Srečka Krajcar v kapeli Marijinega doma v Konstanzu 25. maja 1975.

me večina naših ljudi v poletnih mesecih počitnice, potem pa zato, ker se ljudje začenjajo vračati dokončno domov (bodisi da so si že zgradili hiše, bodisi ker ni v Nemčiji več nadur, s tem je pa zaslužek manjši), novih pa ni, ker Nemčija ne sprejema več delavcev iz dežel, ki niso v Evropski gospodarski skupnosti. Kljub vsemu upamo, da bomo s septembrom ob poživljenem župnijskem delu „našo“ cerkev vsako nedeljo spet zadovoljivo napolnili.

Oba šolska tečaja in tečaj za narodne vezenine smo na koncu junija zaključili. Delo med letom se je vršilo tiho, brez posebne propagande, a temeljito, tako da so udeleženci (oziroma njihovi starši) in voditelji tečajev z uspehom zadovoljni.

25. maja smo priredili iz Münchna izlet v smeri čudovitega gradu Ludovika II. Neuschwanstein. Maša v prelepi cerkvi v Rottenbuchu, ogled Wieskirche in Ludovikovega gradu, obisk izredne razgledne točke na Hoher Peißenbergu, pa petje, pripovedovanje smešnic in spet petje — vse je pustilo v udeležencih nepozaben vtis.

Poročila sta se: Stanislav Lorenčič iz Štajngrove in Romana Mesiček iz Tržišča. Poleg tega sta dva para (prvi iz Loke pri Mengšu oz. iz Doljnih Slavečev, drugi pa iz Libne oz. iz Zgoše) uredila svoj civilni zakon sedaj tudi s cerkveno poroko. Vsem trem parom iskreno čestitamo!

Krščeni so bili: poleg devetletne punčke iz Trbovelj še: Domenik,

sin Srečka Žeraka in Jolan, roj. Blažek; Andreja, hčerka Andreja Arnuča in Jelislave, roj. Juhart; Aleš, sin Mihaela Grčarja in Vlaste, roj. Jelinič; Oliver, sin Ignaca Lebarja in Elizabete, roj. Lackovič; Suzana Nikolaja, hči Stanislava Šoba in Renate Evgenije, roj. Heiß; Petra, hči Franca Ferlinca in Hedvike, roj. Lunežnik; Branko, sin Franca Rogina in Nade, roj. Jensterle; Petra Eva, hči Herberta Jožefa Pammerja in Marije Matilde, roj. Breznik. Staršem čestitamo, vsem krščenkam in krščencem pa želimo vse dobro v življenju!

ERLANGEN

Prof. dr. inž. Pavle Merkù iz Trsta je imel 26. junija na Friedrich-Alexander univerzi Erlangen—Nürnberg (Institut za slavistiko) predavanje z naslovom „Narečje in narodopisje Slovencev v Furlaniji in Režiji“.

Predavanje se je delilo v dva dela. Prvi je bil okvirne narave. V njem je predavatelj prikazal deželo (Kanalsko dolino, Režijo, Tersko območje in Nadiško dolino) in orisal njene zemljepisne, zgodovinske in socialne značilnosti. Drugi del je obsegal pregled slavističnih in narodopisnih raziskav od konca 18. stoletja do naših dni. Predvajal je tudi šest zanimivih primerov ljudske glasbe.

V juniju smo priredili v Rosenheimu družabno srečanje. Na fotografiji je del udeležencev.

nizozemska

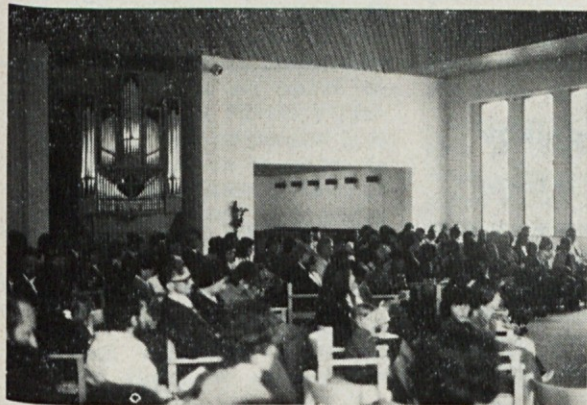
Vseslovensko romanje k Mariji Pomagaj v Heerlenu smo imeli prvo nedeljo v juniju. Udeležba je bila presenetljivo lepa. „Zvon“ je pri maši doživetu prepeval.

Po službi božji smo se zbrali v župni dvorani v Heerlerheide k materinski in očetovski proslavi. Sodelovali so: „Škrjanček“ nam je pod vodstvom g. Ad Hamersa ljubko zapel venček narodnih pesmi. Obe folklorni plesni skupini sta pod vodstvom g. Slavka Strmana zaplesali več plesov. „Zvon“ je nastopil pod vodstvom prof. Willemsa. Igral je Kropivškov ansambel in Zardonov najmlajši je na harmoniki pokazal, kako dobro že zna igrati. Nastopila sta tudi Drenovčev Franc in Sonja. Občinstvo je lepo podajanje vseh nastopajočih nagradilo z navdušenim ploskanjem. O pomenu proslave je spregovoril krajevni slovenski duhovnik.

Po kulturnem programu je Društvo sv. Barbare vse navzoče bogato pogostilo.

Mislim, da smemo reči, da je ta prireditev bila ena najlepših v cellem letu, pravo družinsko slavlje. Odboru Društva sv. Barbare Heerlerheide-Brunssum-Heerlen dolgujemo toplo zahvalo za njegovo nesebično službo slovenski skupno-

Po maši so šli rojaki v Vadsteni (Švedska) v procesiji v samostansko cerkev h grobu sv. Brigite.

sti. Razume se, da bomo hvaležnost in spoštovanje najlepše dokazali z resnim sodelovanjem skozi vse leto.

Toplo nas je presenetila tudi ga. Sodnikova iz Valkenburga, ki nam je kot operna pevka mojstrsko zapela nekaj pesmi.

švedska

BINKOŠTNO SREČANJE SLOVENCEV V VADSTENI NA ŠVEDSKEM

Letos smo drugič poromali k sveti Brigiti v Vadsteno. Odločitev je bila lažja za vse tiste Slovence, ki smo bili tam že lansko leto. Imeli smo predstave o kraju, o rojaki, s katerimi smo prišli v stik, o razdaljah in seveda o božjepotni svetnici. Lahko bi rekli, da je za nas postalo binkoštno srečanje v Vadsteni tradicionalno. Nad vse prijetno nas je presenetila tudi udeležba. Saj nas je bilo letos precéj več kot lani — zasluga našega neutrudnega misijonarja, pater Janeza Sodja.

Božjepotniki so prihajali v Vadsteno z avtobusi in seveda z lastnimi vozili v dopoldanskih urah. Vreme je bilo lepo in ljudje so se razkropili po mestecu takoj po prihodu. Za nekaj ur je postala Vadstena slovenska. V takem zgodovinskem kraju najde človek vedno kaj zanimivega.

Nekaj minut po enajsti uri nas je povabil zvon župne cerkve k skupni sveti maši, katero je opravil pater Sodja. Cerkev je bila prepolna. Morali smo si poiskati re-

zervne stole. Z Bogom smo se lahko pogovorili po slovensko in tudi prepevali smo v materinem jeziku. To učinkuje tako lepo in praznično. Po končani službi božji smo šli v procesiji v samostansko cerkev k sveti Brigiti. Njej smo se priporočili s petimi litanijami.

Za kulturno prireditev nam je pa letos našel naš duhovni vodja primernejšo dvorano v Mjölby-ju, znamenitem mestu mlinarske industrije, in sicer v gostišču „Drabanten“. Ko smo vstopili, nas je nad vse prijetno iznenadil velik napis nad gledališkim odrom: „SLOVENEK SEM, TAKO JE MATI D'JALA“. Posedli smo, nakar je sledil izbran kulturni program, pri katerem so sodelovali naši rojaki iz Göteborga, Landskrone in Köpinga. Zapeli so nam, zaigrali, zaplesali in recitali tako od srca, da se je marsikomu orosilo oko. Vsem hvala za umetniški užitek, posebno pa otrokom za zborovske nastope, plesne točke, harmoniko in piščalko!

Navzoči Slovenci so nagradili izvajalce s tako navdušenim priznanjem, da tega ni moč izraziti z besedami. Naj jim bo spomin na to izredno priznanje v dvorani v spodbudo za nadaljnje delo, rojakom iz ostalih krajev Švedske pa v opogumljenje za kulturni nastop prihodnje leto! Dokler bomo Slovenci negovali materino besedo, ne bomo izumrli kot narod!

Naši rojaki, udeleženci binkoštnega srečanja v Vadsteni pri sv. maši.

Vsi Slovenci se prav dobro za-vedamo, da smo v tujini dobrodošli kot delavci po hladni računici delodajalcev. Morda smo na Švedskem za odtенок na boljsem kot oni, ki so v drugih industrijskih deželah. Švedska namreč ni zainteresirana, da bi se priseljenci pošvedili. Zato tako intenzivno podpira njihovo prosvetno in kulturno dejavnost.

A tudi tu je po sredi račun. Švedska znanstvena raziskovanja so namreč pokazala, da raznarodovalna politika zelo škoduje, največkrat pa ogroža normalni razvoj priseljencev. Procent invalidnosti je bil med njimi tako visok, da so izpremenili svojo politiko. Že nekaj let jih spodbujajo, naj ostanejo to, kar so, in naj po svojih močeh prispevajo svoj delež k oploditvi švedske kulture. Ostanimo torej tudi kot švedski državljani SLOVENCII!

Po končanem programu se je razvila prosta zabava ob zvokih kvinteta iz Landskrone. Za okrepčila je pa skrbel rojak Franc Koradžija iz Billesholma, izdelovatelj kranskih klobas in salam.

Na svidenje prihodnje leto!

Švica

Po prijetnih letnih dopustih začnemo novo delovno leto z romanjem k Mariji v *Einsiedeln*.

Romanje bo na četrto septembrsko nedeljo, t. j. 28. septembra. Če vidimo, da nas je veliko enako mislečih, z istim ciljem, nam to dá veliko moči na naši življenjski poti. Zato ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke ter rojaki iz sosednih držav na to naše srečanje.

Po možnosti se ga udeležite v narodnih nošah!

Letošnje romanje bo vodil naš rojak dr. Lojze Šuštar, škofov vikar iz Chura. Če kdo še ni bil pri sv. birmi, naj se čimprej prijavi na Slovenski misiji v Zürichu ali Solothurnu.

Mnogi naši slovenski otroci so bili že pri prvem sv. obhajilu v svo-

Otroški zbor
v Švici
je tudi letos
maja za
materinski
dan
nastopil
s svojim
programom
v Zürichu
in Oltenu
pod vodstvom
sestre Avrelije.

jih šolskih skupinah, nismo pa še imeli skupnega slovenskega prvega obhajila za naše otroke v Švici, zato vabimo vse te otroke in tudi tiste, ki bi letos hoteli prejeti prvič sv. obhajilo, da se polnoštevilno udeležijo tega skupnega praznika.

Posebna obvestila in program boste prejeli še naknadno v septembru.

V Zürichu sta se poročila dne 3. junija t. l. Franc Zupan in Marija Miletič. Želimo jima božji blagoslov in vso srečo v življenju.

Tudi smrt je zahtevala svoje in nam je iztrgala iz naše srede velikega prijatelja in dobrega pevca, geometra v pokoju Srečka Bernika. Pokojni je bil rojen 13. maja 1910 v Št. Vidu nad Ljubljano. Vsako leto je prihajal na obisk k hčerki v Spreitenbach. Tudi to leto je bil pri hčerki z ženo in ga je nenadoma zadela srčna kap.

Po nekaj dnevih je umrl v bolnici v Zürichu. Odpeljali so ga v Št. Vid, kjer je bil njegov pogreb 14. julija t. l. Bog mu daj večni mir in pokoj! Družini pa izrekamo naše sožalje.

Krsti: V Zürichu so bili krščeni: Tanja Uzar, hči Feliksa in Jožefe, roj. Kočvar; Patrik Burlak, sin Alojza in Elizabete, roj. Hozjan; Marija Stadelmann, hči Roberta in Andreje, roj. Kocjan; Karin Beškovnik, hči Antona in Nade, roj. Ferenčak. — **Amriswil:** Aleksandra Marinič, hči Hermana in Marije, roj. Novoselnik; Boštjan Slemenšek, sin Antona in Majde, roj. Cankar. — **Appenzell:** Irena Mlakar, hči Štefana in Marjane, roj. Manfreda. — **Solothurn:** Andrej Lango, sin Silvestra in Dominike, roj. Nanut.

Staršem čestitamo, novokrščenim pa želimo božji blagoslov v življenju.

Pismo Urednikov

Predrage bralke in bralci!

Po dveh mesecih je „Naša luč“ spet med vami. To pot precej bolj zajetna kot sicer: kar 12 strani ima več.

Pa še nam je zmanjkalo prostora za marsikaj: tako za rubriki „Slovenci ob meji“ in „Slovenci po svetu“, kot za pisma bralcev. Zato se tu zahvalimo vsem, ki so nam pisali!

Lepo Vas pozdravljamo!

Uredniki

janecz jalen

trcp brez zvoncev

lovce peter se je zrastle
z gorami – jel je misliti
na lastno gnezdo –
pot ga vodi k jerci in
špelci – katera bo
zmagala v njegovem
seču?

Dosedanja vsebina:

Hribarjev Peter je odslužil vojake in se vrnil v Bohinj. Svojih ljudi ni imel, svoje strehe tudi ne. Stanoval je v podstrešni sobici pri Žmitku in si kuhal sam. Sem in tja je opravil kakšno dnino, znal je pa tudi tesariti.

Ko so našli spomladi v gorah ustreljenega zapriseženega lovca Matevža Bitenca, je cesarski gozdar Vencelj dodelil to službo Petru. S tem se je začelo za Petra novo življenje, saj je bil v gorah kakor doma.

Začel je pa misliti tudi na lastno gnezdo. Všeč mu je bila Tkalcčeva Jerca, a kaj, ko je bila tako muhasta in zamerljiva!

Vedno prikupnejša se je zdelala Petru Grmova Špelca, le da je bila zelo mlada: komaj se je dobro razvila iz otroka v dekle.

Peter je razodel namero, da se misli oženiti s Tkalcčovo Jerco, svojemu stricu Tomažu. Ta ni bil zanjo nič kaj zavzet. Sicer se je šel s Petrom k Tkalcčevim pomenit za poroko, a je Petra opozoril, da se utegne še vse razdreti: staremu Tkalcu bi se moglo zahoteti iti streljat v Petrov okoliš. V tem primeru bi moral pustiti Peter službo zapriseženega lovca ali pa Jerco.

Stric Tomaž je Petra tudi nagovoril, naj začne postavljati lastno streho, in mu pri tem sam veliko pomagal.

Po mrzli zimi je hitela v Bohinj pomlad.

Posekavanje lesa pod Zátrepom je Petra dokaj zamudilo. Sam bi ne zmoget. Da mu ni pomagal in ga celó priganjal stric Tomaž, bi se bila smreka pričela prej oživljati, preden bi bila padla zadnja debela.

Ves drugačen kakor stric Tomaž je bil Tkalec. Obljubil je, da bo les zvozil, pa mu je bil vsak droben popravek dovolj velik izgovor, da ni napregel.

Petru ni kazalo drugega, kakor da se je tudi vožnje lotil. Vozil in premetaval je les s tako vnemo, da je na lovišče kar pozabil.

Pa ga je poklical Vencelj Hrubečka na Bistrico.

„Oba utegneva imeti sitnosti,“ mu je skoraj vpadel v besedo Vencelj.

„Kaj pa naj bi bilo takega?“ je zaskrbelo Petra.

„Kranberger govori,“ mu je pojasnil Hrubečka, „da se ti za divjad in za službo sploh nič več ne brigaš in da ti samo bajta in deklič rojita po glavi.“

Vencelj je Petru lepo razložil, kako je pregledal žandarjeve naklepe. Očividno opozarja tiste, ki komaj čakajo, da izmaknejo gamsa ali srnjaka ali pa vsaj lisico ali zajca, naj poskušajo srečo v Petrovem lovišču. Oba, njega in Vencelja, da bi rad zatožil zakupniku.

Hrubečka in Peter sta posedela. Da v lovišču res nič posebnega ne more biti, sta ugotovila; da se bo

pa Peter kljub temu kar iznenada pokazal zdaj tu, zdaj tam.

Na prisojni strani v Lazku so se razcvetele zlatorumene brkončice. Na ravnici pod njimi je Peter gorok vihtel kramp, odmetaval z lopato prst in drobni pesek, z rokami odnašal drobnejše kamne, debelejše pa izkopane valil na stran. Tako je bil zaverovan v delo, da niti slišal ni, kdaj se je ustavila za njim Grmova Špelca.

„Nikar se tako ne ženi!“ ga je ogovorila.

Peter se je naglo obrnil: „Lej jo, kaj si ti?“

Sedla je na obtesane trame.

„Nikar ne misli, da me je radovednost prignala! Le z očetom sva rekla, da bo zate in tudi za druge prav, če ti nekaj sporočim.“

„Kaj pa?“ Peter je odložil lopato in prisedel k Špelci. Ni mogel prikriti, da je nestrpen.

Obotavlja se mu je Grmova pričela pripovedovati, da sta šla z očetom po zadnji voz sena v Vóje in videla, kako se je spustil orel v snežni plaz pod Prévalo in se tam dlje časa mudil. Oče je velel Špelci, naj Petru sporoči, če bi mogel priti roparju kako do živega, da ne bo poleti odnašal jagnjet in kozličev.

Peter se ji je prav lepo zahvalil in obljubil: „Še danes pojdem pogledat!“ In sam ni vedel, kdaj je začel Špelci razkladati, kakšno hišico si postavi.

Kakor bi odrezal, je prenehal razlagati svoje načrte. Zagledal je

Prekmursko mesto Lendava je najvzhodnejše slovensko mesto, središče Dólskega.

bil žandarja Kranbergerja, ki je prihajal naravnost v Lazek. Opozoril je nanj tudi Špelco.

Utegnil bi si domišljati, da se ga boji, ali pa jo celo dolžiti česa nepoštenega. Tega veselja mu ni privoščila. Sedaj bi ne odšla, tudi če bi jo kdo podil.

Kranberger je malomarno voščil dober dan in koj vprašal Petra, kaj misli postaviti.

„Hišo, kakor vidite!“ je rezko odgovoril Peter.

„Pa imaš dovoljenje?“

„Kakšno dovoljenje?“

„Stavbeno.“

„Saj še nič ne stavim.“

„Je mar vsa ta razvleka nič?“ je zasmehljivo pokazal žandar na zložen les in razmetano kamenje ter potegnil iz torbe zapisnik.

Izpraševal je in zapisoval. Peter mu je prisekljivo odgovarjal. Svoje preziranje mu je kazal s tem, da je gredé odnašal kamenje.

Špelca se je umaknila nekaj korakov stran v breg. Odrzgala je štiri cvete brkončic in jih preizkušala, kako kateri poje.

Kranberger se je kar ripil od jeze, reči si pa Špelci ni upal nič.

Raztogoten, ker se ni mogel

znesti, je pokazal s prstom razo na razstreljeni skali v ozadju: „Od česa pa je tole?“

„Od svedra.“

„Od kakšnega?“

Petru je bilo preveč. Vtaknil je roke v hlačne žepe, se ustopil pred žandarja in zasmehljivo povedal,

„Od takega, s kakršnim je Bohinjec kravo odril, pa prej kakor mesar s figo.“

„Kaj? Še norčeval bi se rad.“

„Prav nič! Če je bilo pa res!“

Kranberger ni maral odnehati. Hotel je vedeti, kje je Peter dobil smodnik, kdo mu je dovolil razstreljevati kamen in še to in ono.

Peter se je skliceval na svoje lovske pravice. Nazadnje se mu je pa zdelo le preneumno. Zabrutil je žandarju: „Nikar me ne mudite! Jaz ne utegnem kakor vi.“ Pobral je kramp in začel znova kopati.

„V Radovljico boš pa utegnil iti.“

„Že davno sem izprevidel, da mi hočeš delati pota.“ Petru se je za malo zdelo, da bi Kranbergerja še vikal, saj tudi on njega ni. Pa tudi odgovarjati mu ni hotel več. Niti odzdravil mu ni, ko je odšel. Špelca tudi ne.

Petru se ni ljubilo več delati. Špelco je pospremil dije, kakor mu je pot kazala, in sam ni vedel, kdaj ga je minila vsa nejevolja.

Doma se je opravil za prenoče-

vanje v gorah. V Plazu pod Prévalo je razpostavil sklopce.

Mračilo se je že, preden je opravil. Spodaj ob vodi je počil strel.

„Vraga!“

Petra je kar vrglo za košat bo-rovec. Vedel je, da strelca ne dohiti pred nočjo. Zato se je rajši odločil za opazovanje od daleč.

V dolini pod njim se je hitro ničilo. Skozi daljnogled je še razločil, da je stopil na pot visokorasel možak, bržčas s srnjakom na hrbtu.

Zjutraj se mu ni prav nič mudilo vstati. Ni maral šariti okoli, da bi ne zmotil orla.

Sonce je stalo že precej visoko, ko ga je videl prileteti v plaz. Spustil se je na nastavo in se koj spet odgnal, pa ni mogel odleteti. Peter je vedel, da se je ujel. Z visoko palico v roki in s puško prek hrbta se je pognal v strmino in prisopihal v plaz. Previdno se je približal orlu. Po nekaj udarcih je ptič negibno obležal.

Peter je spet skrbno uredil in nastavil sklopec in se podrsal po plazu.

V stanu, kjer je prespal noč, se je komaj mimogrede pomudil. Mutilo se mu je za sinočnjim strelcem. Res je ugotovil, da je ustrelil srnjaka. Tudi sledovi velikih čevljev so se poznali v snegu. Petru so se zdeli znani. Kje jih je videl? Spomnil se je na vožnjo lesa izpod Zátrepá in prebledel. Prepoznal je odtis, čeprav bi ne mogel priseči. Bil je pa preverjen, da je sinoči v Vojah srnjaka ustrelil Jerčin oče, Boštjan Tkalec.

Cvetni teden je pričela priletati črna kuretna na rastišča. Rastoča pomlad, konec posta in bližnja velika noč so budili v ljudeh veselo voljo.

Hribarjev Peter je postajal od dne do dne bolj razmišljen. Vnema, da si čimprej postavi lastno streho, ga je minevala. Z Jerco sta nekam pridržano govorila. Oba sta pa tudi vedela, da vsakega po svoje boli strel v Vojah.

Peter si svojega opazovanja in dognanja, kdo je najbrž v zgodnji

pomladi ustrelil srnjaka v Vojah, ni upal nikomur razodeti. Seveda, če bi mogel Boštjanu dokazati, da je bil res on. Pa bi moral molčati in vsi bi rekli, da je Jerco pustil zavoljo Grmove Špelce. Pa je še tvegano, če bi ga Špelca marala, takega vetrnjaka, kakor bi upravičeno mislila. In če bi tudi privolila, naj povpraša zanjo pri očetu, bi mu utegnil Grm pokazati vrata.

Peter si je kar oddahnil, ko so njega in strica Tomaža poklicali od dela rdečeoki črni zaljubljeni. Odšla sta v goré vsak v svoje lovišče zasliševat debele peteline in ruševce.

Peter je zagledal kamenje in zložene sklade lesa na svojem stavbišču. Preden je spet stopil navkreber, ga je ujela skrb zadnjih tednov.

Jerca prav gotovo vé, se je domislil, da je oče ustrelil srnjaka. Saj so ga vendar jedli. Seveda so ga! Peter se je spomnil, da so ga Jerčini še nedorasli bratje, Balant, Matevž in Janez, tiste dni potem nekako zasmehljivo pogledovali.

Nima Jerca prav! Če že ni mogla ubraniti očetu, da se je spozabil prav v njemu izročnem lovišču, naj bi vsaj smrkavce strahovala, da bi ne kazali, češ kako ga imamo za norca, zaljubljenega lovca, svoje sestre ženina!

Da bi mu Jerca kar naravnost povedala, kaj je zagrešil oče, ne, tega ne mara! Saj vé, da bi ga moral naznaniti ali pa prelomiti prisego. Ona naj bi pa potem hodila za pričo proti lastnemu očetu.

Namignila bi pa lahko, vsaj tako malo od strani!

Sam nase jezen je Peter še hitreje stopil in kmalu prišel tako visoko, da je hodil po na novo zapadlem talečem se snegu.

Misel na strel v Vojah se je spet primotala iz teme.

Ali bi Jerci omenil, je razglabljal, naj poprosi očeta, da naj prepovedan lov opusti, ko vendar vidi, da prej ali slej morata priti s Petrom navzkriž?

Nejevoljen na vse Tkalčeve, ker so jedli srnjaka, je Peter kakor iz trme šel prenočevat v stan, v katerem je v jeseni planinila Grmova

Špelca, čeprav je v Jerčinega imel bliže.

Veliko sredo se je Hribarjev Peter vračal za jezerom z gorá. Najbolj je bil zadovoljen, ker se mu je zdelo, da je prav razvezal voz, ki ga je napravil Jerčin oče s srnjakom v Vojah. Sam mu pove. Težko bo čakal Velike noči. Če prej ne, se mu v ponedeljek, ko pojde k Jerci pirhe pobirat, ponudi prilžnost.

Petru se ni prav nič mudilo domov. Hodil je počasi in skoraj neslišno. Sédel je, vzel iz oprtnika sir in kruh in pričel jesti. Težave, ki so mu prizadejale že dokaj skrb, so se na pomladanskem soncu kakor raztopile. Zavedel se je, da že dolgo ni imel Tkalčeve Jerce tako rad kakor to uro. Kaj bi z Grmovo Špelco, ki je še tako neizkušena!

Na véliko soboto zjutraj si je Peter zakuril v svoji pečici z blagoslovljenim ognjem. Zvonovi so se vrnili iz Rima in razglašali skorajšnji konec posta in vstajenje. Iz hiš sta zadišala pleče in želodec. Za delopust je zadonelo iz zvonikov potrkavanje. Praznično oblečeni so odhajali ljudje k vstajenju. Kar vsi so bili vesele pomladanske volje.

Peter se je ustavil pri moških pred cerkvijo. Živahno so se pogovarjali in se smejali, kakor bi bili za praznike odložili vse skrbi.

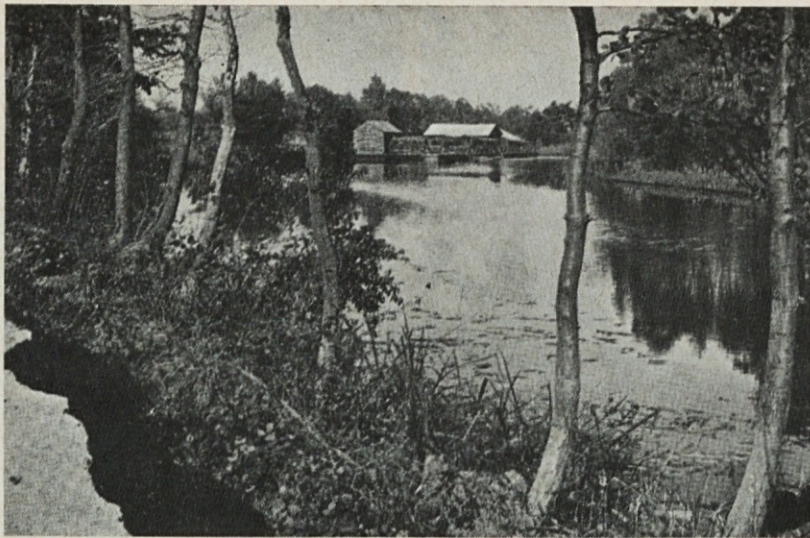
Hotel „PARK“ v Lendavi je znan tudi po tem, da prireja prigrizek „bograč“ v naravi.

Sredi pogovora je Petra dregnil Staretov Šimen in mu na pol pošepetal: „Poglej, Peter, sedaj gre pa tvoja!“

Peter se je obrnil in pokimal Jerci, ki je samo mimogrede proti moškim in hitro, kakor bi se čimprej hotela umakniti njihovim pogledom, odšla v cerkev.

Šimen in Peter sta bila še vedno obrnjena proti posuti stezi, ki je vodila med grobovi proti glavnim durim cerkve. Ugledala sta bila Grmovo Špelco. Prihajalo je več deklet, pa se je Grmova od vseh razločila. Nesla se je visoko, se na rahlo pozibavala v kolkih in se pravkar veselo zasmejala, da so ji izza rdečih ustnic zablesteli beli zobje. Oblečena je bila v staro nošo. Pod zlato vezeno na čelu ji je rdel rožni obraz. Našopirjena rokava sta bila bela ko sneg, oprsje pa je pokrivala rožasta svilena ruta. Krilo se je v soncu spreminjalo, čez črn predpasnik pa je bil zapet srebrn sklepanec.

Petru je postalo kar nekako tesno pri srcu in bilo mu je nerodno, ko je Šimen pripomnil, da je Špelca brhka kakor redkokatera. Mrmraje

Kolišče — gostišče „Bobri“ v Prekmurju.

mu je pritrdil in se bal, da bi Šimen ne uganil njegovih misli.

Véliki zvon je poklical v cerkev. Pred oltarjem sta pela župnik in kaplan in pomagal jima je učenik. Dasi Peter ni razumel latinskih besedi, je vedel, da razglašajo vstajenje Gospodovo in ga slavé z alelujo. Rdeča bandera, razobešena vzdolž klopi, so se med molitvami na rahlo premikala, kakor bi tudi ona nestrpnó pričakovala velikega dogodka.

Župnik je snel tančico z monštrance, dvignil Najsvetejše iz božjega groba in povzel z nizkim glasom trikratno alelujo. Odgovarjal mu je zbor, vedno više in više, in petje je napolnilo cerkev do zadnjega kotička. Nad vsemi glasovi pa je plaval glas Grmove Špelce:

„Zveličar naš je vstal iz groba, vesel prepevaj, o, kristjan!“

Razvrstila se je procesija. Aleluja, s katero se je končavala vsaka pesem, in drobno pozvanjanje strežniških zvončkov sta se skušala, kdo bo bolj veličal vstalega Zveličarja. Iz stolpa je mogočno donelo potrkavanje, vmes pa so pokali možnarji.

Peter je hodil s stricem Tomažem v par. Stari lovec je počasi in s preudarkom molil častitljivi del rožnega venca, mrmraje so mu odgovarjali moški pred njim in za njim.

Ob zahvalni pesmi v cerkvi, še bolj pa, ko je na koru zbor slavil angelsko Gospo, naj se raduje, ker On, ki ga je bila vredna nositi, je zares vstal, aleluja, Peter ni več poslušal Špelce, kako poje. Zaskrbelo ga je, če morebiti Jerci ne dela krivice. Kdo pa naj jo vzame, če se med njima razdere? Saj ne more pomagati, če je njen oče neroden! Tako okrog vogla ga posvari še te praznike. Potem bo pa spet vse dobro.

Domov grede se je Petru zdelo, da so tudi njegove misli vstale od mrtvih. Preverjen je bil, da po praznikih zaživi novo življenje.

Z viržinkami v naprsnem žepu suknjiča je prišel Hribarjev Peter na velikonočni ponedeljek pozno popoldne k Tkalcu pod Studorom.

Fantini so bili dobili vsak svoje pirhe in so odšli na vas, da preizkusijo njih trdnost in pri sekanju zanesljivost svoje roke in očesa. Dekleta so se Petra razveselile in, še preden so sedli okrog belo pogrnjene mize, so mu ponagajale, da mu bodo studorski fantje strgali pero izza klobuka.

Razvil se je vesel razgovor, v katerega je tudi oče rad posegel. Seveda so gostu postregli z velikonočnim blagoslovom in mu prigovarjali, naj jé.

Peter se je pa branil. Mu tudi res ni jed kaj prida dišala. Ves čas je lovil priliko, da bi povedal zavoljo srnjaka v Vojah. Pa se mu kar ni hotela ponuditi.

Prižgali so že luč, ko je pogovor šele nanesel na orle. In Peter je pripovedoval o pretepih za samico, o boju z lisico, o napadih na game in prešel počasi na v sklopec ujetega orla v plaz nad Vojami.

„Orel mene ni prevaril, pač pa mi je prejšnji večer nekdo skoraj pred nosom ustrelil srnjaka in ga tudi odnesel,“ je Peter končal pripovedovanje.

Vsi so bili za hip v zadregi. Niso mogli skriti. Tkalec se je pa naradil drznega in se začudil: „Beži!“

Peter se ni dal speljati na stranpot: „Tisti večer nisem mogel iti za njim, drugo jutro sem ga pa presledil. Čevelj se mi je zdel preklicano znan, pa kar verjeti nisem mogel. Bilo bi tudi za oba pa še za koga drugega od sile nerodno, če bi se s tistim res kdaj iz oči v oči srečala na prepovedanih potih v lovišču. Dokler pa človek za trdno ne vé, pa nerad koga osumi. Posebno če...“ Peter bi bil skoraj preveč povedal.

Vsi so vedeli, na koga leti Petrov sum. Oče ga je pa hotel odvrniti od sebe. Zamahnil je malomarno z roko: „Pojdi no, pojdi! Čevelj je čevelj!“

„Zato sem pa molčal, ko nisem za trdno vedel,“ je naglo odgovoril Peter. „Za naprej pa ne bom mogel. Prisegel sem.“

„Lovska prisega! Kdo pa jo vzame zares!“ je oporekal Boštjan.

„Jaz jo bom držal, pa naj zalotim kogar koli!“

Že je kazalo, da se utegneta oče in Peter sporeči, pa je Jerca na pol skrivaj, na pol očitno porinila pred Petra lepo obročen pirh in fanta po strani živo pogledala.

Boštjan je razumel. Vstal je in se izgovoril, da mora pogledati k živini.

Dekleta so pa Petra hitro spet odobrovoljile.

Odšel je s polnimi žepi pirhov in poiskal še strica Tomaža v krčmi.

Večer je bil lep in pozno v noč se je razlegala po vasi fantovska pesem.

Tkalčeva Jerca to leto ni planinila. Doma so se bili zavoljo tega skoraj dogrda sprli. Oče je tiščal, da Jerca mora iti z živino v planino, Jerca pa kar nič ni marala slišati.

Ko oče le ni hotel razumeti, se je Jerca naravnost uprla: „Pa zakaj ravno jaz? Naj gre katera izmed sester! Sta že dve dovolj veliki!“

Boštjan ni vedel kaj oporekati: „Pa je bolj prav, če greš ti!“

„Ne govori no, ko sam ne verjameš!“ se je vtaknila v pogovor mama. „Še tako se rado narobe naredi, nikar šele, če sta fant in deklíč že zgovorjena, da se bosta vzela, kakor sta Jerca in Peter.“

„Tudi doma ne boš nič obranila,“ je posmehljivo prisekal Boštjan. „Je še vedno res in vedno bo, da je laže pasti poln mernik bolhá kakor eno samo žensko, če se sama noče.“

„Ne rečem,“ je pristala Tkalka. „Priložnost je pa le priložnost.“

Jerci je bilo preveč. Jezno je zablisnila z očmi proti očetu: „Nič ne natolcuj! Sem znala biti poštna doslej in bom znala biti odslej! Zavoljo Petra in sebe sem lahko vse leto v gorah, še pozimi. Zavoljo vas pa tudi en sam teden ne.“

„Kaj praviš?“ je zasikal Tkalec. „Nisem tako slepa, kakor mislite! Nosili bi brašno za mano in poizvedovali, kje hodi Peter, da bi bolj brez skrbi hodili s puško naokrog. Pa se motite. Ne grem pa ne grem!“

Jerca je odšla iz hiše in trmo-glavo zadrlešnila duri.

Čeprav je oče vedel, da ga hči ne more več slišati, je povedal za njo: „Smrklja! Zavoljo tebe in tistega tvojega Petra bom delal, kar bom hotel!“

Tkalka se je zavedela, da zgrda ne bi nič opravila. Premagala se

je in lepo poprosila moža: „Boštjan! Tok opusti vendar tisto svojo slò! Vse nas utegneš spraviti v nesrečo, posebno pa Jerco, ko vendar veš...“

„Vem,“ je Tkalec jezno presekal ženi pohlevno besedo, „da jaz Petru ne bom tiščal pod nos, on naj pa nikar ne oprézuje za mano! Če pa ponevedoma naletiva drug na drugega, naj se naredi, kakor bi me ne videl, dokler mu ne izginem izpred oči! Ali pa naj se ne ženi pri moji hčeri!“

„Je še ni vzel in lahko razdere,“ je zaskrbelo mater.

„Samo poskusi naj!“ je zagrozil Tkalec. „Preklicano drago bo plačal vožnjo lesa izpod Zátrepal! Pa ga imamo še na vse močnejšo verigo priklenjenega, o kateri se še njemu samemu ne sanja ne!“

Tkalka je pomolčala in pomračil se ji je obraz. „Če te prav spregledam, Boštjan, bi bilo tebi kar prav, če bi se Jerca in Peter v planini spozabila. Bi vsaj Petra še bolj privezal. Kajne?“

Mož je malomarno zamahnil z roko: „Prava reč! Bohinjci smo kaj takega vajeni. Skoraj kakor žganec.“

„Da te le sram ni!“ je Boštjanu pogrozila žena. „Še lastno hčer se ne bojiš spraviti v sramoto zavoljo svoje lovske sle. Samo prinesi mi še kdaj kako divjačino k hiši!“

„Prav! Pa jejte suh krompir!“ Tkalec je odmigal z roko in odšel.

Z očetom Jerca potem več dni ni hotela govoriti. Mama pa samo na kratko, zavoljo otrok. Živino je odgnala v planino Minca.

Pri Grmu bi bili pa Špelco radi pridržali doma, pa je z jokom izsilila, da je šla spet ona planinit. Zakaj so jo gore mikale kakor še nikoli ne, bi ne vedela povedati. Slutila pa je, da se ji utegne vse življenje otepati, če ne gre. In nič si ni mogla pomagati, da se je nehote in proti svoji volji razveselila, ko je za vasjo dognala, da bo le-tos pri Tkalcu planinila Minca in ne Jerca.

Na kres je Peter spazil v svojem lovišču velikega srnjaka s križastim rogovjem. To je povedal Grmovi Špelci, ta pa je od njega izmoledovala, da ga je smela iti zvečer z njim gledat.

Pod macesni je Špelca spregovorila: „Morebiti si bil nejevoljen, ko si me moral čakati? Pa nisem mogla prej priti! Komaj sem se izmuznila. Me je bržčas Tkalčeva Minca opazovala.“

Gornja Radgona je najbolj severno mesto Jugoslavije.

Plioberk na slovenskem Koroškem v Avstriji z goro Peco v ozadju.

„Res?“ Peter ni mogel skriti, da mu je nerodno.

„Ne zameri, Peter! Tako rada gledam divjad!“

Peter se je zasmel: „Dobro, da nisi fant! Bi ne bila tako rahločutna, kakor si deklè! Kar gotovo bi s puško zalezovala moj trop. Pa bi si prišla navzkriž.“

„Dobro, da nisem fant in sva lahko prijatelja.“

Prišla sta v temno goščavo in steze pod nogami nista več razločevala. Peter se je obrnil: „Daj mi roko, da se ne spotakneš ob kakšno korenino.“

„No le,“ je bila Špelca koj voljna. Na planini je pa roko Petru zmaknila: „Saj ti greš spat v Tkalčev stan?“

„Kaj pa misliš?“

„Z mano ne smeš več naprej!“

„Pa če bi šel?“

„Bom huda nate.“

„Nič se ne boj! Sem si že popoldne postlal v Znojevem seniku.“

„Še bolj prav! Lahko noč!“

„Dobro spi!“

Na seniku Peter ni legel. Slišal je, kako je Špelca zapahnila svoj stan. Čez dobrih pet minut je pa nekdo prav po tistem prišel k Tkalčevemu stanu. Previdno je odpiral vrata, pa so kljub temu zacvilila. Peter je po hoji prepoznal Minco. Otrok bi bil, če bi si skušal tajiti,

da ni slišala njegovega pogovora z Grmovo Špelco. Pa ga ni nič posebno zaskrbelo. Saj je ravnal, kakor je najbolj prav vedel in znal.

S svitom vred je bil Peter že spet v lovišču. Ni se zadržal dolgo. Mudilo se mu je domov, še prej pa v Tkalčev stan. Sprevidel je, da bo še najbolj pametno, če nič ne prikriva in Minci o Špelci kar sam pove, sicer bi utegnila kdo ve kako nápak nesti Jerci na ušesa. Ogenj je laže gasiti, dokler se ne razgori, jeziku pa na konec priti, preden se razgovori.

Kakor se je bil nadejal, tako je Peter tudi naletel. Jerčina sestra je bila kratkobesedna, obračala mu je hrbet in nalašč ropotala s posodo, ki jo je pomivala. Peter ni maral videti njene nasajenosti. Malomarno si je prižgal tobak, prekrizal noge in vtaknil desno roko v hlačni žep: „No, pa uganí, Minca, s kom sem sinoči hodil po lovišču!“

„Gotovo s kakšno gorsko vilo, ko se ti še danes kar samo smeje!“

Minca ni skrivala nejevolje, Peter se pa ni dal razdražiti. Silil se je na smeh: „Vila ni bila, čeden deklíč pa! Kaj misliš, katera?“

„Nobena ni nič prida,“ je revsnila Minca, „katera hodi ponoči s fanti naokrog!“

„Grmovi Špelci pa res ne moreš nič reči!“ je oporekal Peter.

Tkalčeva je zasmehljivo opo-

nesla: „Zakaj naj bi bila prav ta izvzeta?“

„Zato ker se za zdaj bolj zanima za srnjake kakor pa za fante!“ Peter je besedo poudaril; posebno srnjake.

Minca se je z roko v boku ustopila pred lovca. „To pojdi pravit naši Jerci, če ti bo verjela!“

Peter se je zresnil: „Ji ne bom pravil, pa tudi tebe prosim, da molči! Ne zavoljo mene in Špelce in Jerce, zavoljo lova. Je bolj prav, da se v vaši hiši ne govori, kje se mudijo najlepši srnjaki. Razumeš?“

Minca je zardela, na rahlo prikimala in odšla k ognjišču. Peter je pa pojasnil: „Morebiti sem res nápak naredil, da sem Špelci omenil srnjaka s križastim rogovjem. Ko sem pa že zinil, je bilo bolj prav, da sva s Špelco, vso noro na srnjad, šla skupaj gledat pribeglega križarja, kakor pa da bi ona sama šarila naokrog in mi ga prepodila. Sedaj ko se ženim, moram tudi skrbeti, da me bodo v službi čim najbolj cenili. Kruh je kruh. Zato pa...“

Peter je obmolknil. Minca je pa prav dobro vedela, koga je hotel še imenovati. Kar pritrditi mu je morala: „No, saj nisem nič rekla,“ je popravila prejšnje zadirčne besede. „Jerci pa ob priliki vendarle povem. Zavoljo očeta.“

„Prav,“ je veselelo pritrdil Peter. „Samo ne pozabi preizkušene besede: Kar eden ve, se še ne zve! Kar vesta dva, ve pol svetá! Kar pa vedo trije, vedo vsi ljudje!“

Petru je Minca stopila še nekaj mleka, potem je pa odšel. Grede je Grmovi povedal, naj se Tkalčeve Mince nič ne ogiblje, da je že vse v redu.

Za prve dni avgusta se je napovedal zakupnik lova. Izklepetal je Boštjanu Tkalcu o križastem srnjaku. Ko sta šla čez nekaj dni zakupnik in Peter na lov, sta našla srnjaka ustreljenega in brez rogovja. Petru je bilo takoj jasno, da ga je bil ustrelil stari Tkalcec.

(Se bo nadaljevalo)

mogoče se boste pa le malo nasmehnili . . .

„Pomisli,“ pravi žena možu, „pri tekmovanju je rekorder na deset tisoč metrov potem zmagal še v skoku v višino!“

„Kaj je tu čudnega?“ se je začudil mož. „Saj je imel dosti zaleta.“

Med odpiranjem konzerve razlega mama otroku: „Vidiš, Tomažek, s takimi ribicami se pa hranijo v morju večje ribe.“

„Res?“ se čudi Tomažek. „Kako pa odpro konzerve?“

Avtomobilist je prezrl rdečo luč in se zaletel v avto, ki je vozil po prečni cesti: „Zakaj ne pazite?“ je rohnel ta, ki je peljal skozi rdečo luč. „Vi ste že četrti, v katerega sem se danes zaletel!“

„Pred dnevi sem prebral vaš roman.“

„Zadnjega?“

„Upam.“

„Našel sem štiriperesno detelji-
co!“

„Pa ti je prinesla srečo?“

„Ja, našel sem še tri štiriperesne
deteljice!“

„Dragi, tu je bil berač. Dala sem
mu juho in dva dinarja.“

„Ali je juho pojedel, dragica?“

„Je.“

„No, potem je zaslužil tista dva
dinarja.“

„Kdaj ti je pa umrla žena?“

„Pomisli, že tretji dan po poro-
ki!“

„No, vsaj ni dolgo trpela.“

Na policijski postaji zazvoni te-
lefon: „Halo, gospod policaj,“ se
oglasil otroški glas. „Pridite brž!
Na Prešernovi cesti je naša uči-
teljica napačno parkirala svoj av-
to!“

„Tone, ali je res, da so mačke
hudobne, zahrbtnje in maščevalne?“

„Res, mucica!“

Stranka advokatu: „Ali se vam
ne zdi zahtevati dvajset dinarjev
honorarja za dve vprašanji malo
pretirano?“

Advokat: „Skoraj bi rekel, ja. In
kakšno je drugo vprašanje?“

Žena: „Jutri je dvajsetletnica na-
jine poroke. Ali naj zakoljem ko-
koš?“

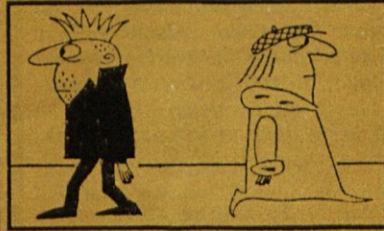
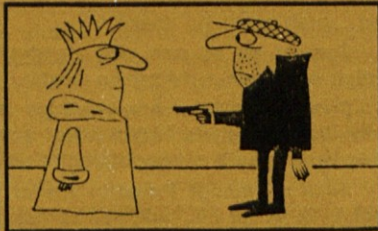
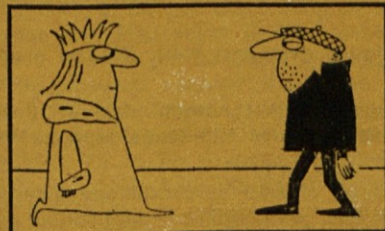
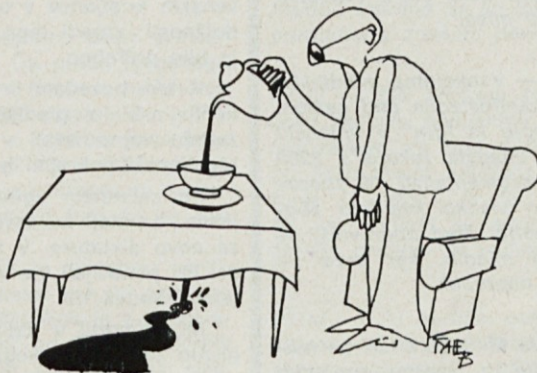
Mož: „Nikar! Kaj more za to
uboga kura!“

Ljubosumni fant dekletu v žival-
skem vrtu: „Tatjana, prepovedujem
ti, da se nasmihaš tisti opici! Za-
kaj sem pa jaz tukaj?“

„Mama, ali naj ti kupimo za god
rože ali čokolado?“

„Kar čokolado kupite, saj vem,
da imate rajši čokolado kot rože!“

Ko je babica spletla prvo noga-
vico, ji je zmanjkalo volne. Zato
jo je razdrila in spletla še drugo
nogavico.

deluje 54 društev, od tega 38 terenskih in 16 industrijskih, z 2400 aktivnimi člani. Med njimi je 700 mladincev in pionirjev. Lani so gasilci sodelovali pri gašenju 217 požarov, reševanju utopljenecv, črpanju vode iz kletnih prostorov, odstranjevanju neeksplozirane municije, prevozih karamboliranih vozil in mnogih hitrih intervencijah.

MARIBOR — Slovenska skupščina je sprejela nov zakon o visokem šolstvu. Ta določa, da se visoke šole združujejo v univerzo. S tem je tudi formalno pravno dobil mariborski visokošolski center naslov univerze. Tako imamo v Sloveniji dve univerzi. Pet mariborskih visokih šol je od ustanovitve l. 1960 do sedaj usposobilo enajst tisoč diplomantov.

MARIBOR — Visokošolska in študijska knjižnica v Mariboru hrani star rokopis Petra Lombarda „*Libri Sententiarum*“ iz 14. stol. Najlepši okras rokopisa so štiri velike inicialke s prepleteno ornamentiko v zlati, rdeči, modri in zeleni barvi. Pisana je na italijanski pergament v gotski kurzivi. Prvotno je bila last škofijskega muzeja. Ta hrani še dva zelo stara rokopisa in „Oglejski misal“.

MARIBOR — Vsakoletna mladinska glasbena manifestacija pod geslom „Mladina poje in igra“ v unionski dvorani je dosegla rekord z 2200 pevci in instrumentalisti. 39 zborov je pokazalo visoko kvaliteto zborovskega petja. Med zborovodji je bilo precej mladih, kar kaže na razveselje napredek.

MUTA — Na Muti ob Dravi se lahko pohvalijo z vzorno urejenim otroškim igriščem. Krajevna skupnost je s pomočjo staršev uredila igrišče v nekdanjem parku. Iz posekanih debel so izdelali lesene traktorje, čolne, brunarico, leseni tobogan in več zanimivih naprav. Igrišče je odprto vsem otrokom in tako je na njem vedno polno otrok, ki se z veseljem igrajo.

OLIMJE — Ta kraj na Kozjanskem, zelo znan po stari, s freskami po-

6. Popoln molk oblasti. Če v vseh teh tridesetih letih ni glasno in ogorčeno zavrnila emigrantskih „klevet“, so te klevete pač resnične. Molč dokazuje še to, da je bil pokol izvršen brez sodbe vojaških, civilnih ali ljudskih sodišč.

Povojni pokol se je torej na žalost zares izvršil in dokler odgovorni ljudje ne pridejo na dan z besedo in dokumenti, bo nad Slovenijo mračno plavalo število 12.000 in terjalo pojasnila.

Mislím, da imamo dvojno nalogo: da zbiramo pričevanja in jih posredujemo znancem, ki bodo razsojali trezno in zato pravično; in da podpiramo vsako misel in pobudo, ki bi Slovence združevala in ne razdvajala. Ostalo bodo naredili naši sinovi in vnuki.

Med naloge, ki so nam že dostopne, pa spada prizadevanje, da bi človeški mir končno zavladal tudi nad spominom onih, ki jih je bilo 12.000 in ki so bili pobiti že po vojni, mimo vsakršnega zakona, v nerazumljivo in nepotrebno trajno breme zmagovalcev.

Tak mir želimo kot kristjani tudi onim, ki čutijo breme odgovornosti, pa morajo iz kakršnega koli razloga molčati. Spoštujemo tudi njihovo intimno dramo, pričakujemo pa, da molčijo v vsem: da se torej ne pridružujejo kampanji sovraštva, ki trideset let po koncu vojne in brez dokumentov kakega sodnega postopka ne dokazuje ničesar — razen krivde.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 3. julija 1975, str. 1.

ČUDNO „ZNAMENJE“

V letošnji 3. števec revije *Znamenje* je uvodni članek velik hvalospev osvobodilnemu boju in socializmu v Jugoslaviji. Istočasno je v članku tudi ostra obsodba slovenskih kristjanov, ki so se komunistični revoluciji postavili po robu. Med drugim piše v omenjenem uvodniku:

„Danes nam je jasno, da je bilo osvobodilno gibanje osvobodilno v najglobljem pomenu in zato povsem pravično... To spoznanje nam ob tej priložnosti nalaga priznanje in obžalovanje, da toliko vodilnih slovenskih kristjanov v odločilnih letih ni spoznalo znamenj časov in svoje dolžnosti; zaradi tega je bil boj težavnejši in je zahteval več žrtev, kot je bilo potrebno...“

K tem besedam in sploh k članku kot celoti bi radi dodali nekaj kritičnih misli z gledišča slovenskih primorskih kristjanov, ki smo med zadnjo vojno živeli v mejah tedanje Italije in gledali na dogajanje v Ljubljanski pokrajini bolj kot opazovalci kot pa akterji.

Po začetnem ugibanju, kaj se skriva za OF, je marsikomu postalo jasno, da stoji za osvobodilnim bojem KP, ki se bori za oblast in s tem za novo diktaturo. V tem uverjenju so nas potrjevala nekatera gesla, ki so jih ponavljali na mitingih: „Tito naš, Stalin naš...“, Slovenija, sovjetska bodeš ti!“

Mi Primorci v Italiji smo dvajset let imeli „duceja“. Zato si novega nismo želeli, ne takega ne takega, posebno ne Stalina.

Dvajset let smo Primorci imeli „partito unico fascista“ (= „edino fašistično stranko“ op. NL). Zato si nismo želeli imeti novo „partito unico“, pa čeprav bi menjala ime in srajco. Želeli smo si demokracijo in svobodo, ko „rojak prost bo vsak“.

Dvajset let so nas učili pozdravljati z dvignjeno roko. Zato si nismo želeli pozdrava z dvignjeno pestjo.

Dvajset let smo hrepeneli po Jugoslaviji kot narodni državi. OF pa nam je obljubljala: „Slovenija, sovjetska bodeš ti!“ Hvala lepa za tak dar, smo menili svobodoljubni Primorci!

Zato se mnogi Primorci nismo mogli okleniti osvobodilnega gibanja, kakor bi se ga bili radi, ker za nas ni bilo „osvobodilno v najglobljem pomenu besede“, kot trdi *Znamenje*. Nasprotno, ko smo videli, kako so tudi

na Primorskem začeli ubijati narodno zavedne ljudi, smo se utrdili v prepričanju, da se slovenskemu ljudstvu pripravlja samo nova diktatura.

Gospodje pri *Znamenju* vedo, da je bila ta slutnja bridka resnica do zgodovinskega preloma med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo ob znani resoluciji Informbiroja leta 1948 in še nekaj let potem. Ali so ti gospodje pozabili na napade na škofa Vovka, na mgr. Ukmarja, na ječe, ki so bile prepolne naših narodno zavednih ljudi še vrsto let po vojni?

Ako bi bil ostal jugoslovanski režim še naprej stalinističen, bi danes škof Grmič molčal, g. Rafko Vodeb bi še naprej živel v Rimu, drugi uredniki *Znamenja* bi verjetno delili usodo molčečih kristjanov na Češkoslovaškem, razen Stanka Cajnkarija, ki se je edini opredelil za Stalinovo diktaturo.

Zaradi tega se nam ne zdi pošteno, da revija, ki hoče biti krščanska, meče blato na kristjane, ki so se med vojno opredelili zoper stalinizem. Saj ga je pozneje zavrгла tudi jugoslovanska partija sama. Zakaj torej ne prikazujemo zgodovinskih dejstev takšnih, kot so bila?!

Eno takih dejstev je, da je bila jugoslovanska partija dolgo časa najbolj stalinistična. Stalinizma pa noben svobodoljubni človek ne more sprejeti, kaj šele kristjan!

Katoliški glas, Gorica—Trst, 17. julija 1975, str. 4.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci.

ALI BO KOCBEK PRESTAL?

V Sloveniji pričakujejo z napetostjo, kakšne posledice bodo prinesli zadnji napadi partije na pesnika Edvarda Kocbeka. Ob priliki njegovega 70. rojstnega dneva je izšla v Trstu knjižica *Edvard Kocbek, pričevalci našega časa*, ki jo je soizdal v Italiji živeči slovenski pisatelj Boris Pahor. Knjiga vsebuje razgovor Pahorja s Kocbekom, v katerem le-ta brez ovinkov pojasnjuje, kako so slovenski komunisti med vojno OF, prvotno ustanovljeno kot zvezo levih meščanov, krščanskih socialistov in komunistov, brezobzirno spremenili v orodje za svojo oblast tudi že za čas po vojni.

Partija je na intervju ostro odgovorila. Na seji CK je slovenski partijski tajnik Šetinc Kocbeka krepko napadel. Jugoslovanski tisk, ki piše ves v istem tonu, je o zadevi že zaradi dolžnosti pisal. Knjižica je v Jugoslaviji prepovedana. Boris Pahor se je moral na meji pri Trstu podvreči večurnemu zasliševanju tajne policije, v Jugoslavijo eno leto ne sme. Kocbeku grozijo represalije, kakor je slišati iz Ljubljane.

Edvard Kocbek pozna dogodke, o katerih govori, iz lastnih izkušenj. Leta 1941 je bil kot eden vodilnih slovenskih levih katoličanov soustanovitelj OF. Med vojno je imel visoke službe, čeprav skromen politični vpliv v Titovem partizanskem gibanju. Kasneje je bil nekaj časa jugoslovanski prosvetni minister. Ker je ob koncu vojne in v prvi povojni dobi malo živel v Ljubljani, je šele kasneje natančno zvedel za „likvidacijo“ slovenskih belogardistov, ki so se 1945 predali Angležem in so jih ti vrnili Titu. To in pa uvajanje stalinistično-leninističnega sistema v Jugoslaviji je nagnilo Kocbeka konec štiridesetih let, da je svoje politične funkcije odložil. Da so ga komunisti ves čas uporabljali samo za kazanje na

(Nadaljevanje na 42. strani)

slikani lekarni, je postal lažje dostopen. Krajanje so s svojim delom in solidarnostno pomočjo štajerskih občin asfaltirali cesto do Podčetrtrke. Prebivalci kraja so ob lanskem potresu doživeli veliko škodo. Prav ta stiska jih še bolj povezuje v medsebojni pomoči.

ORMOŽ — „Vinska cesta“ od Ormoža prek Litmerka do Ivanjcev nato proti Jeruzalemu, preko Železnih dveri, Vinskega vrha, Sv. Miklavža na Krog in Ljutomera bo kmalu končana in dostopna za srečanje z najbolj pristnimi zidanica-mi in vinorodnimi kraji. Mnoge zidance so preurejene v vabljive lo-kale in muzeje vinogradništva in kletarstva.

PORTOROŽ — V letošnji sezoni je bilo v velikem portoroškem avditoriju cela vrsta simpozijev in prireditvev. Poleg gospodarskih so bili najpomembnejši medicinski simpoziji. Večje prireditve pa so bile: festival jugoslovanske radiotelevizije, šahovski memorial z udeležbo Karpova, koncerti „Gallusa“, Slovenske filharmonije, Dunajskega komornega zbora, londonska opera „Phönix“, mnoge folklorne skupine ter prireditvi „Zlata roža Portoroža“ in „Portoroška noč“. Najbolj številne pa so bile zabavne prireditve z znanimi pevci.

PTUJ — Ob kopanju temeljev za novo ptujsko bolnišnico so arheologi naleteli na zelo zanimivo najdbo obrtniškega središča stare Petovje (2. stol.), ki je edinstvena pri nas. Odkrili so atrijsko hišo z žarnim grobom in vodnjak.

PTUJ — Tu je bilo peto tradicionalno srečanje mladinskih pevskih zborov pobratenih občin Čakovec, Koprivnica, Krapina, Ormož, Ptuj, Slov. Bistrica in Varaždin. Nastopilo je 500 mladih pevcev pod geslom: Naša pesem je pesem bratstva, prijateljstva in enotnosti.

PTUJ — Na osnovnih šolah v Ptujso podelili 5000 Ingoličevih bralnih značk. Ob sklepnih slovesnostih so bili tudi pisatelj Ingolič in neka-

(Nadaljevanje na 42. strani)

Gospod, takole so se ti zvečer zahvaljevali otroci

Dobri Bog, Ti si nam podaril našega Tončka. Varuj ga to noč in daj, da se bomo srečno vsi spet zjutraj zbudili! Amen.

Dobri Bog! Varuj ata in mamo! In mene! In naš avto! In mojega prijatelja Lojzka! Amen.

Ljubi Bog, utrujena sem. Rada bi dobro spala. Naj ata spi, naj mama spi, naj teta Ana spi, naj Tarzan spi! Pa tudi punčka, moja punčka iz cunj! Vse imam rada. Amen.

Dobri Bog, noč je temna in dolga. Mama spi. Sama sem. Ali me slišiš, Bog, kadar te kličem?

Ljubi Bog, skupaj smo se igrali. Zgradili smo si tabor, skakali smo in tekali. Veliko veselja smo užili drug z drugim. Daj, da bo jutri spet tako lepo! Amen.

Moj Bog! Najlepša hvala za ta dan! Igrali smo se, smejali smo se. Jokali smo, prepirali smo se. Radi smo se imeli. Blagoslovi nas vse, daj nam lahko noč! Amen.

Ljubi Bog! Hvala lepa za današnji dan! Veliko veselja smo imeli drug z drugim. Prosim, daj, da bomo mnogo dni skupaj ostali! Amen.

erich kästner

emil in detektivi

„Ti zelenec!“ ga je za šalo ozmerjal Emil.

„Sijajno!“ je rekel profesor. „Ampak tiše, gospoda moja! Pridi sem, Gustav, usedi se in pripoveduj!“

„Fant, bil je pravi teater. Splazim se v hotel, vidim boya postaviti naokoli in mu pomignem. On pride k meni, no, in jaz mu zmolim vso našo zgodnico. Od a do ž. O Emilu. In o nas. In o tatu. In da stanuje v hotelu. In da moramo vražje paziti, da mu jutri spet odvezamemo denar. ‚Prav čedno,‘ reče boy, ‚še eno uniformo imam. To boš oblekel in boš za drugega boya.‘ Dobil sem tole uniformo. Boy je domneval, da stanuje tat v sobi 61. Čez kake pol ure se zares odpro vrata številke 61. In kdo jo pridrsa ven? Naš gospod tat! Moral je pač — no, saj veste, nekam. Popoldne sem si ga temeljito ovahal. On je bil! Majhni črni brki, ušesa, skozi katera lahko posveti mesec, in obraz, kakršnega ne bi maral imeti za nič na svetu. Ko se možak vrne, se mu zasučem pred noge, se strumno ustopim in vprašam: ‚Gospod, kaj iščejo?‘ Imajo gospod gost kako željo? — ‚Ne,‘ je rekel, ‚ničesar ne potrebujem. Ali pa vendarle! Počakaj! Sporoči vratarju, naj me jutri zjutraj zbudi natanko ob osmih. Soba 61. Pa nikar ne pozabi! — ‚Ne, na to se gospod lahko zanesejo,‘ rečem. On mi prijazno pokima in odkoraca v posteljo.“

„Odlično!“ Profesor je bil nad-

vse zadovoljen in še bolj vsi drugi. „Od osmih naprej ga bomo slovesno pričakovali pred hotelom. Potem se bo lov nadaljeval. In potem ga bomo ulovili.“

„Ljubi Gustav, hvaležen sem ti,“ je menil Emil, skorajda slovesno. „Jutri ga bomo imeli. In zdaj gredo lahko vsi mirno spat, kajne, profesor?“

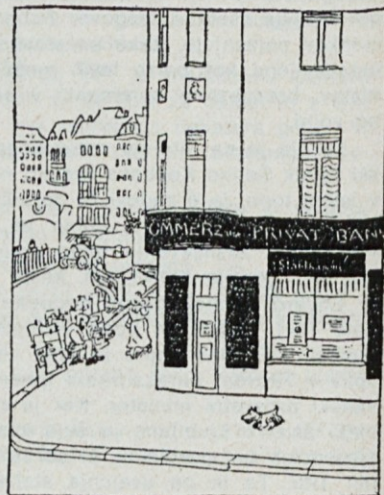
„Tako je! Vsi odrinemo in se naspimo! In jutri zjutraj točno ob osmih so vsi navzoči spet tule!“

„Jaz grem z Gustavom spat v hotel,“ je rekel Emil.

„Jaz bom najprej še telefoniral,“ je dejal profesor.

Poslovili so se. In čez eno uro so vsi spali.

Okna sobe 61 so gledala na Nollendorfski trg. In ko je gospod Grundeis drugo jutro, vtem ko se je česal, pogledal dol, ga je zbudilo v oči, da se klati naokoli nešteto otrok. Vsaj dva ducata dekčkov je nasproti hotela, pred nasadi, igralo nogomet. Drug oddelek je stal ob Kleistovi ulici. Ob

vhodu v podzemeljsko železnico so stali otroci.

„Morebiti zaradi počitnic,“ je nejevoljno zagodrnjal in si zavezaval ovratnico.

Medtem je profesor na dvorišču kinematografa vodil sestanek funkcionarjev in zmerjal kakor furman: „Človek si dan in noč razbija glavo, kako bi lahko moža ujeli, vi butci pa medtem mobilizirate ves Berlin! Mar potrebujemo gledalce? Kaj vrtimo film? Če se nam lopov izmuzne, boste tega krivi vi, klepetulje!“

„Tu pomaga samo eno,“ je menil Emil. „Spremeniti moramo svoj načrt. Grundeisa ne moremo več obkoljevati z vohuni, temveč ga moramo zares preganjati. Da bo opazil! Od vseh strani in z vsemi otroki!“

„To sem jaz tudi že pomislil,“ je dejal profesor. „Najbolje bo, da spremenimo svojo taktiko in ga spravimo v škripce za toliko časa, dokler se ne vda.“

„Čudovito!“ je zavpil Gerold.

„Rajši bo dal iz žepa ves denar, kakor da bi ure in ure za njim telovadili otroci in kričali, dokler ne prileti na kup vse mesto in ga prime policija,“ je sodil Emil.

Drugi so modro prikimali.

Tedaj je pod vhodnim obokom zacingljajo! In na dvorišče je vsa žareča prikolesarila Poni Klobuček. „bro jutro, Apači,“ je vzkliknila, skočila s sedla, pozdravila bratranca Emila, profesorja in druge in potem vzela košarico, ki jo je bila privezala na krmilo. „Prinašam vam namreč kavo,“ je zakrakala, „in nekaj zemljic z maslom!“

Fantje so sicer vsi že bili pozajtrkovali. Tudi Emil, v hotelu Kreid. Vendar nobeden ni maral dekletcu pokvariti dobre volje. In

tako so pili mlečno kavo in jedli zemljice, kot da bi že štiri tedne ne dobili ničesar pod zob.

Tedaj je pridirjal skozi vhodna vrata Gustav, glasno zatrobil in zatulil: „Na noge! Prihaja!“ Vsi so hoteli planiti v dir.

„Pozor! Poslušajte!“ je zavpil profesor. „Torej ga bomo obkrožili. Za njim otroci, pred njim otroci, na levi otroci, na desni otroci!“

Tekli so, dirjali in se spotikali skozi vhod. Poni Klobuček je malo užaljena ostala sama na dvorišču. Potem se je zavihtela na svoje malo ponikljano kolo in se odpeljala za dečki.

Mož v trdem klobuku je ravno stopil na hotelski prag, se počasi napotil po stopnicah dol in se obrnil na desno, proti Kleistovi ulici. Profesor, Emil in Gustav so podili svoje hitre šle med različnimi gručami otrok sem in tja. In čez tri minute je bil gospod Grundeis obkoljen.

Nadvse začuden se je mož oziral na vse strani. Dečki so se kratkočasili, se smejali, se dregali in hodili v korak z njim.

„Ssst!“ je zažvižgala tik mimo njegove glave žoga. Zdrznil se je in pospešil korak. A zdaj so tekli dečki prav tako hitreje. Hotel je naglo zaviti v neko stransko ulico. Vendar je od tam tudi že pridrla gruča otrok.

Mož v trdem klobuku je postal vidno nervozen. Nejasno je zasluštil, kaj ga čaka, in stopal z velikanskimi koraki. Vendar je bilo zaman. Svojim sovražnikom ni ušel.

Na vsem lepem je obstal kakor pribit, se obrnil in stekel nazaj po ulici, po kateri je prišel. Takrat so se obrnili nazaj tudi vsi otroci; in zdaj so šli vsi skupaj v nasprotnem pohodnem redu naprej.

(Bo še)

Dobri Bog! Najlepša hvala za ta dan! Blagoslovi mamo in ata, blagoslovi Janeza in Tatjano! Imej me rad! In prosim, varuj vse otroke sveta! Daj, da bodo siti in zdravi! Ne dopusti, da bi se kakšen otrok bal! Amen.

teri mlajši pisatelji in pesniki, katerih dela so učenci med letom prebirali.

RAVNE NA KOROŠKEM — Ob osnovni šoli so zgradili novo telovadnico, ki je najmodernejša na Koroškem. Sredstva so prispevali ravenski fužinarji. Telovadnico bodo poleg šolarjev uporabljali tudi ostala športna društva in tovarniški delavci.

SENOVO — 15. junija je mariborski pomožni škof dr. Grmič posvetil novo cerkev, posvečeno vstalemu Zveličarju. Ob tej priložnosti se je zbralo 2500 vernikov, domačinov in dobrotnikov iz drugih krajev. Zgradba je najlepše delo arhitekta Janeza Fürsta. Zgrajena je bila v štirih letih s trdim delom domačinov in podpori škofije ter posameznikov. Nova cerkev je svetilnik upanja in vere.

ŠT. ILJ — Šentiljska meja postaja čep za tovarnjake. Dnevno gre čez mejo okrog tisoč tovarnjakov. Mnoge morajo spuščati kar brez pregleda ali obračuna cestnine. (To plačajo pri izhodu iz države). Zaradi najugodnejših cestnih povezav v Avstriji in Jugoslaviji je ta prehod najbolj pomembna povezava med severno Evropo in Bliznjim vzhodom.

ŠTANJEL NA KRASU — Štanjel je izredno izrazito kraško naselje, ki je bilo med drugo svetovno vojno močno porušeno. Že nekaj let obnavljajo najznačilnejše stavbe (cerkev, grad, trg s stopnicami in vodnjakom, nekaj hiš in mestno obzidje), a dela le počasi napredujejo zaradi skromnih financ. Štanjel je kulturno-zgodovinski spomenik prve stopnje.

VIDEM ob ŠČAVNICI — Letos so v tem kraju imeli že četrto kiparsko kolonijo. Kiparji samorastniki so ustvarili 70 lesenih skulptur, ki stojijo v videmski galeriji ali na prostem po vasi. Letos so kiparji naredili zaokroženo celoto enajstih kipov, ki predstavlja puntarsko javko in zgodovino slovenskega naroda od kneza Sama do danes.

zunaj in na znotraj kot krščanski okras, mu je najbrž šele takrat postalo popolnoma jasno.

Kocbek se je potem umaknil samó v pisateljjevanje. Partija se je vedno znova spotikala nad njegovimi deli, ker se ni držal njenih predpisov o tem, česa ni dovoljeno pisati. Več let ni smel objavljati svojih del.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 22. maja 1975.

Nastop časopisa *Frankfurter Allgemeine Zeitung* (22. maja so izdajatelj Reissmüller, 26. maja nobelovec Böll) za slovenskega pisatelja Edvarda Kocbeka, ki je postal zadnji čas tarča uradne jugoslovanske propagande, je sprožil v jugoslovanski javnosti precejšen odmev, seveda je nasproten, kar je bilo zaradi popolnoma enake usmeritve vseh javnih občil pričakovati.

V *Delu* je partija zvesti pisatelj Javoršek, opirajoč se udobno na odobravanje edino vladajoče partije, v članku „O, ljubi Heinrich Böll, prosi za nas! hotel v očeh jugoslovanskih bralcev Bölla osmešiti in ga po najnovejši liniji propagande kot katoliškega „lažnjivca“ skupaj s Kocbekom vreči v isti lonec. Iz Bölla se roga kot iz nenaprošenega, nevednega, naivnega, samozvanega „patrona“, Kocbeka pa postavlja na laž kot lažnjivca in slabiča s svojim „katoliškim obrazom“.

Takšna kampanja obdolžitve in žalitev proti eni osebi vodi v Jugoslavijo prav lahko do hujših posledic. Takšna vrsta psujočih kanonad proti nekemu posamezniku, ki nima niti najmanjše možnosti, da bi javnosti svoje dežele odgovoril, je že samo po sebi nekaj zelo „zlobnega“.

Kar je še bolj pomisleka vredno, je to pot spet kot „ideološko orožje“ uporabljena manipulacija lastne zgodovine. Pri tem niso mišljeni dogodki, ki jih je Kocbek v svojem razgovoru omenil, namreč to, da so partizanske enote 1945 postrelile slovenske „belogardiste“.

Res še ni mogoče pričakovati, da bi o teh dogodkih v današnji Jugoslaviji pisali po pravici. Vsekakor pa moramo izvedeti nepristransko resnico o osebnosti in vlogi Edvarda Kocbeka, ki nam ga leta 1975 liniji zvesti jugoslovanski tisk predstavlja kot bednega katoliškega strahopetca, obrekovalca, izdajalca in lažnjivca.

Uradni jugoslovanski priročnik *Ko je ko* navaja, da je bil Kocbek v drugi svetovni vojni eden od ustanoviteljev slovenske OF, nekaj časa tudi podpredsednik njenega Centralnega komiteja. Novembra 1941 je bil poslanec pri ustanovitvi AVNOJ-a v Jajcu. Po zmagi je bil podpredsednik Slovenije, slovenski in jugoslovanski poslanec in prosvetni minister v dveh jugoslovanskih vladah v Beogradu do leta 1952.

Omenjeni priročnik je izšel leta 1970. Ali je možno v petih letih tudi v Jugoslaviji zgodovino lastne države spremeniti? *Komunist* omenja slovensko OF, v kateri naj bi igral Kocbek obrobno vlogo, ljubljansko *Delo* celó temu izrecno kot „neresnici“ oporeka. Zunanji opazovalec se mora vprašati, kakšna je sploh bila vlada, v kateri je igral takšen lažnjivec, izmišljevalec sramotenj in natolcevanj takó dolgo takó veliko vlogo.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 18. junija 1975.

Edvard Kocbek je bil kmalu iz političnega življenja izrinjen. Nad deset let je imel prepoved, pisati in objavljati svoja dela. Njegovo oporekovalsko pisateljsko razmišljanje iz bivanjske stiske (Kocbekova zbirka črtic *Strah in pogum* iz l. 1951, ki so jo komunisti ostro obsodili, opisuje v resnični luči zgodovino jugoslovanske partizanske vojne in je bila v Jugoslaviji kaj kmalu prepovedana), njegova človečanska kritika družbe, njegova ljubezen do domovine in njegovi dvomi, njegov odmaknjeni čustveni posmeh — vse to ni bilo pravovernim prav nič pogodu.

Samó v šestdesetih letih, med obdobjem odjuge v povojni Jugoslaviji, so Kocbeka kot pisatelja sprejeli. Objavil je tudi večji del svojega partizanskega dnevnika *Tovarišija*. V tem dnevniku, v katerem stoji tudi stavek „Tudi naša revolucija se bo nekoč izrodila“, se kaže Kocbek kot

bister, občutljiv, tako literarno kot politično usmerjen mislec, ki bi rad ustvaril v nestrpnem svetu svobodno, demokratično, pluralistično duhovno ozračje.

Kocbekov intervju v knjigi *Edvard Kocbek, pričevalec našega časa* (1975) je dal povod za ostre komunistične napade. V tem intervjuju vprašuje Kocbek po usodi več kot 12.000 slovenskih vojakov, ki so se bojevali proti Titu in ki so bili potem, ko so jih Angleži v Avstriji izročili kot vojne ujetnike jugoslovanskim oblastem, v kočevskih gozdovih (junija in julija 1945) brez sodbe postreljeni.

Jugoslovanska obveščevalna sredstva so priredila pravcato kampanjo proti nemškemu nobelovcu Böllu, ki je posvaril pred tem, da bi se Kocbeku kaj hudega zgodilo. Po tem so Kocbekovo stanovanje v Ljubljani preiskali, sedemdesetletnega pisatelja posvarili in izvedli pritisk na njegove literarne prijatelje. Reviji *Prostor in čas* ter *Problemi*, ki sta bili Kocbeku blizu, ne moreta več izhajati. V Jugoslaviji vlada ta čas negotovo in okostenelo kulturno ozračje.

Rhein-Neckar-Zeitung, Mannheim, 15. julija 1975.

DOBRI PASTIR V ZAGREBU

Pred nekaj tedni je bil zagrebški nadškof Franjo Kuharić v Zvezni republiki Nemčiji. V Frankfurtu si je ogledal „svetopisemsko olimpiado“, tekmovalje v verskem znanju, pri katerem je sodelovalo na stotine otrok katoliških hrvaških delavcev iz Zahodne Nemčije. Ta prireditelj je bila del svetopisemske olimpiade v Jugoslaviji, katere se je udeležilo več tisoč otrok.

Na prvi pogled razveseljiva podoba: dozdevno neovirano versko življenje v deželi, svoboda potovanja škofov v tujino. Kje drugod v komunističnem svetu je kaj takega?

Če pa pogledamo bliže, postane podoba bolj temna. Katoliška Cerkev v Jugoslaviji je pod pritiskom. Vernike družbeno zapostavljajo, mnogim duhovnikom nagajajo. Nadškof Kuharić sam se je moral pred nedavnim na meji pri Trstu pred jugoslovanskimi mejnimi organi do golega sleči. Neprimerno boljše je sicer kot npr. na Madžarskem, a o resnični verski svobodi ni mogoče govoriti.

V takem položaju potrebuje Cerkev nadpastirjev, ki nastopajo nasproti oblastem trdno in istočasno umerjeno. Kuharić uresničuje oba pogoja tako zelo, da mnogi gledajo v njem najbolj primerne zagrebškega nadškofa. „Boljšega si ne bi mogli želeli,“ je slišati vedno znova.

Verniki cenijo Kuharića zaradi njegove skromnosti in jasne govorice. Duhovniki mu zaupajo, ker se je za njihove skrbi vedno zavzemal. Vsak vaški župnik more vsak čas k njemu. Vendar on od svojih duhovnikov mnogo zahteva: vzorno življenje, žrtvovanje, odpoved marsikakšnim pridobitvam potrošniškega sveta. (Tako je nekoč rekel, naj bi ne zapravljali svojega časa z ure dolgim posedanjem pred televizijo.) Glede celibata je nepopustljiv. Prav nič ne odobrava razbrzdanost, ki je z Zahoda prodrla tudi v Jugoslavijo in daje opravka tamkajšnji Cerkvi.

Franjo Kuhariću, rojenemu leta 1919 kot trinajstemu otroku kmeta, je dal njegov čut za stvarnost že zelo zgodaj spoznati, kako važen je poseben v deželi, ki ji vladajo leninisti, dober cerkveni list. *Glas Koncila*, ki izhaja pod njegovim pokroviteljstvom v Zagrebu, je možno imeti za enega najboljših cerkvenih listov v Evropi. Kuharić je listu pomagal iz mnogih težav. Vendar ni mogel storiti ničesar proti, da ne bi bil pred nedavnim glavni urednik Kustić obsojen na pet mesecev zapor (pogojno) in poleg tega še na enoletno prepoved pisanja, ker je navajal stavek svetega Poblja, mučenca iz 4. stoletja, da obstajajo tudi nepravični zakoni, ki se jih vernik ne sme držati.

Kuharić se ne bo prenehal pametno zavzemati za svoje vernike in duhovnike. *Glasa Koncila* ne bo pustil na cedilu. In se ne bo odrekel čaščenju zagrebškega nadškofa Stepinca, ki so ga 1946 v po sovjetskem vzorcu uprizorjenem procesu obsodili.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 29. julija 1975.

VELENJE — V vasi Šalek, ki letos praznuje 900-letnico obstoja, je bilo pod pokroviteljstvom rudnika lignita Velenje veliko gasilsko tekmovanje za pokal Šaleške doline. Udeležilo se ga je 62 gasilskih skupin iz vse Slovenije. Glavni boj je potekal med Velenjčani in Blejci. Lovoriko so dobili ponovno domačini.

VONARJE — V Vonarju ob Sotli bodo zgradili veliko vodno pregrado, ki bo dolga 100 m in 15 m visoka. S tem bo nastalo veliko umetno jezero, dolgo 8 km in 350 do 400 m široko. Doseženih bo več namenov: Sotla ne bo več poplavljalja, Hrvaško Zagorje bo dobilo pitno vodo, ustvarila se bo zaloga industrijske vode, novo umetno jezero pa bo dajalo tudi možnost za razvoj turizma.

ZARAVNE — Na vzhodni strani, nad Podsredsko kotlino na Kozjanskem, leži zaselek Zaravne. V štirinajstih domačijah živijo samo ostareli ljudje. Šest zakoncev spleh nima naslednikov, dvema so se rodili invalidi in pohabljeni otroci, ostalim so se sinovi in hčere raztepli po svetu. Le ena domačija ima tri-desetletnega gospodarja, ki še ni poročen. Vaščani še nimajo ceste, po vodo pa morajo daleč v dolino.

ZLATOLIČJE pri Mariboru — „Košaki“, tovarna mesnih izdelkov v Mariboru, je v maju začela z gradnjo kompleksa mesne industrije. Prva je na vrsti hladilnica z letno zmogljivostjo tisoč ton, nato klavnica z vsemi pripadajočimi objekti in predelovalnica z zmogljivostjo 28 ton na dan. Kompleks bo grajen po najsodobnejših tehnoloških metodah.

ŽIROVSKI VRH — Republiški komite za energetiko je zagotovil, da bo v treh letih začel obratovati rudnik urana nad Škotjo Loko. Priprave in gradnjo vodi ameriška firma Flour-Utah. Veliko važnost posvečajo varovanju okolja in nara-vu ter zaščiti pred morebitnimi škodljivimi vplivi uranove rude.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristojbino za dvoje pism v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA** v MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **PREVAJAM** iz slovenščine v nemščino in obratno hitro in poceni. Vse prevode sodno overovim. Sodni prevajalec **Monika ZIBELNIK**, 8 München 50, Franz-Albert-Straße 12, BR Deutschland. Telefon (zvečer in konec tedna) 089 - 812 30 59.

● **SLOVENSKI FANT**, star 35 let, ki živi v Nemčiji, želi spoznati pošteno in verno slovensko dekle v starosti od 27 do 30 let, živečo v Nemčiji. Misli resno na poroko. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 13).

● **Starejša SLOVENKA**, 59 let, na Švedskem, osamljena, želi spoznati sebi primerne partnerja, starega do 60 let, nealkoholika, živečega kjerkoli v srednji Evropi. Imeti mora lastno stanovanje. Spoznanje po dogovoru. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 14).

● **SAMORASTNIK**, 32-letni fant, 180 cm visok, 8 let zaposlen v Nemčiji, želi spoznati 21 do 32 let staro solidno dekle iz Slovenije, po možnosti zaposleno v Nemčiji, zaradi ženitve. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 15).

● **SLOVENSKI FANT**, star 30 let, visok 168 cm, izučen in z imetjem v domovini, sedaj živeč v Nemčiji, želi spoznati pošteno in verno dekle v starosti od 21 do 30 let, da bi se z njo poročil. Samo resne ponudbe. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 16).

● **Dobra DRUŽINA** v Sloveniji želi sprejeti v varstvo nekaj otrok, že odraslih plemicam. Oskrba ugodna. Anica Kastelic, Podgorica 6, 61290 Grosuplje, Slovenija, Jugoslavija.

● **PRODAM** novo dvostanovanjsko HIŠO v Laškem, Slovenija. Hiša je zgrajena po najmodernejših vidikih in

takoj vseljiva. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Jože Petek, D-7031 Steinenbronn, Hohewartstr. 40, BR Deutschland.

● **IŠČEM** poštenega DRUŽABNIKA (-ICO) za katerokoli trgovino ali obrt kjerkoli v Evropi. Pričakujem konkretne predloge na naslov: Branko Brošek, 807 Ingolstadt, E. Klugerstr. 6, BRD.

● **KUPIM** starejšo kmečko HIŠO z nekaj zemljišča v območju Koroške od kakšnega Slovenca. Hiša naj bi stala blizu ceste, gozda in potoka. Ponudniki naj sporočijo kraj, velikost hiše in zemljišča in ceno za oboje na naslov: Erik Lesjak, 8 München 5, Baaderstr. 33/IV, BRD.

● **PRODAM** v Bovcu na Tolminskem majhno, moderno, enostanovanjsko HIŠO s kuhinjo, dnevno sobo, dvema spalnicama, veliko kletjo in vrtom za 40.000 nemških mark. Anton Čujec, 2643 Louviere, Quebec, Canada.

● **PRODAM** enostanovanjsko HIŠO z manjšim gospodarskim poslopjem, vrtom in njivo v vasi Lešje št. 46, pošta Majšperk. Hiša je bila grajena pred dvajsetimi leti in je dobro ohranjena. Obrnite se na naslov: Blaž Cafuta, Lešje 46, 62322 Majšperk, Slovenija, Jugoslavija.

● **PRODAM** novo, vseljivo, ne popolnoma dograjeno stanovanjsko HIŠO v Rogaški Slatini. Informacije: Benčinska črpalka, 63250 Rogaška Slatina, Slovenija, Jugoslavija.

● **KUPIM** 1.000 do 1.500 m² veliko ZEMLJIŠČE s starejšo hišo ali brez nje kje v Sloveniji, po možnosti v ljubljanski okolici. Naslov vam posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 17).

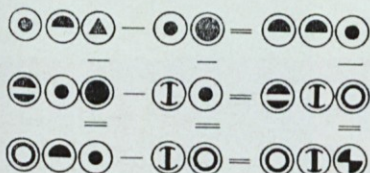
● **PRODAM** idilično ležeče GOSTIŠČE „Pri lipi“ v Spodnji Muti ob Dravi: skupaj s stanovanjem ima 10 sob, velik vrt in velik sadovnjak in leži v bližini ceste Dravograd—Maribor. Cena: 70.000 nemških mark. Obrnite se na naslov: Justina Moser, 8 München 40, Schopenhauerstr. 105, BRD. Tel. 35 66 38.

● **PRODAM** 4 ha 2 a ZEMLJE (od tega 2 ha 2 a gozda), lepa lega, 13 km od Celja, asfaltirana cesta, avtobusna postaja. Možnost gradnje, obrti ali gostišča. Cena: 30.000 nemških mark. Obrnite se na naslov: Janez Operčkal, 7056 Weinstadt—Beutelsbach, Fa. Baisch, BRD.

● **Vseljiva HIŠA** v Ptujju naprodaj, primerna tudi za vsako obrt. Pavalec Alojzija, - 62230 Lenart - Slov. Gorice.

kdo?, kdaj?, kje? . . .

RAČUNSKI PROBLEM

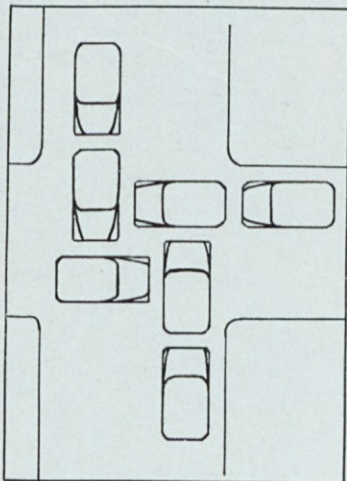

Ta računski problem je zanimiv zato, ker ima tri možne rešitve. Seveda odgovarja pri vsaki od treh rešitev posamezni znak določeni številki.

Skušajte najti rešitve brez posebne pomoči! Če pa ne gre, vam nudimo majhno pomoč: pri prvi rešitvi je končna vsota (na desni spodaj) 346, pri drugi 247, pri tretji 742.

PROMETNA ZAGATA

Sedem avtov je zavozilo v zamočan položaj na križišču. Kako bi bilo mogoče to prometno zagato najlažje in najhitreje razčistiti?

UGANKE

Zakaj bele ovce več pojedó kot črne?

Kdo si prej zlomi nogo: tisti, ki pade s stola, ali tisti, ki pade z mize?

Kdaj je nos pod nogami?

KAJ NAJ STORI PETER?

Bivši poglavar neke južno-ameriške države je vedno dal na smrt obsojenim možnost, da so ostali pri življenju, če so imeli srečo pri vlečenju listkov. Pred vsem ljudstvom je dal vreči v klobuk dva zvita listka. Na enem je bilo zapisano „ja“, na drugem „ne“. Če je obsojenec povlekel listek z „ne“, je bil izpuščen, če pa z „ja“, je bil takoj usmrčen.

Zarotnik Peter bi moral biti na vsak način usmrčen. Pred javnostjo je sicer moral dobiti običajno možnost pomilostitve, a le na videz. Neki poročnik je namreč vrgel v klobuk dva listka z „ja“. Peter je to zvedel od naklonjenega paznika.

Obupano je iskal Peter pot iz pasti. Tik preden je povlekel listek iz klobuka, mu je prišla v glavo rešilna misel. Res so ga morali pomilostiti.

Kaj je storil?

SREBRNI POKAL

Pet nogometnih klubov je tekmovalo med seboj za srebrni pokal.

Vsak klub je igral po eno tekmo proti vsakemu od ostalih štirih klubov. Vsega skupaj je bilo torej 10 tekem, ki so jih odigrali pet nedelj. Vsako nedeljo so igrali štirje klubi, eden je pa počival.

Končni rezultat je bil tale: A je dosegel 8 točk, B 6 točk, C 3 točke, D 3 točke, E 0 točk.

Vseh pet klubov je počivalo v istem redu, v katerem so si sledili pri končnem rezultatu.

„Moj klub,“ je povedal kapitan kluba E, „je izgubil prvi dan proti D z 0:1, drugi dan pa proti C z 0:2. Četrty dan nas je premagal klub B s 3:1. Ta dan je bilo vsega skupaj 11 golov, zadnji dan pa le 2 gola.“

Klub A, ki je bil prvak tekmoovanja, je zabil vsega skupaj 8 golov.

S kakšnimi rezultati je premagal klub A ostale klube?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

RAČUNSKI PROBLEM: 1. rešitev: $285 - 272 = 13$; $644 + 68 = 712$; $929 - 204 = 725$. 2. rešitev: $372 - 353 = 19$; $466 + 47 = 513$; $838 - 306 = 532$. 3. rešitev: $571 - 545 = 26$; $388 + 37 = 425$; $959 - 508 = 451$.

KRIMINALNA UGANKA: Ključ za odpiranje konzerv je vtaknjen v levo stran konzerve, kar je gotovo znamenje, da je bil pokojni levičar in da se zato ni mogel ustreliti tako, da bi si nastavil revolver na desno stran, kot bi mogli sklepati iz lege revolverja na tleh.

KOLESARJA: Vozila sta se na dvojnem biciklu, to je takem, kjer sta dve kolesi pritrjeni skupaj, drugo za drugim.

POTOPLJENA JAHTA: Skoraj vsa stikala za luč na jahti so bila vključena.

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 0 31 24 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič („Korotan“), Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II. 1010 Wien I. (Tel. 0 222-63 25 07).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 041/23 39 10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Franc Bergant, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 - 32 - 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0 208-64 09 76).

Ludvik Rot, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 55).

Jože Bucik, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 80).

Slov. župnijski urad, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065-22 71 33).